

**Mirovni inštitut
Ljubljana**

**Poročilo o delu
Mirovnega inštituta za leto 2001**

1. Splošna ocena

Delo Mirovnega inštituta v letu 2001 je potekalo v skladu z letnim načrtom in finančnim planom. Rezultati so dobri, hkrati pa smo že v prvem letu uspešno integrirali raziskovalne in nove OSI programe in projekte. Obstoječe raziskovalno delo smo nadgradili z novimi programi, hkrati pa smo, obratno, v tri nove programe vpeli obstoječe in na novo oblikovane projekte in sodelavce. Inštitut tako deluje kot dobro integrirana celota, v kateri se projekti medsebojno sinergetsko dopolnjujejo. Vsi trije novi programi, ki so se vključili v inštitut, imajo dokončno razdelan programski del ter v njem posamezne projekte, ki so normalno potekali in se uspešno zaključili. V finančnem smislu smo poslovali uspešno in uravnoteženo ter pridobili izdatna finančna sredstva izven OSI granta.

2. Formalne spremembe v organizaciji in načinu dela

V programu dela za leto 2001 je bilo načrtovanih več sprememb v organizaciji in načinu dela. Realizirali smo naslednje:

1. oblikovanje treh novih centrov: Center za civilno družbo, Center za medijsko politiko in center za sodelovanje Vzhod Vzhod;
2. konstituiranje in redno delovanje znanstvenega sveta, ki je oblikoval kriterije za evalviranje projektov in sodeloval v postopku ocenjevanja projektov;
3. vodenje celotne raziskovane sheme preko znanstvenega sveta; celotno podrobno letno vsebinsko poročilo za 2001 je zapisano po shemi za ocenjevanje projektov;
4. uvedba rednih sestankov raziskovalcev in drugih sodelavcev, na katerih obravnavamo vsebinske teme - ti sestanki so prispevali k medsebojni integraciji; izobraževanje na področju projektnega managementa;
5. ureditev manjkajočih aktov (pravilnik o del. razmerjih, sistematizacija, opis delovnih mest, pravilnik o vrnitvi stroškov za habilitacijo in šolnin)
6. uvedba sprotne elektronskega poročanja računovodstva po projektih in programih o porabljenih sredstvih v različnih valutah.

3. Pridobivanje sredstev

Kljub zagotovljenemu OSI grantu, ki garantira dodatno redno financiranje institucije še v naslednjih dveh letih, smo pridobivali sredstva iz drugih virov. Uspešnost je bila približno 80%, pridobili pa smo sredstva iz naslednjih virov:

Evropska komisija: Phare Access, Higher Education Support Program: projekt Mednarodna poletna šola Gender and Politics in East and Central Europe, Higher Education Support Program: Delavsko punkerska univerza - nevidna univerza, Psyma (Madžarska): Projekt Ženske v lokalnih skupnostih, Urad za informiranje, Ministrstvo za informacijsko družbo, Urad za mladino, Mestna občina Ljubljana - Oddelek za raziskovalno dejavnost, Nacionalni raziskovalni program - Ministrstvo za

šolstvo, znanost in šport - projekt Sodobno državljanstvo: politike izključevanja in vključevanja (Slovenija in tranzicijske države srednje in vzhodne Evrope) in postdoktorski projekt (Modeli družinske politike) - skupna letna vrednost 3000 raziskovalnih ur. Ciljni raziskovalni programi - pridobili smo tri nove projekte: "Kulturna vzgoja skozi otroško literaturo" in "Bralne kulture v novih razmerah založniške produkcije: empirične ugotovitve, analiza položaja in predlogi za razvoj založniške politike RS") ter Slovenski model migracijske politike: persepektive in možnosti države na Schengenski periferiji v skupni vrednosti pogodbe. Pridobili smo tudi več dodatnih sredstev (nekatera bodo izplačana šele v letošnjem letu) za izvedbo nekaterih dodatnih projektov: sem sodijo denimo konferenca o medijskih politikah v JVE, SEELIDA, EU monitoring predstavitev in publiciranje. Razmerje med sredstvi, ki nam jih zagotavlja OSI grant in drugimi pridobljenimi sredstvi je bilo v letu 2001 (skupaj s prenosom sredstev iz leta 2000) naslednje: 68% OSI grant in 32% ostala sredstva. Sredstev iz javnih virov je bilo malo več kot 12%.

4. Inštitut in javnost (Slovenija in mednarodno)

Uveljavljanje inštituta v javnosti je potekala preko rednih aktivnosti ter preko rednega pojavljanja v medijih ob dogodkih (Novinarski večeri, Omizja, Forumi, Delavsko-punkerska univerza, okrogle mize, izid in predstavitve številnih knjig - tudi izven Ljubljane, konference in delavnice, sodelovanje v skupnih dejavnostih z drugimi - predvsem nevladnimi partnerskimi organizacijami, zbiranje igrač za prebežnike), pa tudi z individualnim delom sodelavcev (pisanje za tiskane medije, intervjuji ali sodelovanje v oddajah elektronskih medijev, udeležba na mednarodnih srečanjih). Oceniti je mogoče, da je inštitut dosegel visoko stopnjo prepoznavnosti in vidnosti v javnosti v Sloveniji, pa tudi mednarodno, saj smo sodelovali s številnimi partnerji ter pošiljali publikacije na številne sorodne institucije. Izdali smo brošuro s predstavitvijo nove strukture in dela inštituta, nenehno pa posodabljam spletno stran celotnega Mirovnega inštituta: <http://www.mirovni-institut.si> ter posebej projekta Mediawatch: <http://mediawatch.ljudmila.org/>. Na novo oblikovana in predstavljena sta tudi projekt Delavsko-punkerska univerza in Center za kulturno politiko. Oktobra smo praznovali desetletnico Mirovnega inštituta ter ob tem izdali priložnostno brošurico, naša dejavnost pa je bila predstavljena v glavnih nacionalnih medijih.

5. Prostori in oprema

S priselitvijo treh novih programov smo pridobili tudi nekaj dodatne opreme, ki je v celoti uporabljena. Težave imamo s prostori, saj ministrstvo za kulturo še vedno ni objavilo razpisa za obnovitev pogodb na Metelkovi 6 in ga po naših informacijah tudi še vsaj eno leto ne bo. Vendar smo po razgovorih z ministrico za kulturo in po začetku izvajanja projekta Omreženje Metelkove pridobili uradno soglasje za zaprtje hodnika. Tu bo nameščena nova oprema ter oprema za optični dostop do interneta, prav tako pa še štiri nove delovne postaje. V lanskem letu smo od opreme nakupili nov notebook, nov TV sprejemnik, (v okviru projektne pridobljenih sredstev) in grafoskop.

6. Knjižnjica

Število knjig v knjižnjici se je zelo povečalo. Razpolagamo s knjigami predvsem na področjih našega programskega in projektnega dela. Vse knjige so vnešene v COBISS sistem in dostopne javnosti. Tudi obisk v knjižnjici se je povečal.

7. Ocena vsebinske izvedbe programa

Program dela je bil izpeljan v celoti, tako v tistem delu, ki zadeva OSI program kot tudi preostali del programa. Iz posameznih poročil in evalvacij vodij in koordinatorjev in koordinatoric projektov je razvidno, da so bili tudi posamezni projekti uspešno izvedeni. Celoten OSI grant je bil pozitivno ocenjen in podaljšan v leto 2002: v vsebinskem pogledu je bil realiziran tako rekoč v celoti, izvedene so bile vse načrtovane konference in delavnice, zamuda je nastala le pri nekaterih programih in projektih, kjer je šlo za izdajo publikacij (DPU publikacije, publikacija mednarodne konference o politikah enakih možnosti, publikacija Prostorska problematika kulturnih dejavnosti v Ljubljani). Poročilo, ki smo ga posredovali na OSI New York, je bilo zelo dobro sprejeto (priloženo k letnemu poročilu). Poleg planiranih projektov smo izvedli tudi dva dodatna neplanirana projekta, in sicer EU MONITORING PROGRAM - publikacija in javna predstavitev ter konferenco WOMEN LEADERS FOR THE 21 CENTURY. BUILDING SUCCESSFUL LOCAL, REGIONAL AND INTERNATIONAL PARTNERSHIP FOR DEMOCRACY.

7.1. Raziskovalna komponenta programa MI

Inštitut se je po raziskovalni plati v letu 2001 okrepil. Poleg tekočih in zaključenih projektov [Filozofske, politične in moralne implikacije teorij družbene pogodbe, Rasizem in ksenofobija v postsocializmu, Perspektive politike enakih možnosti v vzhodni in srednji Evropi (zaključen, publiciran), Položaj študentskih družin v Ljubljani (zaključen), Analiza medijskih diskurzov o homoseksualnosti (zaključen)], smo začeli z izvedbo več novih raziskovalnih projektov in nekatere od njih tudi že zaključili, rezultate pa publicirali. Med nove projekte sodijo: SODOBNO DRŽAVLJANSTVO: POLITIKE VKLJUČEVANJA IN IZKLUČEVANJA (začetek), SLOVENSKI MODEL MIGRACIJSKE POLITIKE: PERSPEKTIVE IN MOŽNOSTI DRŽAVE NA SCHENGENSKI PERIFERIJ (začetek), PROFILI ŽENSKIH REVIJ (začetek), BRALNE KULTURE V NOVIH RAZMERAH ZALOŽNIŠKE PRODUKCIJE: EMPIRIČNE UGOTOVITVE, ANALIZA POLOŽAJA IN PREDLOGI ZA RAZVOJ ZALOŽNIŠKE POLITIKE (začetek), KULTURNA VZGOJA SKOZI OTROŠKO LITERATURO (začetek), PRIPRAVA STROKOVNIH PODLAG ZA RAZVOJ NEFORMALNEGA DELA Z MLADIMI, ŽENSKE V PARLAMENTU: SLOVENIJA, MADŽARSKA, HRVAŠKA (zaključen), ŽENSKE V LOKALNI POLITIKI: SLOVENIJA IN MADŽARSKA. PAKT STABILNOSTI ZA JUGOVZHODNO EVROPO - EVALVACIJSKA ŠTUDIJA (zaključen, publiciran), PREBEŽNIKI, KDO STE? (zaključen, publiciran). Skupaj z Inštitutom za humanistične vede z Dunaja in še s štirimi partnerji smo se kot partnerska organizacija prijavi na 5. okvirni evropski raziskovani program s projektom Gender mainstreaming (okvirni nalsov). Če bo projekt odobren, bi ga začeli izvajati v letu 2003.

Raziskovalci in raziskovalke MI so v letu 2001 sodelovali na tudi številnih mednarodnih konferencah in delavnicah, ki niso potekale v organizaciji Mirovnega inštituta. Raziskovalci in raziskovalke so kot predavatelji/ce prisotni na več institucijah v Sloveniji pa tudi v tujini (IUC Dubrovnik, CEU Budimpešta, EPU Avstrija itd.). Prav tako so publicirali veliko število člankov, od tega precej v lastnih publikacijah, ki so se izkazale za odlično mesto za promocijo mlajših raziskovalcev. Oceniti velja, da bi si bilo treba prizadevati za več objav v tujem revialnem tisku.

V letu 2002 smo znotraj Centra za medijsko politiko uspešno vpeljali tudi internship (na področju medijev), ki ga nameravamo v letu 2002 razširiti in razviti v fellowship program za mlade raziskovalce na več področjih našega dela.

7.2. Policy komponenta dela MI

Glede na načrtovano uveljavljanje MI kot policy inštituta je mogoče oceniti, da smo se v preteklem letu uveljavili kot referenčna institucija, ki lansira agendo, svetuje, soodloča, sodeluje pri oblikovanju osnutkov zakonov in osnov za različne politike predvsem na področjih človekovih pravic, nestrpnosti, azilne in tujske politike, nevladnih organizacij, politik enakih možnosti, politične participacije, medijske politike, ter sploh strateškega svetovanja (sodelovanje v strateškem svetu predsednika vlade). Prav tako smo izjemno uspeli z alternativnim izvenuniverzitetnim izobraževanjem za študentsko in drugo populacijo v obliki Delavsko-punkerske univerze. Povezovanje raziskovalnega dela s publiciranjem lastnih rezultatov in policy dejavnostjo na tej osnovi se je izkazalo za zelo uspešno.

8. Razvoj kadrov

Večina raziskovalcev na MI je v letu 2001 zaprosila za imenovanje v znanstvene nazive in jih tudi pridobila. Na novo se je na podiplomski študij vpisala ena zaposlena, ena je končala magistrski študij, ena magistrska naloga in ena doktorska disertacija pa bosta kmalu zagovarjani. Zaposlili smo dve novi raziskovalki (ena tik pred doktoratom in ena z doktoratom znanosti - obe sta že nosilki novih ciljnih raziskovalnih projektov) ter pridobili številne mlade zunanje sodelavce. Veliko mentorskega dela je bilo opravljenega z mlajšimi zunanjimi sodelavci, ki so zvečine napredovali v uspešne vodje projektov, organizatorje dogodkov intudi raziskovalce.

9. Nekaj dodatnih ocen

Kar zadeva poročilo po posameznih centrih MI (ki sledi v nadaljevanju), je iz njega razvidno, da bi bilo treba dodatno delati predvsem na okrepitvi Centra za proučevanje nasilja in reševanja konfliktov, saj je projekt REKOS kljub nekaterim uspešnim dejavnostim še vedno edini projekt v centru. Ocena kolegija je, da je treba skupino in center kadrovsko, predvsem pa teoretsko okrepiti, za kar v letu 2002 objavimo poseben razpis na spletnih straneh. Hkrati je ocena kolegija, da moramo dodatno delati na okrepitvi vodenja samih centrov. Prav tako bi bilo mogoče pri nekaterih raziskovalnih projektih še bolj poudariti policy komponento.

10. Ocena finančne izvedbe programa in poslovanja

Finančno je bil program izveden uspešno, saj je bil celotni prihodek več kot pet krat večji kot v letu 2000. Poslovanje je bilo pozitivno. Za sam administrativni del je bilo predvidenih več sredstev kot smo jih porabili. Prenos dela programskih in administrativnih sredstev smo izvedli v okviru OSI granta, ki ni bil porabljen. Ta sredstva so prešla v nov finančni načrt za leto 20002 in bila na novo razporejena. Prav tako smo izvedli prenose pri nekaterih drugih tekočih projektih, vendar so tam bila sredstva prenešana neposredno na projekte.

Letno poročilo o delu 2001

[Poročilo po centrih]

CENTER ZA SODOBNE POLITIČNE ŠTUDIJE

1. RASIZEM IN KSENOFOBIJA V POSTSOCIALIZMU

Vodja projekta

Tonči Kuzmanić
E-pošta: tonci.kuzmanic@guest.arnes.si
Tel. 04 2561 435

Sodelavci

Vlasta Jalušič, Roman Kuhar raziskovalna sodelavca, Tomaž Trplan, Mojca Pajnik - konferenca, projekt poteka v povezavi s Skupino za spremljanje nestrpnosti.

Namen in cilji

Namen projekta je oblikovati osnovne teoretske podlage za razumevanje rasizma in ksenofobije v postsocialističnih okoliših, ki bodo omogočile ovrednotenje obstoječega položaja v luči zgodovinskega razvoja in razvoja znanosti na tem področju ter analizirati specifične oblike praks in diskurzov ksenofobije v postsocialističnih, še posebej v Sloveniji.

Vsebina

V projektu proučujemo vse bolj razširjen ksenofobni in rasistični diskurz ter oblike rasističnega delovanja v postsocializmu. Gre tudi za ugotavljanje strukturnih razlogov za pojavljanje ksenofobije in rasizma v postsocializmu ter podrobnejšo obravnavo novjših empiričnih študij, ki poročajo o stanju na tem področju v konkretnih okoljih. V projektu kontinuirano spremljamo izstopajoče rasistične in ksenofobne diskurze.

Metode

V projektu povezujemo teoretsko analizo in ovrednotenje obstoječih konceptov z empiričnim spremljanjem rasizma in ksenofobije v Sloveniji. V prvem in drugem koraku projekta uporabljamo predvsem sekundarno analizo relevantne literature in tekstov, deskriptivno metodo ter primerjalno metodo. V tretjem koraku pri analizi primerov posameznih politik poleg navedenega uporabljamo tudi metodo diskurzivne analize medijev.

Dogodki

Konferenca Ksenofobija v postsocializmu - oktober 2001 (s skupino za spremljanje nestrpnosti)

Rezultati

Kuzmanić, Tonči, Ekstremnost centra, v: Luthar et al., Mit o zmagi leve : mediji in politika med volitvami 2000 v Sloveniji, (Edicija Mediawatch). Ljubljana: Mirovni inštitut, 2001, str. 26-51.

Kuzmanić, Tonči. Rasizem in ksenofobija, ki da ju v Sloveniji ni = on allegedly non-existent racism and xenophobia in Slovenia. Poroč. Skupin. spremlj. nestrp., 2001, letn. 1, št. 1, str. 56-77.

Jalušič, Vlasta. Ksenofobija ali samozaščita? : o vzpostavljanju slovenske državljske identitete, Poroč. Skupin. spremlj. nestrp., 2001, letn. 1, št. 1, str. 12-43.

Jalušič, Vlasta. Ideologija in realnost civilnih družb : (Slovenija in naslednice nekdanje Jugoslavije ter primer feminističnih skupin). V:Fink-Hafner, Danica (ur.), Haček, Miro (ur.). Demokratični prehodi II : Slovenija v primerjavi z drugimi nekdanjimi jugoslovanskimi republikami, Ljubljana: Fakulteta za družbene vede, 2001, str. 173-196.

Kuhar, Roman. Zgrabiti in izgnati : vzorec ksenofobičnega diskurza v Slovenskih novicah. Poroč. Skupin. spremlj. nestrp., 2001, letn. 1, št. 1, str. 44-55.

Kuhar, Roman. "Favo ritke". Poroč. Skupin. spremlj. nestrp., 2001, letn. 1, št. 1, str. 115-135.

Kuhar, Roman. V obljubljeni deželi ksenofobije : analiza enajstih januarskih člankov Slovenskih novic o pribežnikih..... Medij. Preža, zima 2001, št. 10, str. 4-5.

Kuhar, Roman. Geji in lezbike vam želijo lep dan : Poročanje slovenskih medijev o homofobiji. Medij. Preža, poletje/jesen 2001, str. 17.

Predavanja in referati na konferenci in seminarju Divided Societies v Interuniverzitetnem centru v Dubrovniku aprila 2001, več znanstvenih publikacij, tudi v tujini (prim bibliografija COBISS), prvo poročilo o nestrpnosti v povezavi s skupino za spremljanje nestrpnosti.

Učinki

V povezavi s Skupino za spremljanje nestrpnosti velika publiciteta ob izidu poročila, pa tudi ob organizaciji konference Ksenofobija v postsocializmu. Inštitut je postal referenčno mesto za raziskovanje ksenofobije, nestrpnosti in rasizma.

Intervjuji in pomembnejši nastopi v medijih:

Jalušič, Vlasta. Slovenci kot " Šiškarji". Slov. panor., 15. feb. 2001, letn. 5, št. , str. 4-6.

Kuzmanić, Tonči, Marš kulturnega rasizma, Feral Tribune, Split, 17-22. Marec 2001.

Jalušič, Vlasta. Strah od mješanja krvi. Feral tribune, 28. srpnja 2001, br. , str. 86-87, portret.

Jalušič, Vlasta. Novinarji določajo celo žrtve. Slov. nov., 11. feb. 2002, letn. 12, št. , str. 11, portret.

Kuzmanić, Tonči, Terorizem in sedanost, TV Slovenija, Svetovni izzivi, 4.4.2001

izid poročila o nestrpnosti, konferenca Ksenofobija v postsocializmu v

Študijski obisk v Budimpešti v mesecu novembru, Intervju za Slvoenske novice (izšlo 2002).

Financerji

Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport, Program Vzhod-Vzhod OSI (konferenca)

Časovni potek projekta po mesecih

Januar-april: priprava poročila o nestrpnosti (skupaj s skupino za spremljanje nestrpnosti)

April: udeležba na kursu Divided Societies ia IUC v Dubrovniku

Oktober: mednarodna konferenca Ksenofobija v postsocializmu v Ljubljani, udeležba z referati

November: Študijski obisk v Budimpešti (CEU)

December: Udeležba in predavanje na konferenci "Totalitaere Herrschaft und repblikanische Demokratie. 50 Jahre The Origins of Totalitarianism" v Berlinu, Berlin, Brandenburška akademija znanosti, in Hannah Arendt Zentrum Univerza Oldenburg in Einstein Forum Potsdam.

2. FILOZOFŠKE, POLITIČNE IN MORALNE IMPLIKACIJE TEORIJ DRUŽBENE POGODBE

Vodja projekta

Gorazd Korošec
E-pošta: Gorazd.Korosec@guest.arnes.si
Tel.: 04/ 5125 016 MI: 01/ 234 77 26

Namen in cilji

Namen projekta je raziskava o vlogi teorij družbene pogodbe v moderni in sodobni politični misli ter kritična analiza dosežkov, vpliva in konceptualnih prispevkov te tradicije na sodobno politično misel. Omogočila bo natančnejšo umestitev dosežkov teh teorij v zgodovino politične misli in natančneje opredelila njihov pomen za današnjo politično misel in delovanje, tako na področju opredelitve pojma političnega subjekta kot glede ovrednotenja vloge pravnih mehanizmov in političnih ustanov, s čimer želi poglobiti strokovno razpravo in vplivati na politično razmišljajočo in delujočo javnost.

Vsebina

Sodobne politične debate opredeljuje pojem racionalnega posameznika kot nosilca pravic in interesov ter razprave med liberalističnimi in socialnimi idejami o družbi in državi. Ta raziskava naj pokaže na zgodovinski okvir nastanka teh idej in moderni pojem avtonomnega posameznika in državljana umesti v okvir razprav o legitimnosti pravnega reda in državne oblasti, zaradi česar država kot nosilec pravnega reda ostaja nujen okvir političnega razmišljanja in delovanja, pojme pravic in svoboščin pa je mogoče misliti le v razmerju do nje.

Metode

- Primerjalna analiza teorij družbene pogodbe s poudarkom na pojmovnih razmerjih: predpravno/pravno stanje; pravice/dolžnosti državljana; razmerje oblast/ državljan
- Pregled utemeljitev in kriterijev legitimnosti oblasti pri posameznih avtorjih, ter konceptualizacij državljanove dolžnosti poslušnosti oz. možnosti neposlušnosti
- Soočenje teh konceptov s pojmovnim aparatom psihoanalize in drugih sodobnih, postmodernih ipd. teorij in kritik
- Izdelava primerjalnega pojmovnika teh teorij, prevajanje temeljnih del

Dogodki

- udeležba na ISCOMET konferenci »Demokracija, človek. pravice in varstvo manjšin v JV Evropi«, 23-25. februar Bled – sodelovanje v razpravi
- predavanje »Pravo, fikcije in družbena pogodba« na DPU (7. januar 2002) – delna predstavitev rezultatov raziskave
- sodelovanje v diskusijski skupini DPU – diskusija o raziskovanih problemih v okviru sodobnih diskusij

Rezultati

- "Hobbesova družbena pogodba z vidika teorije iger in Lacanove teorije", Problemi 6-7, 2001
- "Uporaba retorike v Hobbesovem Leviathanu", Problemi 6-7, 2001
- "Družbena pogodba in Lacanova teorija logičnega časa", Razpol 13 (v tisku)
- "Richard Tuck: Pravice vojne in miru", (recenzija) Filozofski Vestnik 1, 2002 (v tisku)
- "J.W. Gough: Družbena pogodba", (recenzija) Filozofski Vestnik 1, 2002 (v tisku)
- "Problem umestitve Hobbesa – kritike in zagovori", Filozofski Vestnik 1, 2002 (v tisku)

Učinki

V času, ko politični prostor določa sklicevanje na »demokracijo« in »voljo ljudstva«, ki ju vsak politični akter razume po svoje in v okviru svojih koristi, si raziskava prizadeva opozoriti tako strokovno kot politično javnost, da je ta pojma mogoče misliti le v okviru države in njenih političnih ustanov, ki šele določajo okvir tako »demokracije« kot »ljudstva«. To državljanom in političnim akterjem nalaga tako dolžnost njihovega spoštovanja kot odgovornost za njihovo delovanje in izboljševanje.

Financerji

Ministrstvo za znanost, šolstvo in šport

Časovni potek projekta po mesecih

Aktivnost	Začetek/datum	Konec/datum
1. primerjalna analiza avtorjev	1. 1. 01	31. 6. 01
2. izdelava geslovnika	1. 7. 01	31. 12. 01
3. prevajanje Hobbesa- termin. pregled	1. 4. 01	31. 12. 01

3. SODOBNO DRŽAVLJANSTVO: POLITIKE VKLJUČEVANJA IN IZKLJUČEVANJA

Vodja projekta

Vlasta Jalušič

Financerji

Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport

Opomba

Projekt je šele začel potekati v drugi polovici 2001, poročilo bo vključeno v 2002

4. SLOVENSKI MODEL MIGRACIJSKE POLITIKE: PERSPEKTIVE IN MOŽNOSTI DRŽAVE NA SCHENGENSKI PERIFERIJ

Vodja projekta

Simona Zavratnik-Zimic

Financerji

Financerji: Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport, Ministrstvo z anotranje zadeve

Opomba

Projekt je šele začel potekati v drugi polovici 2001, poročilo bo vključeno v 2002

5. SPREMLJANJE NESTRPNOSTI

Vodja projekta

Tonči Kuzmanić
Koordinator projekta Tomaž Trplan
tomaz.trplan@mirovni-institut.si
01-234-77-20

Sodelavci

Sabina Autor, Admir Baltić, Miha Ceglar, Marta Gregorčič, Vlasta Jalušič, Alenka Janko Spreizer, Gorazd Kovačič, Blaž Kovačič, Roman Kuhar, Ciril Oberstar, Mojca Pajnik, Marko Rusjan, Mojca Sušnik, Jelka Zorn, Živa Humer.

Namen in cilji

Namen Skupine za spremljanje nestrpnosti je sistematično spremljanje in analiziranje nestrpnosti v različnih pojavnih oblikah. Poleg osnovnega raziskovalnega dela se skupina tudi javno angažira z namenom boja proti nestrpnosti: opozarja na prisotnost diskurza nestrpnosti v javnosti, preučuje pravne standarde za boj proti nestrpnosti in predlaga spremembe, organizira raziskovalne delavnice in javne prireditve, ki naj vzpodbujajo razpravo o problemu nestrpnosti, itd.

Vsebina

Skupini za spremljanje nestrpnosti je temeljna predpostavka, da so v slovenski družbi pojavi nestrpnosti prisotni, da pa se o njih ne razmišlja sistematično oziroma se jih prikriva. Z vzpostavitvijo skupine so dani temelji za kvalitetno, sistematično in dolgoročno spremljanje pojavov nestrpnosti in za oblikovanje ukrepov v boju proti nestrpnosti. Projekt je na tem področju edinstven.

Metode

Osnova dela Skupine je spremljanje medijev in dokumentiranje diskurza nestrpnosti, ki se v medijih pojavlja. Tako nastaja obsežen arhiv, ki zajema preglede vseh pomembnejših slovenskih tiskanih medijev.

Ta arhiv predstavlja temelj za raziskovalno delo, kjer gre predvsem za analizo diskurza in za druge kvalitativne metode. Rezultat raziskovalnega dela so avtorski teksti, ki tvorijo večji del Poročila o nestrpnosti, ki je poglobljeni izdelek Skupine.

Dogodki

- v organizaciji Skupine za spremljanje nestrpnosti je med 4. in 6. oktobrom 2001 v Menzi pri koritu potekal mednarodni seminar z naslovom "Xenophobia and Postsocialism"
- predstavitev prve izdaje Poročila o nestrpnosti na tiskovni konferenci, 9. novembra 2001, v Menzi pri koritu, Metelkova
- sodelovanje pri dokumentarnem filmu Slavka Hrena, RTVSLO
- okrogla miza na Radiu Študent o (ne)strpnosti
- predstavitev Poročila v MKC, Koper

Rezultati

Konec oktobra je izšlo prvo Poročilo o nestrpnosti, ki na dobrih 200 straneh predstavlja avtorske tekste Vlaste Jalušič (»Ksenofobija ali samozaščita?«), Romana Kuharja (»Zgrabiti in izgnati«, »Favo ritke«), Tončija Kuzmaniča (»Rasizem in ksenofobija, ki da ju v Sloveniji ni«), Gorazda Kovačiča (»Totalnost antikomunizma«), Majde Hrženjak (»Legitimiziranje neenakosti«), Mojce Pajnik (»'Mamilaši' ali 'zapozneli rockerji prve generacije'«), Mihe Ceglarja (»Sovražni govor kot sestavni del rap glasbe«) ter Blaža Kovačiča (»Pravniki vidiki sovražnega govora«). Poleg tega so v poročilu še krajši komentarji, slovarske razlage pojmov rasizem in ksenofobija ter ponatis predavanja generala Leona Rupnika iz leta 1938 z naslovom »Boljševizem: orodje mednarodnega židovstva«).

Učinki

Poročilo je sprožilo burne polemike v javnosti, predvsem v medijih, ki so jih avtorji prispevkov vzeli pod drobnogled in v medijih, za katere je značilno senzacionalistično poročanje. Poleg negativnih (ali napadalnih) odzivov je bilo poročilo v nekaterih medijih sprejeto tudi pozitivno, na Visoki šoli za socialno delo pa celo priporočeno kot referenca za študente.

Eden izmed učinkov izdaje poročila je tudi ta, da se je ime Skupine za spremljanje nestrpnosti uveljavilo v javnosti in je Skupina, ali posamezni avtorji, vabljeni na predstavitve, javne polemike, sodelovanje pri projektih, itd.

Financerji

Open Society Institute grant
Urad za mladino

Časovni potek

Zbiranje dokumentacije: januar-december
Priprava tekstov za poročilo: april-junij
Lektoriranje, prevajanje, oblikovanje: julij-september
Konferenca Xenophobia and Postsocialism: oktober
Izdaja poročila: oktober
Dokumentarni film: november
Predstavitve v MKC Koper: december
Okrogla miza na Radiu Študent: december

6. DELAVSKO-PUNKERSKA UNIVERZA, 4. letnik, tema “Levica”, 2001

Vodja/koordinator projekta

Tonči Kuzmanić (vodja), Mojca Sušnik (koordinatorka)
E-pošta: tonci.kuzmanic@guest.arnes.si
Tel.: (04) 2561 435

Nameni in cilji

Projekt je namenjen predvsem dodiplomskim in podiplomskim študentom humanistike in družboslovja, pa tudi ostalim zainteresiranim. Namen projekta je odpirati oz. aktualizirati sodobna politična vprašanja z vidika političnih levic. Namen je tudi ponuditi mladim specifično politično izobraževanje, ki ga na univerzi ne morejo dobiti.

Vsebina

4. letnik DPU je zaznamoval nekakšen preboj. Predavanja so imela precej večji obisk kot v preteklih letnikih (ob tem so se preselila v Klub Gromka), bilo jih je več in celotni sklop je ponudil več vsebine o temi. Poanta letnika je bila v premisleku konstituiranja politične levice v preteklosti, pa tudi sedanjosti in prihodnosti. Tema se je izkazala za zelo aktualno v času dominacije neoliberalnih ideologij in praks antipolitike ter krčenja političnega prostora.

Metode

Cikel predavanj je bil zastavljen inovativno, vsebine so alternativne glede na prevladujoče kurikule etabrirane univerze. Ob tem so bili predavatelji poznavalci, ki večinoma delajo v akademskih okoljih. Čas predavanj, katerim je sledila bolj ali manj živahna diskusija, ni bil rigidno omejen, tako da so nekatere seanse trajale celo 3 ali 4 ure. Ambient Kluba Gromka učinkuje produktivno in sproščeno.

Dogodki

V 4. letniku DPU se je med aprilom in junijem 2001 zvrstilo 11 predavanj. Medijsko so bila zelo dobro pokrita zlasti s strani neodvisnih medijev (Radio Študent idr.).

Rezultati

V sklopu promocije so bili distribuirani plakati in letaki. Zbornik predavanj 4. letnika DPU je trenutno v fazi tipkanja. Izdati ga nameravamo do konca leta 2002.

Učinki

S temo “Levica” je DPU posegla v popularno razpravo o usihanju političnega prostora in zlivanju političnih programov v pragmatično sredinskost. Vrsta predavanj je pokazala, da je večpolnost političnega prostora dinamična konstanta, ki se vedno znova oblikuje na drugih točkah. Refleksija te delitve in konstituiranja levih političnih pozicij pa je naloga, in to predvsem za levico. 4. letnik DPU je prispeval k ponovni legitimizaciji levice in ponudil nekatera izhodišča za razumevanje političnega prostora in politike v sodobnosti.

Partnerji

Glavna domača partnerja sta Radio Študent (medijsko pokrivanje, promocija) in Klub Gromka, ki nam je ponudil brezplačno uporabo dvorane in tehnične opreme.

Financerji

Urad za Mladino RS
OSI Grant

Časovni potek projekta po mesecih

Aktivnost	Začetek/datum	Konec/datum
predavanja	4. 4. 2001	6. 6. 2001

7. DELAVSKO-PUNKERSKA UNIVERZA, 5. letnik (PACS invisible college) za leto 2001

Vodja projekta/koordinatorja

Tonči Kuzmanić (vodja, mentor), Gorazd Kovačič (koordinator)
E-pošta: gorazd.kovacic@mirovni-institut.si
Tel.: 031 846 225

Sodelavci

Mojca Sušnik, Tomaž Trplan, Ciril Oberstar, Sabina Autor, Živa Humer, Božidar Debenjak, mentor

Namen in cilji

Projekt je namenjen predvsem dodiplomskim in podiplomskim študentom humanistike in družboslovja, pa tudi ostalim zainteresiranim. Namen projekta je odpirati oz. aktualizirati sodobna politična vprašanja z vidika političnih levic. Namen je tudi ponuditi mladim specifično politično izobraževanje, ki ga na univerzi ne morejo dobiti.

Vsebina

5. letnik DPU s temo "Utopistike" vsebinsko predstavlja nadaljevanje teme prejšnjega letnika ("Levica"). Gre za rehabilitacijo utopije kot politične kategorije in za iskanje reformnih potencialov na različnih področjih. Organizacijsko pa se je DPU letos razširila na večjo ekipo mlajših sodelavcev, predavanja potekajo tedensko od novembra do maja. Poleg tega smo v DPU vključili bralni krožek in dodali debatno skupino. Pripravljamo zbornike tega in preteklih letnikov DPU.

Metode

Glavne metode so cikel predavanj, bralni krožek in debatna skupina. Predavanja trajajo 45-60 minut, sledi diskusija. Predavatelji povečini prihajajo iz akademskih okolij. Pri bralnem krožku, ki vsakič traja okrog 4 ure, udeleženci vsakokrat preberejo sporazumno dogovorjeno teoretsko oz. filozofsko besedilo in ga na krožku aktivno interpretirajo ob asistenci mentorjev. V diskusijski skupini obravnavamo aktualne teme in teme z zadnjih predavanj. Zlasti sodelovanje pri bralnem krožku in diskusijski skupini temelji na osebnem interesu, samoiniciativnosti, prostovoljnih prizadevanjih in odnosih enakosti.

Dogodki

Večino aktivnosti DPU predstavlja organiziranje predavanj, bralnih krožkov in debatnih skupin. Vsi dogodki so odprti in vsakič posebej javno promovirani. V letu 2001 smo izvedli vseh 7 načrtovanih predavanj. Po enkrat sta se sestala bralni krožek in debatna skupina, ki sta začela delovati šele decembra.

Rezultati

V sklopu promocije smo distribuirali plakate in zgibanke. Na Radiu Študent smo imeli predstavitveni intervju in več poročil s predavanj. Zbornik predavanj 5. letnika DPU bomo izdali do konca leta 2002, prav tako tudi dva zaostala zbornika: prvi bo obsegal prve tri letnike ("Revolucija", "Neokonservativizem" in "Nova desnica"), drugi pa 4. letnik ("Levica").

Učinki

V politični javnosti smo odprli v zadnjem desetletju prezrto kategorijo utopije. S tem sooblikujemo artikulacijo in refleksijo sodobnih levih političnih praks. K tem praksam, ki jih je v letu 2001 pri nas zaznamoval predvsem val entuziazma, prispevamo intelektualno noto.

Partnerji

Glavna domača partnerja sta Radio Študent (izmenjava vsebin, promocija) in Klub Gromka (ponudba programov ter tehnična podpora).

Financerji

Open Society Institute Budapest - program HESP (The International Higher Education Support Program).

Časovni potek

Aktivnost	Začetek	Konec/datum
predavanja	14. 11. 2001	30. 5. 2002
bralni krožki	december 2001	maj 2002
debatne skupine	december 2001	maj 2002

8 . PAKT STABILNOSTI ZA JUGOVZHODNO EVROPO - EVALVACIJSKA ŠTUDIJA

Vodja projekta

Vlasta Jalušič
e-pošta: vlasta.jalusic1@guest.arnes.si,
tel: 01 234 77 20
Damjan Lajh (izvajalec)
e-pošta: damjan.lajh@siol.net, tel: 041 340722

Sodelavci

Brankica Petkovič (svetovalka), Aldo Milohnič (svetovalec), Karmen Klavžar (urednica)

Namen in cilji

Osnovni namen in cilj projekta je bil predstavitev kompleksnosti strukture in dejavnosti pakta stabilnosti ter ovrednotenje njegovega dveletnega delovanja, obsega in intenzitete aktivnosti Republike Slovenije v njem ter vloge in položaja delovanja nevladnih organizacij. Projekt je bil namenjen slovenski vladni projektni skupini pakta stabilnosti, ki bi s pomočjo zaključkov projekta lahko izboljšala svojo učinkovitost delovanja ter predstavnikom nevladnih organizacij, ki želijo sodelovati v okviru pakta stabilnosti, za katere je projekt ovrednotil perspektive njihovega delovanja.

Vsebina

V projektu smo se omejili na 1) političnoinstitucionalni vidik pakta stabilnosti, 2) vlogo, položaj in aktivnosti Slovenije v njem ter 3) pomen in možnosti sodelovanja nevladnega sektorja. Pri tem smo izhajali iz predpostavke, da je za učinkovito implementacijo ciljev pakta stabilnosti sine qua non sinergično (so)delovanje vseh v pobudo vključenih akterjev, še posebej participativnost civilnodružbenih iniciativ.

Metode

Pri izvajanju projekta smo uporabili več dopolnjujočih se metod in tehnik, predvsem analizo sekundarnih virov, analizo vsebine formalnih dokumentov, metodo družboslovnega intervjuja ter analizo medijev. Sintezo projekta smo izvedli s kombinacijo deskriptivno–analitičnega ter analitično–empiričnega pristopa.

Rezultati

Kot rezultat projekta je v pripravi izdaja knjige, ki naj boizšla najkasneje do konca februarja.

Učinki

Pričakovani učinek je diseminacija informacij o Paktu stabilnosti v vladnih in nevladnih krogih ter vpliv na vladno politiko komuniciranja z nevladnimi organizacijami in oblikovanje prihodnjih dejavnosti.

Financerji

OSI New York

Časovni potek projekta po mesecih

- 1) zbiranje in obdelava gradiva (sekundarnih virov, formalnih dokumentov, medijski viri, udeležba na konferencah)
marec – maj 2001
- 2) izvajanje intervjujev s ključnimi akterji
maj – oktober 2001
- 3) analiza, interpretacija in sinteza raziskovalnih rezultatov
oktober – december 2001
- 4) priprava publikacije – knjige
december 2001 – februar 2002

9. PREBEŽNIKI, KDO STE?

Vodja projekta

Mojca Pajnik
mojca.pajnik@mirovni-institut.si
Tel.: 01 436 83 24

Sodelavci

Petra Lesjak-Tušek, Marta Gregorčič
Rok Ružič, Katja Pesjak, Bogdan Tušek, Bojana Jug, Jurij Alimov, Ana Katarina Strnad, Tadeja Drolc, Lucija Mulej, Nina Fabjančič, Tadeja Mihajl, Klemen Novak, Maja Ožbolt, Neva Kebe, Dejan Krhin - anketarji
Matjaž Hanžek - informator
Rastko Močnik, Mitja Velikonja, Vlasta Jalušič, Igor Ž Žagar, Aldo Milohnič s pripombami prispevali h končni vsebini raziskave

Namen

Namen je bil predstaviti prebežnike, ki jih je najprej dehumanizirala politika, nato še širša slovenska javnost, v drugačni luči: izpostaviti jih kot posameznike, predstaviti na eni strani njihove stiske, na drugi izpostaviti njihova znanja -- informacije o le-teh smo pridobili na podlagi rezultatov anketne analize. Cilj je bil prispevati k demitologizaciji in razbijanju stereotipov o prebežnikih, ki so bili percepirani kot družbene stenice. Želeli smo opozoriti širšo javnost tudi na nehumano ravnanje s prebežniki v centrih za tujce in azilnih domovih po Sloveniji in s tem prispevati k izboljšanju njihovega položaja.

Vsebina

Izhodišče za nastanek študije so bili dogodki v prvih mesecih leta 2001, ko je televizijska kamera vstopila v center za tujce v Šiški v Ljubljani in posnela nemogoče razmere, v katerih so prebežniki živeli. S študijo smo želeli prispevati k manifestaciji in drugim protestom ožje javnosti. Pomen projekta je v tem, da gre za pilotsko študijo, torej za prvo terensko raziskavo o prebežnikih v Sloveniji, s katero smo pridobili različne informacije o življenju prebežnikov na eni strani in razmerah, v katerih so se znašli v Sloveniji, na drugi.

Metode

Študija je nastala na osnovi kombinacije kvalitativnih in kvantitativnih raziskovalnih metod. Združuje podatke, pridobljene na osnovi anketne analize, in informacije, ki smo jih anketarji pridobili na podlagi intervjuja. Anketiranje je potekalo v centrih za tujce in azilnih domovih v Ljubljani, Postojni in Kozini.

Dogodki

- a. predstavitev knjige na novinarski konferenci v IDC Sveta Evrope (29. november 2001);
- b. predstavitev izsledkov raziskave na mednarodnem seminarju o migracijskih in azilnih politikah (1. december 2001);
- c. okrogla miza na Radiu študent (gosti: avtorice, Matjaž Dolšina in Janez Bečaj), 29. november 2001;

d. predstavitev knjige na večeru v knjižnici v Slovenj Gradcu (25. januar 2002)

Rezultati

Knjiga: Prebežniki, kdo ste? v zbirki Politike

Poročanje medijev:

- a. »Dve razlagi za odhod po treh dneh«, Delo, 4. december 2001;
- b. »Evropa nudi samo životarjenje«, Primorske novice, 28. december 2001;
- c. »Zbežali iz domovine v boljše življenje«, Dolenjski list, 13. december 2001;
- d. »Na mednarodnem seminarju o migracijskih politikah vzhodnoevropskih držav«, STA, 29. november 2001;
- e. Odmevi, TV Slovenija, 1. december 2001;
- f. Radio Slovenija, 1. program (intervju), 31. december 2001;
- g. Poročila, Radio Slovenija, 1. program, 4. januar 2002;
- h. Radio Koper-Capodistria;
- i. » Prebežniki se predstavijo«, Večer, 30. november 2001;
- j. »V primežu realpolitike«; »Nove aktualne študije in mednarodni seminar MI«, Dnevnik, 30. november 2001.

Učinki

Spremembe, na katere je študija vplivala:

- a. Knjiga je na pobudo Jelke Zorn z Visoke šole za socialno delo uvrščena med osnovno študijsko gradivo.
- b. V centru za tujce v Šiški v Ljubljani so uredili igralnico za otroke (kritika bivalnih razmer v knjigi je jasno poudarjena);
- c. V centru za tujce v Postojni naj bi zamenjali policiste, ki so tam delali (v knjigi je kritično predstavljen odnos uslužbencev v Postojni do prebežnikov);
- d. Nekateri pristojni so po začetnem »razočaranju« nad kritičnimi podatki, ki so zapisani v knjigi, pozneje izrazili zanimanje za delo Mirovnega inštituta in nas označili kot pomembne partnerje na področju migracijskih politik.
- e. V času terenskega raziskovanja smo skušali pomagati prebežnikom, ki smo jih spoznali v centrih: prinašali smo jim hrano, se z njimi pogovarjali, jih seznanjali s pravicami idr.
- f. Nekatero prebežnike smo vključili v projekte MI.
- g. Študija je spodbudila splošno razmišljanje o prebežnikih in prispevala k večjemu zanimanju za raziskovanje v azilnih domovih in centrih za tujce.

Financerji

OSI New York

Časovni potek projekta

priprava vprašalnika, februar, april

anketiranje, april, maj

obdelava podatkov, maj, junij

pisanje študije, april, september

strokovna branja, september, oktober

dopolnjevanje študije, priprava zadnje verzije, oktober

priprava za tisk, oktober november

tisk, november

dejavnosti v zvezi s predstavitvijo rezultatov (zgoraj)

prevajanje študije v angleščino, november, december

priprava za tisk angleške verzije, december, januar

10. ZBIRKA EU MONITOR

Vodja / koordinator projekta

Mojca Pajnik
mojca.pajnik@mirovni-institut.si
Tel.: 01 436 83 24
Sodelavci
Aleš Drolc - sourednik

Namen in cilji

Zbirka EU Monitor je namenjena spodbujanju kritičnega razmišljanja o Evropski uniji, procesu širitve in vključevanju Slovenije. V zbirki, ki smo jo oblikovali leta 2000, analitično obravnavamo različne aktualne politike Evropske unije. Zbirka je v uredniškem smislu širše zasnovana, kar pomeni, da odpira prostor objave različnim skupinam. Namenjena je tako spodbujanju raziskovalnega dela študentov, kot tudi predstavljanju argumentov strokovnjakov, profesorjev na različnih področjih.

Metode

Z izbranimi članki, ki smo jih objavili v zborniku, želimo bralca, bralko opozoriti, da EU vstopa -- marsikje je že vstopila -- v vse pore naše vsakdanjosti. Danes je v Sloveniji skoraj nemogoče najti področje, na katerem se z EU ne bi skušali primerjati, če ne celo enačiti. EU postaja merilo vrednotenja, določa nova razmerja moči, priložnosti, vključevanja in izključitve.

V prvi knjigi avtorica raziskave Miranda Brataševc, ki je raziskovala pod mentorstvom Andreja Kumarja z Ekonomske fakultete, razkriva pomen evra in na osnovi anketne analize ugotavlja prakse uporabe evra v slovenskih podjetjih. Po uvedbi evra januarja 2002 se je zanimanje za knjigo povečalo.

V svojih prispevkih se avtorji v drugi knjigi ukvarjajo z vprašanji, kakšne spremembe nam prinaša pridruženje k EU in prilagajanje njeni zakonodaji, kakšno je naše videnje teh sprememb in kakšne so sploh možnosti pri tem.

Vsebina

Avtorico prve knjige sva izbrala urednica knjige in Andrej Kumar, mentor raziskave. Avtorica je študijo napisala na podlagi anketne analize.

Izbor avtorjev, ki smo jih povabili k sodelovanju k drugi knjigi, sva naredila urednika. Z avtorji sva se dogovorila o poudarkih v posameznem prispevku in o dolžini, ter določila rok oddaje prispevkov.

Dogodki

Evro in slovenska podjetja: predstavitev knjige, 31. januar 2001, Center Evropa.
Obrazi naše Evrope: predstavitev knjige, 24. januar 2002

Rezultati

Do sedaj izšlo v zbirki EU Monitor:

- Evro in slovenska podjetja

- Obrazi naše Evrope

Učinki

Izbor medijskih člankov:

- a. "Slovinci ne poznamo evra", Glas gospodarstva, februar 2001;
- b. "Naši podjetniki še ne razmišljajo o evru", Primorske novice, Sobota, 18. avgust 2001.

Financerji

OSI grant

11. FORUM MIROVNEGA INŠTITUTA

Vodja projekta

Mojca Pajnik
mojca.pajnik@mirovni-institut.si
Tel.: 01 436 83 24

Sodelavci

Vlasta Jalušič - idejno sodelovanje, svetovanje, tudi koordinacija, Tonči Kuzmanić - idejno sodelovanje, svetovanje

Vsebina in metode

Forum Mirovnega inštituta je nova oblika odpiranja prostora javne debate. Naloga Foruma, ki poteka kontinuirano, je razprava o zamolčanih ali prezrtih perečih političnih, socialnih in kulturnih problemih. Gostje Foruma - vidne osebnosti slovenskega in mednarodnega javnega (strokovnega in političnega) življenja - se opredeljujejo do dilem preteklosti, sedanjosti in prihodnosti in s tem prispevajo k širjenju demokratičnih obzorij v razmerah postsocializma. V letu 2001 smo organizirali 6 forumov; za vsebine smo se odločali glede na aktualnost obravnavanega vprašanja. Pomen projekta je v tem, da odpira zlasti tista vprašanja, o katerih se ne oziroma se redko javno govori. Pomen je tudi v tem, da gostje Forumov reflektirajo aktualne poteze slovenskega političnega vrha in ne nazadnje v tem, da je k sodelovanju v diskusijah povabljen širša javnost. O vsebinah foruma se dogovarjamo na rednih kolegijih zaposlenih MI. Sledi razmišljanje o vsebinskih poudarkih oziroma vprašanjih, ki naj bi jih na posamezni debati postavili oziroma skušali nanje odgovoriti. Sledi vzpostavljanje kontaktov s povabljenimi govorniki na posameznem Forumu in organizacija dogodka v sodelovanju s Cankarjevim domom. Forumi so organizirani v dvoranah Cankarjevega doma: informacije o dogodkih prejema širša javnost prek poštnih in elektronskih listov MI, za promocijo vsakega dogodka skrbi tudi Cankarjev dom, tudi z objavo v časopisu Delo in plakati.

Rezultati in učinki

- a. "Prvi Forum MI", STA, 2. marec;
- b. "Sprejemanje priseljencev je neizbežna prihodnost", Dnevnik, 3. marec 2001;
- c. "Dve tretjini Slovencev rasistov", Večer, 5. marec 2001;
- d. "Drgačni, tuji, nezaželeni ...", Primorske novice, 10. marec 2001;
- e. "Makedonija, čigava si?", Mladina, 16. april 2001;
- f. "Razpad s samoupravnimi posledicami", Večer, 26. maj 2001;
- g. "Vojaški poseg ni pravi odgovor", Delo, 3. oktober 2001;
- h. "Nato, kakšno varnost potrebujemo?", Dnevnik, 21. november 2001;
- i. "Nato, kakšno varnost potrebujemo?", STA, 20. november 2001;
- j. "Dvomljivci in prepričanci", Večer;
- k. "Kakšno varnost potrebujemo?", Dnevnik, 22. november 2001.

Financerji

OSI New York

Časovni potek projekta

- a. "Imigranti, Slovenija, Evropa", 1. marec 2001;
- b. "Makedonija, čigava si?", 12. april 2001;
- c. "Ali še svobodno odločanje?", 7. junij 2001;
- d. "Vojni zločini: krivda in odgovornost", 24. maj 2001;
- e. "Izzivi svetovnega terorizma", 1. oktober 2001;
- f. "Nato, kakšno varnost potrebujemo?", 20. november 2001.

CENTER ZA SPOL IN POLITIKO

1. ŽENSKE V LOKALNI POLITIKI: SLOVENIJA IN MADŽARSKA

Vodja projekta

Milica G. Antić
E-pošta: milica.gaber-antic@guest.arnes.si
Tel: 01 234 77 20

Sodelavke

Neža Barbara Brečko, asistentka, Valerija Bernik, Jasna Jeram, anketarke in anketarji

Namen in cilji

Namen projekta je bil ugotoviti, kakšne so poti vstopanja žensk v lokalno politiko in delovanja v njej v teh dveh državah, kakšne so uspešne politične kariere žensk v lokalni politiki ter kakšne in katere so učinkovite metode in prakse njihovega delovanja. Na ta način smo poglobili vedenje o ženskah, ki delujejo v lokalni politiki. Z rezultati želimo pomagati tako tistim, ki so že aktivne, kot tudi tistim, ki šele vstopajo vanjo, da bi bile v njej uspešne oziroma učinkovite.

Vsebina

Pprisotnost žensk v politiki je na lokalnem nivoju veliko višja kot na nacionalni ravni. Za Slovenijo ta ugotovitev ne velja. Na volitvah leta 1994 je bilo izvoljenih 10,8% svetnic in 5 županj (3,4%), leta 1998 pa 11,8% svetnic in 8 županj (4,2%). Obstajajo različni načini kako povečati delež žensk v politiki. Eden od pomembnejših načinov, kako doseči povečanje deleža žensk v politiki je ugotovitev, predstavitev in širjenje uspešnih praks.

Metode

Projekt je bil izpeljan v dveh delih: najprej je bila izpeljana terenska anketa med občinskimi/mestnimi svetnicami in ostalimi političarkami, ki delujejo na lokalni ravni (120), v drugem delu pa so bili izvedeni strukturirani intervjuji z županjami in podžupanjami (15).

Dogodki

Do sedaj še ni bilo javnih dogodkov v zvezi z raziskovalnimi rezultati. Načrtujemo pa izvedbo tiskovne konference in strokovnega posveta v mesecu maju 2002, katerega namen bi bil predstavitev rezultatov raziskovalnega projekta ter pogovor o izkušnjah uspešnih političnih praks žensk, s poudarkom na občinah oz. okoljih, kjer so uspeli zagotoviti enakomerno zastopanost žensk.

Rezultati

Načrtujemo objavo nekaj tekstov in če nam bo uspelo pridobiti dodatna sredstva rezultate raziskave tudi objaviti v knjižni obliki.

Učinki

S predstavitvijo rezultatov raziskave ter ugotovitvijo, predstavitvijo in širjenjem uspešnih praks bi vplivali tako na tiste ženske, ki se že poklicno ukvarjajo s politiko, da bi svoje načine delovanja še izpopolnile kot na tiste, ki vanjo šele vstopajo, da bi jim pomagali s posredovanjem konkretnih izkušenj. S predstavitvijo rezultatov širši javnosti pa bi vplivali na politično kulturo in širjenje pojmovanja, da so v politiki lahko med bolj uspešnimi tudi ženske.

Partnerji

Psyma Hungary

Financerji

Local Government Initiative
OSI New York (Grant MI)

Časovni potek projekta po mesecih

1. priprava anketnega vprašalnika	marec 2001- maj 2001
2. izvedba anketnega vprašalnika na terenu	julij 2001 – avgust 2001
3. obdelava podatkov	vgust 2001-september 2001
4. priprava vprašanj za intervju	oktober 2001-november 2001
5. izvedba intervjujev	november 2001-december 2001
6. obdelava intervjujev	december 2001-januar 2002
7. pisanje analize	januar 2002

2. MEDIJSKA KONSTRUKCIJA HOMOSEKSUALNOSTI

Vodja projekta

Roman Kuhar
E-pošta: roman.kuhar1@guest.arnes.si
Tel.: + 386 31 342 708

Namen in cilji

Medijska konstrukcija homoseksualnosti je magistrski projekt. Osnovni cilj projekta je oris medijskih reprezentacijskih vzorcev v prikazovanju homoseksualnosti v slovenskem dnevnem časopisju in revijah v obdobju tridesetih let, od 1970 do 2000. Medijske reprezentacije bodo primerjane z javnomnenjskimi raziskavami o odnosu do homoseksualnosti, pa tudi pomen medijskih podob v vplivanju na odnos do omenjenega fenomena.

Vsebina

Raziskava izhaja iz ugotovitev sodobnih medijskih študij, ki medijem pripisujejo pomembno vlogo na družbenem polju ideoloških spopadov za pomenom. Kljub temu predvidevam, da praviloma pozitivne podobe o homoseksualnosti v medijih ne bodo v korelaciji z javnomnenjskimi raziskavami, saj slednje kažejo predvsem negativno orientacijo do fenomena.

Metode

V omenjenem časovnem obdobju je bilo objavljeno nekaj več kot 600 časopisnih in revialnih člankov o homoseksualnosti, ki so vključeni v analizo. Metoda, ki jo bomo uporabljali pri analizi omenjenega gradiva, je kritična diskurzivna analiza.

Rezultati

Magistrska naloga

Financerji

Ministrstvo za znanost, šolstvo in šport

Časovni potek projekta po mesecih

Aktivnost	Začetek/datum	Konec/datum
1. Pregled literature	Avgust 2001	Marec 2002
2. Analiza časopisnih člankov	December 2001	Januar 2002
3. Študijski obisk, CEU, Budimpešta	Januar 2002	Januar 2002
4. Pisanje naloge/analiza rezultatov	Januar 2002	Marec 2002

3. RAZVOJ MODELA SOFINANCIRANJA SOCIALNOVARSTVENIH STORITEV

Vodja projekta

Vesna Leskošek
E-pošta: vesna.leskosek@guest.arnes.si
Tel.:01 5407579

Sodelavke

Majda Hrženjak, sodelavka, Mojca Pajnik, evalvacija delavnic, Irena Salmič administracija, Sabina Avtor, zbiranje podatkov

Namen in cilji

Projekt je namenjen trem skupinam: nevladnim orgnaizacijam, ki izvajajo socialne storitve ter lokalnim in vladnim službam, ki te organizacije financirajo ali pa načrtujejo izvajanje. Koristil naj bi predvsem uporabnikom teh organizacij (ženskam, žrtvam nasilja, tistim s težavami v duševnem zdravju, mladim brez izobrazbe in zaposlitve, brezdomcem itd.).

Glavni cilji so vzpostaviti kriterije za financiranje, ki bi temeljili na kakovosti izvajanja storitev in na potrebah uporabnikov. Kriteriji naj bi omogočili uporabnikom storitev večji vpliv, aktivnejšo vlogo in ohrabрили nevladne organizacije, da začnejo delati s tistimi skupinami, ki so najbolj na robu oz. resno izključeni. Razširjati želimo tudi modele vključevanja uporabnikov v odločanje in kreiranje storitev.

Vsebina

Projekt je usmerjen v zbiranje in razširjanje informacij, v sprožanje javnega govora o tem, v večanje znanja in v prenos dobre prakse iz držav Evropske unije. Dobra praksa EU se nanaša predvsem na kakovost izvajanja storitev, na modele vključevanja uporabnikov in na modele financiranja tako imenovanega tretjega sektorja. Slovenija ima centraliziran sistem socialnega varstva. Financiranje poteka torej glede na ponudbo in ne glede na potrebe.

Posledice sedanjega stanja so, da se večina izvajalcev koncentrira v največjih mestih, ostali deli Slovenije pa so dokaj nepokriti, zato je dostopnost do ponujenih storitev majhna. V takšnem stanju se pravi kriteriji kakovosti niti ne morejo razviti. Nevladne organizacije se lotevajo dela z »lažjimi« populacijami oz. tistimi, ki se ne soočajo z nakopičenimi težavami in so zato lažje rešljivi in tudi osebno prijetnejši. Najhujši primeri pa v nasprotju s tem ostajajo v skupnosti brez potrebnih podpor.

Metode

V prvih fazah smo zbirali dostopni pisni material in sicer iz interneta, v knjižnicah, v Evropskem centru v Ljubljani ter v dveh raziskovalnih ustanovah v tujini.

Organizirali bomo dve praktični delavnici, ki imata namen prepoznati potrebe izvajalcev in financerjev ter pridobiti njihova znanja in poglede na tematiko.

Skupaj s pisnim materialom bomo izdali brošuro, ki jo bomo predstavili javnosti.

Dogodki

Dve delavnici in sicer 14. in 15. februarja.

Rezultate projekta bomo predstavili širši javnosti na novinarski konferenci in srečanju ob koncu projekta z udeleženci delavnic in z drugimi zainteresiranimi.

Rezultati

Iz materialov, ki jih bomo zbrali na internetu, pridobili na dveh obiskih in po izvedbi delavnic, bomo izdelali študijo in predlagali modele novih odnosov, ki bodo namenjeni predvsem krepitvi nevladnih organizacij. Rezultate bomo predstavili v brošuri.

Učinki

Predvideno:

- Izboljšati znanja vladnih organov in nevladnih organizacij o dobri praksi in kakovosti socialnih servisov, še posebno znanja o standardih, njihovem nadzoru in načinu njihove implementacije v prakso,
- Ponuditi vladnim službam in nevladnim organizacijam model pogodbenih odnosov in vsebine pogodb, še posebno glede na avtonomijo nevladnih organizacij (pomembno je določiti nivo zahtev, ki so napisane v pogodbo in evalvacija rezultatov)
- Razširiti modele vključevanja uporabnikov v izvajanje servisov (formalizacija njihovega voliva, vključenost v organizacijsko strukturo, določitev pritožbenih poti, vloga zagovorništva, storitve za najbolj izključene skupine),
- Zagotoviti model za določanje potreb po določenih servisih, še posebno na lokalnih nivojih ob upoštevanju razlik .

Financerji

EU Phare Access Programme
OSI New York

Časovni potek projekta po mesecih

Aktivnost	Začetek/datum	Konec/datum
1. Zbiranje podatkov	junij	julij
2. Analiza in priprava za obiske	avgust	september
3. Obisk na Dunaju	oktober	
4. Obisk v Bathu	november	
5. Priprava materialov za delavnico	december	
6. Kontaktiranje udeležencev	januar	
7. Izvedba obeh delavnic	14., 15. februar	
8. Evalvacija delavnic	februar	
9. Policy delo projektnega tima	marec	
10. Predstavitev brošure in rezultatov delavnic	april	
11. Evalvacija in poročilo	April	

4. PERSPEKTIVE POLITIKE ENAKIH MOŽNOSTI V VZHODNI IN SREDNJI EVROPI

Vodja projekta

Vlasta Jalušič
00386 2 234 77 23
e-mail: vlasta.jalusic@mirovni-institut.si

Sodelavci

Milica G. Antić, Alenka Švab, Roman Kuhar, Mojca Sušnik

Namen in cilji

Izhodišče primerjalnega projekta (Češka, Slovaška, Madžarska, Poljska in Slovenija) je predstavljalo dejstvo, da v državah navedene regije še vedno obstajajo le šibki mehanizmi za promocijo spolne enakosti in redke iniciative za povečanje participacije žensk v politiki. Naš namen je bil raziskati elemente obstoječih politik enakih možnosti, njihove značilnosti in probleme in na tej osnovi oblikovati sugestije za spremembe oziroma za strategije politik na tem področju v prihodnosti. Pri tem smo si zadali tudi cilj oblikovati konkretna priporočila za oblikovanje politik enakih možnosti.

Vsebina

V projektu smo se osredotočili predvsem na vprašanje mehanizmov in politik podpore ženskam za večjo participacijo v sferi institucionalne politike, predvsem strank.. Hkrati smo se ukvarjali tudi z drugimi vprašanji politične agende in javnih politik, saj so le-te tesno povezane z vprašanjem možnosti politične participacije in aktivnega državljanstva. V raziskavi smo izhajali iz hipoteze, da je za oblikovanje politike enakih možnosti, še posebej pa za prizadevanje za višjo participacijo in reprezentacijo žensk v sferi neposrednega političnega odločanja, potreben medsebojni vpliv in sodelovanje najmanj dveh sfer oziroma dveh možnih nivojev političnega delovanja: države ter strankarske politike in sfere civilne družbe oziroma neodvisnih ženskih organizacij in skupin.

Metode

Uporabili smo metodo komparativne analize na nivoju strankarskih politik in civilne družbe ter kot resource persons vključili 8 raziskovalk iz ostalih raziskovanih srednjeevropskih držav. Uporabili smo tudi metodo intervjujev z nekaterimi akterkami in raziskovalkami.

Dogodki

V juliju leta 2001 je bil projekt zaključen, zato sta sledila dva dogodka, ki sta prispevala k diseminaciji projekta: organizacija poletne šole v mesecu septembru in javna razprava ob izidu knjige Ženske-politike-možnosti v mesecu oktobru (prim. poročilo v okviru Centra za civilno družbo).

Rezultati

Zaključna študija, priporočila, materiali za knjigo s posameznimi študijami, knjiga v zbirki Politike, diseminacija s poletno šolo, mednarodni članki (prim. bibliografije COBISS Jalušič, Antić in Švab).

Učinki

1. temeljna priporočila in strategije za trajnostni razvoj;
2. predlog spremembe zakonodaje in politične agende na področju politik enakih možnosti;
3. spremembe v načinu spremljanja problematike, vpliv na področju raziskovanja komparativnih politik enakih možnosti;:
4. diseminacija: izvajanje posebnega predmeta na Centralnoevropski univerzi v Budimpešti: Gender and Politics in Central and Eastern Europe, od 1999 do 2001/2002, nosilki Vlasta Jalušič, Milica G. Antić;

Partnerji

SOCO program Inštituta za humanistične vede na Dunaju
Higher Education Support Program OSI Budimpešta (pri diseminaciji)

Financerji

Ministrstvo za znanost, šolstvo in šport, SOCO program Institut fuer die Wissenschaften von Menschen, OSI New York (publikacija)

Časovni potek projekta po mesecih

Januar-marec: priprava zaključne študije
Marec-april: priprava zaključnega teksta za SOCO, priprava poletne šole (dodaten projekt)
Julij: poročilo Ministrstvu za šolstvo, znanost in šport
September: izid knjige, promocija

5. INTERNATIONAL SUMMER SCHOOL Gender and Politics in Central and Eastern Europe: Perspectives for Equal Opportunity Politics

Vodja projekta

Vlasta Jalušič, direktorica poletne šole
00386 2 234 77 23
e-mail: vlasta.jalusic@mirovni-institut.si

Sodelavci

Alenka Švab, Milica G. Antić, Roman Kuhar, Mojca Sušnik in predavatelji.

Namen in cilji

Namen poletne šole je bila diseminacija projekta Perspektive politike enakih možnosti v srednji in vzhodni Evropi. Cilj je bil a) mlajšim učiteljem in podiplomskim študentom iz SVE regije ponuditi interdisciplinarni pristop k problemu politik enakih možnosti in b) razviti program - kurikulum, v katerem bi udeleženci sodelovali aktivno in s pomočjo interaktivnih metod poučevanja raziskovali in razpravljali o mehanizmih in ukrepih, ki bi prispevajo k višji ravni enakosti spolov v njihovih državah. Prav tako je bil cilj promovirati temo kot pomembno temo visokošolskega izobraževanja.

Vsebina

Program je bil koncentriran na konkretno analizo političnih institucij in je potekal v skupaj šestih glavnih seminarjih. Udeleženci in udeleženke so prinesli materiale iz svojih držav, ki so jih lahko proučevali skupaj z učitelji. V posebnem seminarju o Evropski uniji, SVE državah in enakih možnostih so delali na prihodnjih možnih politikah v regiji v povezavi z ankami možnostmi. Tudi v seminarju o metodah poučevanja so lahko razvijali pristop, ki upošteva enake možnosti.

Course 1: State Mechanisms and Party Politics Prof. Renata Siemienska, University of Warsaw, Prof. Milica G. Antic University of Ljubljana, Peace Institute and Central European University

Course 2: Civil society, Political Agendas and Public Opinion Prof. Vlasta Jalusic, University of Ljubljana, Peace Institute and Central European University and Prof. Olga Gyarfaszova, Institute for Public Affairs, Bratislava

Course 3: European Union, CEE countries and Equal Opportunities, Prof. Mieke Verloo, University of Nijmegen

Course 4: Teaching methods, David Jacques, M. Phil., Consultant in Teaching and Learning, Oxford

Workshop: Internet Resources and Developing Strategies for Equal Opportunities, Petra Jedlickova, M.A., National Training Fund, Prague

Metode

Poletna šola, ki je trajala 2 tedna, (2.-14. September 2001) je bila namenjena predvsem mlajšim akademikom iz regije. V programu je bila razdeljena v 6 seminarjev s 6 predavatelji in na številne obštedijske aktivnosti: večerna predavanja in video večeri, poseben seminar o

razpadu bivše Jugoslavije, ekskurzija na slovensko obalo, zaključna zabava, ogled Metelkove mesto.

Dogodki

Ob samem dogodku mednarodne poletne šole tiskovna konferenca, intervju za radio Ljubljana (objava v glavnih večernih poročilih), javno predavanje.

Rezultati

Dobro pripravljeno berilo, uspešno izpeljana šola, zelo dobra evalvacija.

Učinki

Promocija inštituta v regiji, vzpostavljanje mreže mlajših akademikov, ki se ukvarjajo s temo enakih možnosti, promocija teme kot pomembne politične in akademske teme v javnosti, pridobljene izkušnje z organizacijo 2 tedna trajajočega dogodka, partnerstvo z ISH, ki je omogočilo dobro tehnično podporo.

Partnerji

Institutum Studiorum Humanitatis (šola je potekala v njihovih prostorih).

Financerji

HESP Budimpešta, OSI New York

Časovni potek projekta po mesecih

Januar-marec: priprava vsebine, usposabljanje direktorice v Budimpešti;

April-maj: priprava in izvedba razpisa, izbira udeležencev;

Junij, julij, avgust: obveščanje, vabila, vize, priprava natančnega syllabusa in logistika izvedbe.

September: izvedba poletne šole

Oktober: poročilo sofinancerju

6. PROFILI ŽENSKIH REVIJ

Koordinatorica projekta

Barbara Vodopivec od aprila do septembra 2001;
Majda Hrženjak od septembra 2001.

Sodelavke

Vlasta Jalušič, vodja, Brankica Petković, urednica publikacij, Sandra Bašić, svetovalka, Breda Luthar, svetovalka in raziskovalka, Zdenka Šadl, raziskovalka, Ksenja Horvat, raziskovalka, Sabina Mihelj, raziskovalka.

Namen in cilji

- A) Identificirati kritične točke imaginarija množične kulture v proučevanih revijah, ki (re)producirajo kulturno stereotipno, družbeno-politično pasivno in rigidno podobo ženskosti.
- B) Obrazložiti vplive revialnega tiska na funkcioniranje in pojmovanje spolov v družbi;
- C) Oblikovati profile revij glede na upodabljanje spolov, izbran diskurz in tržno usmerjenost ter njihova primerjava;
- D) Pregledati in primerjati mednarodna priporočila na področju obravnave žensk v medijih z rezultati raziskave in s slovenskimi normativi;

Vsebinska izhodišča

V projektu bomo analizirali slovenske moške in ženske revije z vidika generiranja spolnih identitet. Vzorec revij bo vsebinsko in glede na ciljno publiko obsegal dovolj raznolike revije, da bomo lahko zajeli vse poglobitve elemente strukture, uredniških strategij, tem in kulturnih vzorcev. Projekt izhaja iz ugotovitve, da problematika ženskih revij in njihove kulturnoprodukcijske in družbene vloge v Sloveniji doslej še ni bila obravnavana. Ni podrobnejših vsebinskih analiz, interpretacij v navezavi na družbeni kontekst ter specifične ženskih revij v tranzicijskem obdobju. Primerjalna analiza z moškimi revijami pa je še povsem neraziskan aspekt tovrstnih analiz.

Metode

V prvi fazi bo raziskovanje osredotočeno na sinhrono in tekstualno raven. Kot teoretski okvir, vir konceptov in metodoloških postopkov za obdelavo posameznih vidikov revij bodo služile zlasti semiologija, teorija diskurza, dekonstrukcija in teoretska psihoanaliza ter specifične tehnike analize vizualnih materialov. V nadaljevanju se nameravamo lotiti tudi diahrono perspektive, predvsem pa recepcijske analize.

Dogodki

Prijava projekta na razpis »Ciljni raziskovalni projekti 2001 – 2006«, ki je bila zavržena. Majda Hrženjak je imela septembra intervju za oddajo Studio City ob izidu revije Cosmopolitan.

Rezultati

Oblikovanje izhodišč, ciljev in metodike projekta, oblikovanje projektne skupine in ciljev v letu 2002.

Partnerji

Sodelavke s FDV, ISH.

Financerji

OSI grant

Časovni potek projekta

April – Julij 2001: oblikovanje vsebine projekta in projektne skupine;

Avgust – September 2001: prijava CRP-a in zavrnitev;

November 2001 – Marec 2002: oblikovanje načrta dela za leto 2002 ob upoštevanju omejenega obsega sredstev ter priprava prvega dela diskurzivnih analiz za objavo v zborniku MediaWatch.

7. SOCIALNI POLOŽAJ ŠTUDENTSKIH DRUŽIN V LJUBLJANI – ANALIZA STANOVANJSKE PRESKRBE ŠTUDENTSKIH DRUŽIN V LJUBLJANI TER MOŽNOSTI UKREPOV ZA IZBOLJŠAVE NA PRIMERU LJUBLJANE

Vodja projekta

Alenka Švab
alenka.svabl@guest.arnes.si
Tel: 01-425-14-42

Sodelavci

Individualni projekt
Statistična obdelava podatkov empirične raziskave: Barbara Neža Brečko.

Namen in cilji

Ugotoviti in analizirati stanovanjski položaj in kvaliteto življenja študentskih družin, ki študirajo in živijo v Ljubljani. Obravnavati stanovanjski status študentskih družin celostno – z vidika potreb študentskih družin kot tudi materialnih zmožnosti za izboljšanje stanovanjske preskrbe študentskih družin. Na podlagi sociološke analize identificirati glavne probleme stanovanjskega statusa študentskih družin ter izdelati predloge za izboljšanje njihovega stanovanjskega položaja.

Vsebina

Izhodiščna teza: slab socialni položaj študentskih družin v obdobju tranzicije, gre za socialno zelo ranljivo populacijo. Analiza identificira glavne značilnosti in probleme stanovanjske preskrbe teh družin ter oblikuje predloge ukrepov za izboljšanje. Projekt vključuje: analizo zakonodaje, obstoječih raziskav, empirično raziskavo na tej populaciji študentskih družin.

Metode

Zbiranje dokumentacije, nestrukturirani informativni intervjuji z uradnimi osebami, izvedba empirične raziskave (strukturirani intervjuji oz. ankete) ter statistična obdelava podatkov s statističnim programom SPSS.

Rezultati

Raziskovalno poročilo.

Učinki

Uporaba rezultatov kot argumentacija pri izboljšanju stanovanjskega statusa študentskih družin s konkretnimi predlogi (Klub študentskih družin Slovenije, Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, Študentski domovi v Ljubljani, Mestna občina Ljubljana, ŠOU).

Financerji

Mestna občina Ljubljana, OSI New York

Časovni potek

Trajanje projekta od 29.06.2000 do 29.6.2001

29.06.2000 - 29.9.2000: zbiranje teoretske in empirične literature ter dokumentacije;

29.9.2000 - 29.12.2000: podrobnejša konceptualizacija problema; postavitve glavnih hipotez ter izhodišč raziskave; kontaktiranje izbranih intervjuvancev;

29.12.2000 – 29.9.2001: priprava ter plan izvedbe intervjujev (strukturiranje intervjujev); izvedba intervjujev ter metodološka obdelava dobljenih podatkov;

29.9.2001 – 31.10.2001: dokončanje analize ter priprava končnega poročila z dobljenimi rezultati, oceno stanja ter priporočili ukrepov za izboljšanje stanovanjskega položaja študentskih družin v Ljubljani.

CENTER ZA KULTURNO POLITIKO

1. POGOVORI O KULTURNI POLITIKI

Vodja projekta

Aldo Milohnič

Sodelavci

konceptualno: Bratko Bibič, Nevenka Koprivšek, Vesna Teržan, Ičo Vidmar, organizacijsko: Maša Ogrizek

Namen in cilji

Namen tega projekta je definirati in jasno artikulirati najbolj pereče probleme povezane s področjem kulturne politike, na ta način vzpodbuditi javno debato in tako odpreti polje za različne "intervencije" zainteresirane javnosti.

Vsebina

V letu 2001 je bil poudarek na temah, s katerimi smo se na drugi ravni ukvarjali na projektih področjih Centra za civilno družbo (prebežniki, posledice globalizacije, marginalne skupine).

Metode

Spodbujanje konceptualne razprave med sodelavci na projektu in organizacija kontinuiranih dogodkov (javnih razprav, predavanj ali delavnic).

Dogodki

1. Projekcija filma "Trdnjava Evropa" in pogovor z režiserjem Želimirjem Žilnikom
V sodelovanju s Slovensko kinoteko smo organizirali ljubljansko premiero filma, ki se na izjemno zanimiv način ukvarja z usodo prebežnikov, ki na svoji poti v "evropsko trdnjavo" prečkajo Slovenijo. Z režiserjem sta se po projekciji pogovarjala Zdravko Duša in Miha Zadnikar.

2. okrogla miza "Prostori kulture: Metelkova mesto in umetniške akademije"
Namen okrogle mize (Galerija ŠKUC 28. 6. 2001) je bil spodbuditi javno razpravo o načrtovani odpravi prostorske stiske treh akademij (Akademije za gledališče, radio, film in televizijo, Akademije za glasbo in Akademije za likovno umetnost) ter razpravljati o prihodnosti socialno-kulturnega centra "Metelkova mesto", ki se ga v javnosti omenja kot možno lokacijo, na kateri naj bi poslej stali novi prostori umetniških akademij.
Na okrogli mizi so sodelovali: Bratko Bibič (MI), Roman Lavtar (direktor Mestne uprave MOL), Elena Pečarič (YHD), Tomaž Trplan (KUD Anarhiv, MI), Meta Hočevar (dekanica AGRFT) in Bogoslav Kalaš (dekan ALU). Razpravo je povezoval Bogdan Lešnik (predsednik sveta Zavoda SCCA-Ljubljana).

3. EuroVision2000

Predstavitve projekta in pogovor z avtorji 10.05.2001 v galeriji Kapelica. Gre za medijsko-aktivistično iniciativo iz Nemčije, ki na nestandardiziran način obravnava aktualna družbena in politična vprašanja. V odprt arhiv povezuje neodvisne video ustvarjalce, teoretike, umetnike, aktiviste, ki na kritičen način obravnavajo vprašanja, ki jih danes odpirajo globalizacija, oblikovanje skupne evropske politike in ekonomije ter migracijski procesi.

Rezultati

Na spletni strani MI so objavljena poročila (v primeru pogovora o usodi Metelkove dokaj izčrpno) o pogovorih. Bilo je tudi kar nekaj medijskih odmevov.

Učinki

Osvetlitev civilnodružbenih tem skozi umetniške projekte in z njimi spodbujene razprave, ki so bile (z izjemo EuroVision2000) dobro obiskane. Vpliv na ciljne javnosti in mnenjske voditelje. Priprava "terena" za bolj intenzivni cikel predavanj v 2002.

Partnerji

Zavod SCCA-Ljubljana, Slovenska kinoteka, galerija ŠKUC, galerija Kapelica

Časovni potek projekta

Glej "dogodki"

2. KULTURNA VZGOJA SKOZI OTROŠKO LITERATURO

Vodja projekta

dr. Majda Hrzenjak

Financerji

Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za znanost, šolstvo in šport, OSI New York (majhen del)

Opomba

Projekt se je šele začel, zato bo poročilo vključeno v 2002.

3. BRALNE KULTURE V NOVIH RAZMERAH ZALOŽNIŠKE PRODUKCIJE: EMPIRIČNE UGOTOVITVE, ANALIZA POLOŽAJA IN PREDLOGI ZA RAZVOJ ZALOŽNIŠKE POLITIKE

Vodja projekta

Aldo Milohnič

Financerji

Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za znanost, šolstvo in šport.

Opomba

Projekt se je šele začel, zato bo poročilo vključeno v 2002

Center za kulturno politiko smo v letu 2001 okrepili s pridobitvijo dveh novih ciljno-raziskovalnih projektov ("Kulturna vzgoja skozi otroško literaturo" in "Bralne kulture v novih razmerah založniške produkcije: empirične ugotovitve, analiza položaja in predlogi za razvoj založniške politike RS") in s tremi dogodki v okviru ciklusa "Pogovori o kulturni politiki". Kulturološka študijska skupina v letu 2001 še ni začela delovati, a smo kljub temu razvili vsaj osnovne ideje o ciljnih in metodah dela ter identificirali nekaj novih interesentov za sodelovanje v tovrstni skupini. Prav tako nam (še) ni uspelo realizirati idejo kulturnih fellow-oz. internshipov (kar se nam obeta v 2002 v okviru skupnega MI razpisa za fellowe), smo pa vendarle prispevali k uspehu izjemno zanimivega eksperimenta rokodelske delavnice nemških prostovoljcev Axt und Kelle, ki je oživela in prenovila Metelkovo mesto.

CENTER ZA ŠTUDIJ NASILJA IN REŠEVANJE KONFLIKTOV

1. REKOS - REŠEVANJE KONFLIKTOV V SKUPNOSTIH

Vodja projekta

Andreja Čufer
E-pošta: andreja.cufer@mm-lj.si
Tel.: 031 32 55 71

Sodelavke

Mojca Sušnik, koordinatorica, Barbara Čufer, članica

Namen in cilji

Namen projekta REKOS je poseganje v konflikte skozi preseganje tradicionalnega pojmovanja konflikta kot sredstva za merjenje moči in nadzora. Principi dela skupine so nevtralnost in spoštovanje vsakega posameznika, hkrati pa ustvarjanje pogojev za dialog, v smeri iskanja možnih rešitev, sprejemljivih za obe strani.

Glavni cilji skupine Rekos so:

- Preko konkretnega dela (izvajanje delavnic o reševanju konfliktov različnim ciljnim skupinam, predavanja ipd.) pripomoči k temu, da se reševanje sporov uveljavlja na različnih področjih ter v različnih institucijah (šole, policija, različne nevladne organizacije).
- Preko združevanja različnih organizacij, ki se že ukvarjajo s tovrstno tematiko vzpostaviti kontakte ter mrežo sorodnih institucij (tako v Sloveniji kot tudi v državah bivše Jugoslavije).
- Oblikovati skupino potencialnih trenerjev, ki bodo širili principe reševanja sporov.
- Preko medijev v spodbuditi javnost, da pozitivno razmišlja o možnostih reševanja konfliktov.

Ciljne skupine v letu 2001: študentke/študentje, lokalne skupnosti, nevladne organizacije

Vsebina

Projekt REKOS je v letu 2001 deloval na naslednjih nivojih:

- Izvajanje delavnic in predavanj za različne ciljne skupine.
- Vzpostavljanje stikov s sorodnimi organizacijami tako v Sloveniji kot v tujini.
- Nadaljevalno izobraževanje in usposabljanje skupine.

V začetnih mesecih lanskega leta je skupina Rekos skušala definirati osnovne cilje ter določiti razvoj projekta po posameznih fazah. V prvi polovici leta smo delali na področju vzpostavljanja stikov s sorodnimi organizacijami. Ker je Slovenija majhna, je za naše

celotno delovanje bilo veliko bolj koristno, če se različne organizacije med seboj povežejo ter skupno predstavijo svoje dejavnosti. Zato smo se povezali z Umanotero in Pravno-informacijskim centrom, aktivno pa sodelujemo tudi z Društvom za nenasilno komunikacijo. V drugi polovici leta 2001 je bilo naše delo bolj usmerjeno na konkretno izvajanje delavnic ter predavanj, hkrati pa tudi na predstavitev projekta samega. Istočasno smo delovali na vzpostavljanju stikov zunaj Slovenije, predvsem v državah bivše Jugoslavije.

Metode

Predavanja - so bila tematsko usmerjena na konflikte (zgodovina konfliktov, reševanje konfliktov, razslojenost konfliktov). Za razliko od delavnic je namen predavanj teoretsko pristopiti h konfliktu. Delavnice so bile bolj osredotočene na konflikt kot tak in so zahtevale večji angažma udeleženk in udeležencev.

Dogodki

Akcija zbiranja igrač za otroke prebežnikov.
Delavnica v okviru East-East projekta v mesecu decembru

Učinki

Učinki predavanj so bili bolj šibki, predvsem zaradi nizke udeležbe. Delavnice so imele večji učinek, predvsem mednarodna delavnica, ki je bila organizirana v okviru Programa sodelovanja Vzhod-Vzhod.

Partnerji

Domači: Umanotera, Pravno-informacijski center, Društvo za nenasilno komunikacijo
Tuji: Nansen Dialogue Center, Sarajevo, Balkan Youth Center (?), Mali korak, Zagreb.
Trenerja: Hania Fedorowicz, David Jaques

Financerji

Urad za mladino RS
OSI New York (East-east)

Časovni potek projekta po mesecih

Aktivnost	Začetek/ Datum	Konec/ Datum	Izvajalka /izvajalec
Akcija »Zbiranje igrač«			Sušnik, Mojca Kuhar, Roman
Predavanje	08.05.2001		Kuzmanić, Tonči
Obisk konference v Parizu	25.06.2001	28.05.2001	Čufer, Andreja
Facilitacija skupaj z mag. Hanio Fedorowicz			Sušnik, Mojca Čufer, Andreja
Predavanje	13.11.2001		Čufer, Andreja
Predavanje	20.11.2001		Zavratnik Zimic, Simona
Delavnica	24.11.2001		Čufer, Andreja
Delavnica	14.12. 2001	16.12.2001	Jaques, David

Projekt Rekos smo skušali v letu 2001 zastaviti čim bolj realno, ob upoštevanju, da se je članstvo ekipe skrčilo z začetnih 10 članov in članic na vsega 3 aktivne članice. Načrti so bili vsekakor večji, predvsem smo načrtovali hitrejše samostojno izvajanje delavnic, pa tudi v večjem obsegu. Prav tako je bila v načrtih za leto 2001 izdaja letaka in brošure, ki ni bila izvedena.

Vsekakor so prve samostojno izvedene delavnice pokazale, da je odziv več kot dober, da ljudje potrebujejo takšne delavnice in da so naši začetki obetavni. Akcija zbiranja igrač je bila zelo odmevna in uspešna in je prispevala k prepoznavnosti celote Mirovnega inštituta na začetku 2001- ocenjujemo, da je v letu 2001 projekt Rekos prešel iz faze, ki je bazirala predvsem na izobraževanju članic skupine v fazo, ko je skupina pričela sama izvajati predavanja in delavnice. Najpomembnejši rezultati se pravzaprav kažejo v tem, da se večja prepoznavnost skupine Rekos ter v mednarodnih stikih.

CENTER ZA SODELOVANJE

VZHOD-VZHOD

1. MIGRACIJSKE IN AZILNE POLITIKE V DRŽAVAH "SCHENGENSKE PERIFERIJE" IN NA BALKANU (dvodnevni mednarodni seminar)

Vodja projekta

Simona Zavratnik Zimic
simona.zavratnik@guest.arnes.si

Sodelavci

Sodelavci: Aldo Milohnič, Mojca Pajnik, Simona Zavratnik Zimic, Lev Kreft, Vlasta Jalušič, Marta Gregorčič, Petra Lesjak-Tušek, Tatjana Pezdir, Živa Humer.

Namen in cilji

Namen seminarja je bil odpiranje in evalvacija sodobnih migracijskih in azilnih politik, ki so v današnjem trenutku postavljene v kontekst evropske in nacionalnih realpolitik kontrole in omejevanja migracij na eni strani in zahtev po doslednem spoštovanju človekovih pravic in uveljavljanja načela humanitarne države na drugi strani. Zadnje je tista drža, ki jo definiramo kot ključni del 'javne politike nevladnih organizacij' na področju migracij in azila.

Cilji.

- Ustvariti prostor za strokovno razpravo, v katero so vključeni predstavniki iz različnih družbenih področij, ki se na različne načine ukvarjajo s tematiko migracij in azila.
- Medsebojno sodelovanje in izmenjava informacij.
- Identificirati prioritete nevladnih organizacij na področju azilne in migracijske politike.
- Prispevati k boljšemu razumevanju znotraj različnih ciljnih skupin: strokovnjaki, politiki, NGO in širša javnost.
- Promovirati izhodišče, da so civilna družba in nevladne organizacije ključni partnerji v tem procesu.

Vsebina

Seminar je del kontinuirane raziskovalne pozornosti, ki jo Mirovni inštitut posveča tematiki migracij, zlasti v povezavi s človekovimi pravicami (npr. javni forum na temo migracij, terensko raziskovanje sodobnega pojava prebežništva v Sloveniji, analiza medijskega poročanja o prebežnikih, spremljanje nestrpnosti do specifičnih 'marginalnih skupin' ipd.).

Vsebinske relacije seminarja se nanašajo zlasti na naslednje sklope:

- prepoznavanje in podpora vloge lokalnih in mednarodnih NGO-jev, kot dejavnikov vzpodbujanja vrednot civilne družbe, tolerance, pluralizma in norm človekovih pravic,
- vprašanje sodobnega razvoja na področju migracij in azilne politike v državah kandidatkah za vstop v EU,

- migracijska gibanja, begunci, notranje razseljene osebe na območju bivše Jugoslavije,
- 'nezaželjene', nedokumentirane migracije,
- tihotapljenje ljudi,
- spoštovanje človekovih pravic pri pridobivanju azila.

Metode

Seminar je bil sestavljen iz dveh delov. Prvi del je zajemal predavanja različnih akterjev migracijske in azilne politike: UNHCR, ECRE, Stability Pact, neodvisni raziskovalci.

Drugi del sta bili vzporedno potekajoči delavnici z naslovoma:

- Zakonodajni in politični okviri migracij in azila
- Družbeni, kulturni in ekonomski kontekst migracij in azila

Dogodki

- 29. novembra 2001 je v Informacijsko dokumentacijskem centru Sveta Evrope potekala tiskovna konferenca - predstavitev najnovejših publikacij na temo pribežnikov in azilnih politik ter namen in potek seminarja.
- 30. Novembra 2001 je bilo o seminarju poročano na Radiu Slovenija v sklopu Druge jutranje kronike (Simona Zavratnik Zimic).
- 30. novembra 2001 je v časopisu Dnevnik izšel članek z naslovom V primežu "realpolitike".
- Simona Zavratnik Zimic je pripravila predavanji na temo 'schengenske meje' in 'oknjene mobilnosti' za sociološko srečanje v Portorožu (Slovensko-hrvaška meja kot 'schengenska meja', 25.-27.oktobra) in v okviru skupine REKOS na Mirovnem inštitutu (22. november, Migracije - globalizacija - meje).

Rezultati, učinki

Seminarja se je udeležilo okoli 80 strokovnjakov, od tega 50 iz Slovenije in 29 iz tujine. Gre za eksperte nevladnih organizacij in raziskovalce iz Slovaške, Madžarske, Romunije, Makedonije, Češke, Bulgarije, Hrvaške, Poljske, Nemčije, Velike Britanije ter Bosne in Hercegovine. Iz Slovenije so sodelovali predstavniki nevladnih organizacij kot: Slovenska filantropija, Združenje Vox, Amnesty International, Pravno-informacijske center. Poleg ekspertov se je seminarja udeležilo tudi precejšnje število študentov.

Širša javnost je bila o seminarju in o delu Mirovnega Inštituta informirana prek medijev (Dnevnik, Radio Slovenija, STA).

Zaključni kulturni dogodek - koncert B. Fine Rasta Movement - je potekal v klubu Gromka in je bil odprt za javnost.

Partnerji

Fundacija GEA 2000 iz Ljubljane, ECRE London, Velika Britanija.

Financerji

OSI New York (East-East program), ECRE London.

Časovni potek

30.11. - 1. 12. 2001, v Ljubljani.

2. ŽENSKÉ V PARLAMENTU: SLOVENIJA, MADŽARSKA, HRVAŠKA

Vodja projekta

Milica G. Antić
E-Pošta: milica.gaber-antic@guest.arnes.si

Sodelavke

Neža Barbara Brečko, asistentka, Valerija Bernik, asistentka

Namen in cilji

Namen tega projekta je ugotoviti, kako ženske delujejo v državni politiki in raziskati njihove uspešne oz. neuspešne politične prakse. Ugotovili bomo, kako so parlamentarke zastopane na vodilnih mestih, kako, koliko, kako pogosto in o čem govorijo na zasedanjih, katerih politik se lotevajo, kako so pri tem uspešne, in zakaj so neuspešne, kakšen je njihov odnos do stranke in njene politike oz. drugih parlamentark, kako njihovo delovanje vidijo njihovi moški kolegi. Projekt je namenjen političarkam, drugim ženskam v politiki, strankarskim voditeljem, ženskim skupinam in široki javnosti.

Vsebina

V državni politiki v Sloveniji žensk ni veliko, v DZ trenutno 13.3 odstotka. Na katerih področjih so bolj in na katerih manj aktivne, kako tam delujejo (prisotnost/odsotnost, govori, glasovanja, itd.), s kom se povezujejo, kdaj so uspešne in kdaj neuspešne. Vse to vpliva na njihovo uspešnost v političnem delovanju in na percepcijo njihovega delovanja v javnosti. Pomembno vprašanje zato je, kako prispevati k temu, da bi bile ženske v državni politiki bolj uspešne in učinkovite? Eden od uspešnejših načinov je predstavitev in seznanjanje z dobrimi in učinkovitimi praksami delovanja.

Metode

Metodološko ima projekt tri dele. Prvi del je kvantitativna analiza, statistična analiza podatkov o parlamentarkah, drugi del je kvantitativna analiza njihovega dela v parlamentu, tretji pa kvalitativna analiza njihovega dela (globinski intervjuji).

Dogodki

Do sedaj smo izpeljali prvo delavnico od 19. do 21. oktobra 2001 v Ljubljani, na kateri smo dorekli metodologijo dela na projektu. Načrtujemo še dve delavnici v razmiku šest mesecev, pogovor s parlamentarkami, obisk vseh treh parlamentov, diskusije o izsledkih raziskave.

Rezultati

Načrtujemo objavo nekaj tekstov v revijah, rezultate raziskave pa tudi objaviti v knjižni obliki.

Učinki

S predstavitvijo rezultatov raziskave ter ugotovitvijo, predstavitvijo in širjenjem uspešnih praks bi vplivali na tiste ženske, ki se poklicno ukvarjajo s politiko, da bi svoje delovanje izpopolnile in postale bolj učinkovite. S predstavitvijo rezultatov širši javnosti pa bi vplivali na politično kulturo in širjenje pojmovanja, da se politika pomembno spremeni, če v njej delujejo uspešne političarke.

Partnerji

OSI New York (East-East Program)

Financerji

OSI New York (East-East Program)

Časovni potek projekta po mesecih

1. priprava na prvo delavnico	september 2001 – oktober 2001
2. delavnica	19-21 oktober 2001
3. zbiranje podatkov in kvantitativna analiza	november 2001 – februar 2002
4. kvantitativna in kvalitativna analiza dela parlamentark	februar 2002 – maj 2002
5. priprava drugega workshopa	maj 2002- junij 2002
6. druga delavnica	junij 2002
7. analiza in primerjava rezultatov	julij 2002 – september 2002
8. intervjuji s parlamentarkami	september 2002 - oktober 2002
9. analiza intervjujev, kvalitativna analiza njihovega dela	oktober 2002- december 2002

3. RELIGIOUS EDUCATION IN ELEMENTARY AND SECONDARY PUBLIC SCHOOLS IN CENTRAL EUROPE

Vodja projekta

Mojca Pajnik
mojca.pajnik@mirovni-institut.si
Tel.: 01 436 83 24

Sodelavci

Sergej Flere, Univerza v Mariboru, vodja projekta, svetovanje pri vsebinski pripravi projekta; Ivan Cvitkovič, Univerza v Sarajevu, Miomir Ivković, Univerza v Nišu, Zdenko Kodelja, Univerza v Ljubljani.

Namen projekta

Opozoriti na potrebo po večji strpnosti v procesu poučevanja religij v smislu upoštevanja univerzalnosti in relativnosti religij in religioznih gibanj. Nujno je izpostaviti pomen kulturnega sobivanja, in sicer kot reakcijo na pojav novih oblik religioznosti, novih kulturnih in religijskih stikov, mešanj, prilagajanj, ki so v procesu globalizacije vse bolj pogosti. Projekt pomeni začetno fazo v prizadevanjih za oblikovanje šolskega predmeta o religijah v sodobni družbi.

Vsebina

Znanje o religijah, njenih univerzalnostih in partikularnostih naj hkrati služi kot sredstvo za razmislek o strpnosti; pomembno je torej vpeljati nov pristop k poučevanju religij in ga vključiti v šolski program.

Metode

Cilj, ki so si ga organizatorji projekta zadali, je oblikovanje šolskega predmeta, ki bi ga vključili v izobraževalni sistem. Seminar, ki je potekal v okviru Centra za sodelovanje Vzhod vzhod, je pomenil prvo fazo v teh prizadevanjih, ki se nadaljujejo. Udeleženci seminarja so vzpostavili začetne okvire, znotraj katerih naj bi potekalo oblikovanje programa, v katerega naj bi bilo vključeno poučevanje naslednjih religij: budizem, krščanstvo, konfucionizem, hinduizem, islam, judaizem. Poučevanje o različnih religijah bi med drugim vključevalo učenje o pomenu institucionalizacije znotraj religije (učenje o vlogi cerkva, sekt, kultov itd).

Dogodki

V času seminarja je bila organizirana novinarska konferenca; nekateri novinarji so bili prisotni ves čas trajanja seminarja in so o dogodku obširno poročali.

4. ZUNANJI PROGRAMI CENTRA ZA SODELOVANJE VZHOD-VZHOD

Vodja projekta

Mojca Pajnik
mojca.pajnik@mirovni-institut.si
Tel.: 01 436 83 24

Namen programa

Center za sodelovanje Vzhod vzhod MI je vključen v mrežo Sorosevih fundacij, v okviru katere sodeluje s koordinatorji programa Vzhod vzhod v državah SVE. Sodelovanje je namenjeno spodbujanju projektne delo, ki poteka na mednarodni ravni. V skladu s strategijo dela MI so v letu 2001 v okviru Centra v mednarodnih projektih sodelovali številni strokovnjaki in strokovnjakinje iz Slovenije.

PROJEKTNO PODROČJE 1: Strateška transformacija civilne družbe

Znotraj projektnega področja "Strateška transformacija civilne družbe" smo se v letu 2001 osredotočili predvsem na: a) sodelovanje s Centrom nevladnih organizacij Slovenije (CNVOS) oz. aktivno delovanje v projektni skupini "Podpora nevladnem sektorju v Sloveniji - MEDE/MATRA projekt", ki je bila konstituirana v okviru CNVOS in b) izdajanje knjig v zbirki Politike, ki vsebinsko pokriva heterogene civilnodružbene vsebine, formalno pa publicira izsledke raziskovalnih projektov, ki so (večinoma) potekali pri Mirovnem inštitutu (MI). Kolokvij "Kam je (za)šla civilna družba?" pa smo načrtovali kot "teoretsko oporo" za konceptualizacijo prihodnjih programskih vsebin. V kontekstu projektnega področja velja omeniti tudi sodelovanje pri pripravi razpisa "Program krepitve nevladnih organizacij v Sloveniji", ki ga je oktobra 2001 objavil The Trust for Civil Society in Central and Eastern Europe (cf. tudi projektno področje "Donacijska politika").

1. SUPORT TO NGO SECTOR IN SLOVENIA (Mede/Matra projekt znotraj CNVOS)

Vodja projekta

mag. Aldo Milohnič, vodja projektnega področja pri CNVOS

Sodelavci

Člani in članice projektnega področja "Suport to NGO Sector": Nataša Sukič, Primož Šporar, Andrej Klemenc, Bojana Skrt, Breda Kutin, Rafo Pinosa, Robert Levičar

Namen in cilji

Krepitev nevladnega sektorja v Sloveniji in sodelovanje s strokovnjaki MEDE iz Nizozemske, ki v Sloveniji izvajajo triletni projekt "Suport to NGO Sector".

Vsebina

MEDE tim strokovnjakov iz Nizozemske nudi pomoč pri:

- izobraževanju kadrov (fundraising, management nevladnih organizacij, ipd.)
- izdelavi konceptov in strategij delovanja
- pri vzpostavljanju dialoga z vladnimi inštitucijami
- pri mednarodnem sodelovanju NVO-jev
- pri svetovanju na drugih področjih, ki so pomembna za NVO-je v Sloveniji

Projektna skupina pri CNVOS, ki jo vodi A.M. kot predstavnik Mirovnega inštituta, ima koordinacijsko funkcijo (usklajevanje delovanja drugih projektnih skupin, ki delujejo v okviru CNVOS in njihovo povezovanje s strokovnjaki iz Nizozemske) in strateško funkcijo v smislu izdelave priporočil svetu in vodstvu CNVOS glede krepitve NVO sektorja v Sloveniji,

specifično pa glede optimalne implementacije Mede/Matra projekta "Suport to NGO Sector in Slovenia".

Metode

Partnersko sodelovanje med Mirovnim inštitutom in CNVOS. Člani projektne skupine se občasno srečujejo na sestankih skupine, komunicirajo tudi prek e-maila. Organiziranih je bilo tudi več sestankov s predstavniki MEDE. Skupina pripravlja izhodišča za sodelovanje s strokovnjaki iz Nizozemske in oblikuje stališča oz. priporočila za vodstvo in svet CNVOS.

Dogodki

Javna prezentacija projekta "Suport to NGO Sector in Slovenia" decembra 2001 v galeriji ŠKUC. V pripravi je 8 delavnic za NVO-je, od februarja do novembra.

Rezultati

Ustanovljena je projektna skupina v okviru CNVOS. Opravljenih je bilo več konsultacij, ki so bile podlaga za prilagoditev projekta na slovenske razmere. V letu 2002 se bo sodelovanje predvidoma okrepilo na področju izobraževanja (delavnice za NVO) in morebitnega fellowa, ki bi se bolj sistematično in kontinuirano ukvarjal s projektom in intenziviral sodelovanje s strokovnjaki iz Nizozemske.

Učinki

Uporabniki so slovenske NVO, učinki bodo vidni dolgoročno.

Partnerji

CNVOS, MEDE

Financerji

Matra, SVEZ

Časovni potek

Časovni potek projekta po mesecih: sestanki skupine: 14.06.2001, 20.06.2001, 31.08.2001, 10.09.2001, 12.12.2001), več konzultativnih sestankov s predstavniki MEDE (22.06.2001, 9-14.09.2001, 12.11.2001), javna predstavitev v galeriji ŠKUC novembra 2001.

2. KOLOKVIJ “KAM JE (ZA)ŠLA CIVILNA DRUŽBA?”

Vodja projekta

mag. Aldo Milohnič in Gorazd Kovačič

Sodelavci

dr. Vlasta Jalušič, dr. Tonči Kuzmanič, dr. Rastko Močnik, dr. Bogdan Lešnik, Gorazd Kovačič, moderator mag. Aldo Milohnič

Namen in cilji

Namen kolokvija je bil ponovno odpreti diskusijo o civilni družbi kot političnem konceptu in ga poskusiti na novo opredeliti oz. premisliti njegove raznolike in medsebojno protislovne konotacije in kontekste, v katerih se pojem pojavlja v zadnjem desetletju. Poleg tega je šlo tudi za refleksijo političnih bojev 80. let. Osnovno vprašanje je bilo, kaj ideja civilne družbe pomeni levim političnim akterjem danes, ko sta ta plavajoči označevalec zasedli main stream ideologiji revanšističnega antikomunizma in antipolitične neoliberalne prakse oblastnega aparata.

Vsebina

Kolokvij je potekal v Menzi pri koritu na Metelkovi 10. oktobra 2001 z začetkom ob 14.00 in zaključkom ob 20.00. V tem času je pet sodelujočih predstavilo svoje teze, dopolnjevala jih je diskusija. Udeležencev je bilo okrog 50, večinoma študentov in aktivistov različnih organizacij ali pobud. Na kolokviju smo odprli nekatere teme, ki so bile v javnosti dokaj prezrte vse od konca 80. let.

Metode

Osnovni dogodek je imel formo kolokvija, torej razširjene okrogle mize z le delno omejenim časom trajanja in s sproščeno atmosfero. Drugi del projekta - izdaja zbornika o tej temi s članki sodelujočih in še nekaterih drugih avtorjev, ki se razprave niso mogli udeležiti - je še v fazi priprave.

Dogodki

Kolokvij, ki je potekal v sredo, 10. oktobra 2001 ob 14.00 v Menzi pri koritu na Metelkovi, je bil medijsko dobro pokrit s strani neodvisnih medijev, zlasti Radia Študent, delno tudi s strani nekaterih nacionalnih dnevnikov.

Rezultati

Zbornik o preoblikovanju koncepta civilne družbe in njegovem pomenu za sodobno levico naj bi izšel v letu 2002 v zbirki Politike Mirovnega inštituta.

Učinki

Na "alternativni sceni" smo oživili debato o civilni družbi in predstavili več kritičnih segmentov tega konceptualnega polja. Učinek na širšo zainteresirano javnost bomo dosegli predvsem z izdajo zbornika.

Partnerji

Menza pri Koritu, Metelkova mesto (ponudba prostorov, opreme in prigrizka za vse udeležence).

Financer

OSI New York (grant MI)

Časovni potek

Organizacija kolokvija: začetni kontakti junija 2001, izvedba 10. oktobra 2001. Izdaja zbornika: začetek oktobra 2002.

3. ZBIRKA POLITIKE

Vodja projekta

mag. Aldo Milohnič, urednik

Sodelavci

Avtorji in avtorice besedil (Mojca Pajnik, Petra Lesjak-Tušek, Marta Gregorčič, Kristina Nauditt, Tania Marincheshka, Beat Leuthard, berlinska raziskovalna skupina "Beg in migracije", Simona Zavratnik Zimic, Neža Kogovšek, Milica G. Antić, Vlasta Jalušič, Bratko Bibič), prevajalke (Alenka Veler, Olga Vuković), lektorice (Mojca Dobnikar, Nevenka Škrli), korektorica (Maša Ogrizek), oblikovalka (Irena Wölle), fotograf (Samo Rovan).

Namen in cilji

Zbirka Politike je edicija, ki reflektira najrazličnejša vprašanja civilne družbe in javnih politik. Besedila večinoma nastajajo v okviru policy in raziskovalnih nalog, ki jih izvajajo sodelavci Mirovnega inštituta in zunanji sodelavci. Ciljna populacija so strokovnjaki na raznih področjih civilne družbe, snovalci državnih politik na področjih, ki jih pokriva MI, univerzitetni profesorji, študenti, raziskovalci...

Vsebina

V prvi letnik zbirke Politike smo uvrstili 4 naslove: vprašanje migracij oz. prebežnikov v Sloveniji in v vzhodni Evropi, politike enakih možnosti v centralni in vzhodni Evropi, kulturna politika in politike države (oz. lokalnih skupnosti) do kulturnih in civilno-družbenih pobud, skupin in organizacij.

Metode

Knjige tiskamo v dveh formatih, običajno v slovenskem in angleškem jeziku. Del knjig pošljemo ciljnim bralcem (institucijam v Sloveniji in v tujini, "mnenjskim voditeljem", publicistom, intelektualcem, novinarjem, profesorjem, izbranim višjim uradnikom v državni upravi itn.), del pa prodajamo po zmernih cenah v prosti prodaji.

Dogodki

Ob izidu vsake knjige organiziramo tiskovno konferenco oz. pogovor o knjigi (običajno v Informacijsko dokumentacijskem centru Sveta Evrope, s katerim tudi sicer dobro sodelujemo). V primeru knjige "Prebežniki, kdo ste?" so avtorice nastopale na javnih predstavitev tudi v drugih krajih po Sloveniji. Zbirka je predstavljena tudi na Internetu.

Rezultati

V letu 2001 smo izdali dve knjigi: Ženske - politike - možnosti in Prebežniki, kdo ste?. Dve knjigi, ki sta bili pripravljene v letu 2001, izideta februarja 2002: Evropski vratarji in angleška izdaja knjige Prebežniki, kdo ste?. Predvidoma marca izide še zadnja, Prostorska problematika kulturnih dejavnosti v Ljubljani.

Učinki

Vse doslej izdane knjige so bile odmevne. Ženske - politike - možnosti je bila dobro sprejeta tudi pri strokovnih krogih v tujini, Prebežniki, kdo ste? pa je prinesla določene spremembe glede režima bivanja prebežnikov v Sloveniji. Obe sta uporabljeni bodisi kot študijsko gradivo na univerzah (v Ljubljani in Budimpešti) ali pri mentorjih debatnih krožkov v številnih slovenskih srednjih šolah.

Partnerji

Študentska založba (distribucija), v primeru knjige Evropski vratarji pa tudi avstrijski časopis Ost-West Gegeninformationen.

Financerji

Mestna občina Ljubljana (za knjigo Prostorska problematika kulturnih dejavnosti v Ljubljani), MI/ OSI-NY

Časovni potek projekta po mesecih

- Ženske - politike - možnosti: priprava marec - maj, tisk junij, tiskovna konferenca /predstavitev 9. oktobra 2001
- Prebežniki, kdo ste?: terensko delo april - maj, priprava besedila za tisk junij - september, tisk oktober, tiskovka / predstavitev 29. novembra 2001
- Evropski vratarji: koncept marec, urejanje copyrighta april, prevajanje maj - avgust, dodatna (aktualizirana) besedila september - oktober, november predstavitev vsebine v okviru tiskovke za knjigo Prebežniki, kdo ste?, tisk januar 2002, izid februar 2002
- Prostorska problematika kulturnih dejavnosti v Ljubljani, priprava v drugi polovici 2001, izid v prvi polovici 2002

PROJEKTNO PODROČJE 2: Donation Policy

Prva polovica leta: Na tem projektne področju smo imeli najmanj otipljivih dosežkov v letu 2001. predvsem zaradi strateške odločitve, da večji del razpoložljivega časa, delovne energije in sredstev usmerjamo na druga projektna področja, pa tudi na podmeni, da bo Slovenska znanstvena fundacija, ki je vodila proces ustanovitve združenja slovenskih fundacij, izpolnila pričakovanja in skozi delovanje združenja dosegla izboljšave glede legislative, davčne politike, networkinga, ustvarjanja ustreznih koalicij NVO ipd.

Druga polovica leta: Na področju donacijske politike smo sodelovali kot konzultanti pri pripravah razpisa "Program krepitev nevladnih organizacij v Sloveniji", ki ga je oktobra 2001 objavil The Trust for Civil Society in Central and Eastern Europe. Na razpisu so bili izbrani projekti petih nevladnih organizacij.

Evalvacija: S področjem krepitev donacijske politike se strokovno že ukvarja nekaj drugih organizacij (Slovenska znanstvena fundacija za področje fundacij, CNVOS v okviru projektne skupine za davčne olajšave, pri kateri sicer sodeluje tudi predstavnik Mirovnega inštituta ipd.) Bolj aktivno delovanje Centra za civilno družbo MI na tem področju trenutno ni potrebno. Ohraniti kaže občasno sodelovanje pri določenih, konkretnih projektih (npr. že omenjena Borza sponzorstev, Trust for Civil Society ipd.), toda ne kot posebno projektno področje znotraj Centra za civilno družbo MI.

PROJEKTNO PODROČJE 3: Virtualna civilna družba

Izhodišče za delovanje Centra za civilno družbo na področju politike novih medijev kot infrastrukturne podlage delovanja NVO je bil sestanek 29. marca 2001 na Mirovnem inštitutu. Sestanka so se udeležili vodje multimedijev centrov Pina, Kibla in Ljudmila, predstavniki Mirovnega inštituta ter direktor in sodelavca ARNES.

Ta in poznejši dogovori so bili podlaga za sodelovanje vseh omenjenih organizacij pri spremembah in dopolnitvah pravilnika ARNES (polni naziv: "Kriteriji za ugotavljanje upravičenosti povezovanja posameznih organizacij na omrežje ARNES in upravičenost posameznikov do individualnega dostopa do omrežja ARNES"). Zahvaljujoč tej iniciativi so v pravilniku bile zapisane formulacije, ki še vedno (vsaj načeloma!) omogočajo nevladnim organizacijam dostop do omrežja ARNES (čeprav niso nujno znanstveno-raziskovalne organizacije), kar so nekatera ministrstva, ki sofinancirajo ARNES, nameravala spremeniti v škodo NVO.

Na podlagi marčevskega sestanka je nastal tudi predlog projekta "Krepitev infrastrukturnih možnosti civilnodružbenih iniciativ", ki so ga v sodelovanju z MI pripravili centri Kibla, Pina in Ljudmila. Projekt žal ni bil realiziran, ker ni pridobil potrebnih sredstev na razpisu Ministrstva za informacijsko družbo.

Sodelovanje MI pri projektu "Mreža avtonomnih knjižnic" se je omejilo na prvo, konceptualno fazo. Prvi otipljivi rezultat te iniciative so bile promocije članic neformalne mreže "avtonomnih knjižnic" v promocijskih publikacijah (npr. v promocijski publikaciji društva ŠKUC) in alternativnih medijih (npr. časopis Svojtok).

Konec leta 2001 smo začeli s konceptualnimi dogovori o izdaji publikacije "Zasebnost na internetu" (delovni naslov), ki bo izšla leta 2002 v zbirki Politike.

1. OMREŽENJE METELKOVE

Vodja projekta

mag. Aldo Milohnič

Sodelavci

Tomaž Trplan, koordinator projekta, Jernej Horvat, tehnični sodelavec

Namen

Namen projekta je zagotoviti zmožljiv dostop do računalniških omrežij za uporabnike Metelkove 6, kjer domuje okoli 20 nevladnih organizacij s področja znanstveno-raziskovalnega dela, okoljevarstvenišva, kulture in umetnosti, prostovoljnega dela, itd. Istočasno projekt dolgoročno omogoča navezavo na t.i. severni in južni del Metelkove, kar bi pomenilo, da se lahko priključijo še organizacije t.i. neinstitucionalne kulture kot kulturne institucije nacionalnega pomena, ker je sledilo tudi iz dogovora z ministrico za kulturo.

Vsebina

Pri delu nevladnih organizacij je uporaba računalniških omrežij, predvsem interneta, postala nepogrešljiva. Učinkovita orodja za medsebojno komunikacijo, uporabo podatkovnih baz in spletnih predstavitev so nujna, kar je pokazala tudi anketa, ki smo jo izvedli med uporabniki stavbe Metelkova 6. Velika večina uporabnikov uporablja pri svojih nalogah internet in predvideva v prihodnje povečano uporabo. Obstoječe stanje za večino pomeni klicni dostop preko analognih ali ISDN telefonskih linij, kar je nezadovoljiva rešitev.

Projekt bo zagotovil zmožljiv dostop do interneta za uporabnike stavbe Metelkova 6 in dolgoročno gledano tudi za severni in južni del Metelkove.

Metode

Med uporabniki stavbe Metelkova 6 in severnega dela je bila izvedena anketa o uporabi interneta, razpoložljivi tehnični opremi in pričakovanih trendih. Rezultati ankete so bili obdelani in na podlagi rezultatov je bil sklican sestanek uporabnikov, kjer je bila med različnimi tehničnimi izvedbami izbrana napeljava optičnega voda.

Dogodki

Izvedba ankete, sestanek uporabnikov stavbe, periodično obveščanje uporabnikov o napredku projekta, priprava aplikacije na razpis Ministrstva za informacijsko družbo, pogovori z ministrico za kulturo, napeljava optičnega voda

Rezultati

Uspešno je izpeljana prva faza projekta - napeljava optičnega voda od vozlišča ARNES-a do stavbe Metelkova 6.

Uporabniki

Vsi uporabniki stavbe Metelkova 6, Arnes

Financerji

Napeljava optičnega voda - Ministrstvo za informacijsko družbo, razlika Mirovni inštitut oz. OSI-NY; druga in tretja faza projekta - predvidoma Ministrstvo za kulturo, sponzorska sredstva in OSI-NY

Časovni potek

Anketa: marec 2001, sestanek: maj 2001, odobritev vloge na MID: september 2001, sestanek z ministrico za kulturo: oktober 2001, napeljava optičnega voda: januar 2002

PROJEKTNO PODROČJE 4: Manjšinske in ogrožene skupine

Projektno področje "manjšinske in ogrožene skupine" je bilo najbolj pomembno in najbolj razdelano projektno področje Centra za civilno družbo. Največji poudarek je bil na problematiki migracij (begunci, prosilci za azil). Organizirali smo tudi odmevno okroglo mizo, ki je tematizirala posledice "protiterorističnih ukrepov" na politiko človekovih pravic (zlasti na azilne politike in pravico do zasebnosti) ter kritično in s konkretnimi predlogi sodelovali na posvetu (brifingu) ministrstva za zunanje zadeve z nekaterimi NVO glede aktualnih vprašanj mednarodnega varstva človekovih pravic. Center je sodeloval pri pripravi in izvedbi konference o migracijskih in azilnih politikah v državah schengenske periferije in na Balkanu. Skupaj s Pravnoinformacijskim centrom nevladnih organizacij - PIC smo okrepili delovanje dveh pravnih na področju nudenja pravne pomoči beguncem in monitoringa izvajanja pravnih predpisov glede beguncev v praksi. Bili smo sogovorniki nekaterih mednarodnih ustanov (npr. brifing članov evropskega parlamenta iz Nizozemske in Nemčije) o položaju beguncev v Sloveniji ter razvijali stike s podobnimi NVO in posamezniki v tujini.

Otroci in mladi kot ranljiva skupina so bili drugo pomembno težišče delovanja centra v letu 2001. To težišče se je deloma prepletalo s problematiko migracij. Center za civilno družbo je kril materialne stroške odmevne akcije zbiranja igrač in oblačil za begunske otroke (skupina REKOS) in iniciral ciklus novinarskih prispevkov o življenju, potrebah in pravicah begunskih otrok, ki izhajajo v "prilogi za starše" otroške revije Ciciban ter iniciral in podprl "brainstorming" o tej problematiki v okviru tabora begunskih otrok junija 2001 v Cerkljah ob Krki. V letu 2001 se je začel tudi policy projekt "Priprava strokovnih podlag za razvoj neformalnega dela z mladimi", ki se osredotoča na iskanje možnosti za nadaljnji razvoj neformalnega, izvenšolskega dela z mladimi, še posebej tistimi, ki imajo težave v šoli ali so celo iz nje izločeni (t.i. "osipniki").

V prihodnjem letu bo nemara večji poudarek na tematiki (priznanih in nepriznanih) etničnih manjšin, kajti v letu 2001 so bile te teme dokaj prezrte. V tem kontekstu lahko omenimo le pomoč Društvu za raziskovanje popularne glasbe pri postprodukciji projekta "Študijski CD Kosovo Roma".

1. SKUPINA ZA MONITORING AZILNE IN TUJSKE ZAKONODAJE (SPREMINJANJE AZILNE ZAKONODAJE)

Vodja projekta

Ga ni (Aldo Milohnič, predstavnik MI v skupini, je via facti neformalno koordiniral delo skupine)

Sodelavci

Maja Pilih, Maja Tratar, Mirjana Miličič, Neža Kogovšek, Karmen Furlan Miša de Jong, Anita Longo, Sonja Gole Ašanin (pozneje Franci Zlatar), Borut Beus

Namen in cilji

V prostorih Mirovnega inštituta se je 15. februarja sestalo približno dvajset predstavnikov in predstavnic NVO, ki se posredno ali neposredno ukvarjajo z begunci. Iz tega širokega kroga organizacij se je izoblikovala ožja skupina, ki se je mesece intenzivno ukvarjala s predlogi za spremembo zakona o azilu, kakršen je veljal po zadnji spremembi v decembru leta 2000, in dajala pripombe na predloge ministrstva. Tako je komaj dve leti star zakon o azilu konec julija 2001 doživel že drugo spremembo.

Vsebina

V pripombah na zakonodajo, ki je veljala v tistem trenutku, se je skupina dotaknila celotne problematike: od vstopa v Slovenijo do trenutka, ko oseba pridobi azil oziroma se zaradi zavrnjene odločbe znajde v centru za odstranjevanje tujcev.

Metode

Neformalna skupina za monitoring in pritisk. Skupina ni imela uradnega predstavnika, neformalno koordiniranje pa je potekalo s strani Mirovnega inštituta. Predloge so v veliki meri pripravljale 4 organizacije: AI, PIC, GEA in KUD. Predstavniki MI je pripravil redakcijo pripomb na položaj beguncev v RS, pripravljali osnutke dopisov MNZ in drugim organom ter sodelovali pri razpravah (internih - znotraj skupine in eksternih - do MNZ in drugih). Vseh 7 sodelujočih organizacij je skupaj nastopalo tako v smislu skupnega pošiljanja pripomb predlagatelju in priprav amandmajev za parlamentarni odbor za notranjo politiko, kakor tudi v javnih nastopih na omizjih, javnih predavanjih radijskih postaj, v komunikaciji z mediji itn.

Dogodki

Kontinuirano delo v skupini, interne razprave in pisanje amandmajev. Pogajanja s predlagateljem (MNZ). Sodelovanje na seji parlamentarnega odbora za notranjo politiko, udeležba na javnih razpravah (npr. IDC Sveta Evrope 18.06.2001, javna oddaja Radia Slovenija 24.04.2001 itn.)

Rezultati

V publikaciji Evropski vratarji je objavljen članek Neže Kogovšek, ene izmed sodelavk v skupini, v katerem je podrobno opisan potek postopka spreminjanja azilne zakonodaje v letu 2001, še zlasti glede na prizadevanja - uspehe in neuspehe - skupine nevladnih organizacij za monitoring zakonodaje (glej tudi "dogodki" in "kratka evalvacija").

Učinki

(glej "kratka evalvacija")

Partnerji

Amnesty International Slovenije, Kulturno umetniško društvo France Prešeren (KUD), Slovenska filantropija, v okviru katere deluje center za psihosocialno pomoč beguncem, Fundacija GEA 2000, Pravno-informacijski center nevladnih organizacij - PIC, Združenje VOX

Financerji

MI / OSI-NY, partnerske organizacije (in kind delovne ure oz. ekspertize)

Časovni potek projekta po mesecih

april: povzetek stališč o migracijski problematiki v Sloveniji posredovan na MNZ; pripombe na predlog zakona;

maj: odgovor državnega sekretarja na poslane pripombe na predlog zakona; usklajevanje na sestanku, na katerem ni bilo vseh najpomembnejših predstavnikov NVO; konec maja vlada sprejme drugo, delno popravljeno različico predloga zakona, ki je končna verzija predloga, ki jo je vlada že poslala v obravnavo državnemu zboru.

junij: sodelujoče NVO na parlamentarni odbor za notranjo politiko naslovijo predloge amandmajev.

julij: seja odbora je bila 20. julija. Nekateri amandmaji so bili po trdem boju najprej sprejeti na odboru za notranjo politiko, potem sprejeti na seji državnega zbora 25. julija.

2. SKUPINA ZA MONITORING AZILNE IN TUJSKE ZAKONODAJE (BEGUNCI IZ BiH - ZAKON O ZAČASNEM ZATOČIŠČU)

Vodja projekta

ga ni (nemoderirana skupina nevladnih organizacij)

Sodelavci

Maja Pilih, Maja Tratar, Mirjana Miličič, Neža Kogovšek, Karmen Furlan Miša de Jong, Anita Longo, Sonja Gole Ašanin (pozneje Franci Zlatar), Borut Beus, (predstavnik MI: mag. Aldo Milohnič)

Namen in cilji

Podpora beguncem iz BiH, ki že deseto leto živijo v Sloveniji v negotovem statusu "začasnih beguncev". Pomagati pri artikulaciji in javni prezentaciji njihovih zahtev in pravic. Sodelovati pri kreiranju integracijske politike RS do te skupine beguncev, priprava pripomb in priporočil glede njihovega pravnega položaja v RS.

Vsebina

"Začasni" status beguncev iz BiH je črni madež na zakonodajni politiki RS, ki je po nam dostopnih podatkih edina evropska država, ki še ni ustrezno (=trajno) uredila pravni položaj teh ljudi. Naš namen je, da po svojih močeh in v sodelovanju z drugimi NVO, ki sodelujejo v neformalni monitoring skupini, pripomoremo k izboljšanju njihovega položaja.

Metode

Pogovori z Uradom za priseljevanje in begunce, ki ima mandat za urejanje te problematike. Javna, deklarativna in vsebinska podpora beguncem iz BiH. Senzibilizacija javnosti na način organizacije javnih prireditev, sodelovanja z mediji, lobiranja pri ustreznih ustanovah.

Dogodki

Sestanki NVO s predstavniki Urada za priseljevanje in begunce (25.04., 15.06., 21.11.2001), udeležbe na javnih razpravah (npr. okrogla miza v organizaciji INV 9.5.2001, pomoč pri realizaciji okrogle mize "Deset let samote" - begunski tabor Kozina 2001), organizacija tiskovne konference v begunskem centru Vič (19.06.2001), udeležba na manifestaciji ob svetovnem dnevu beguncev v ljubljanskem Zvezda parku (20.06.2001).

Rezultati

Objave v medijih, promocijske akcije in javni dogodki.

Učinki

Največji dosežek dosedanje kampanje je bilo podaljšanje obstoja begunskega centra Vič, ki ga je Urad za priseljevanje in begunce nameraval zapreti, tam živeče begunce pa razseliti po drugih begunskih centrih izven Ljubljane. Posredni učinek skupine za pritisk je bil vpliv na

čimprejšnji začetek dela na ustreznih zakonskih rešitvah za končno ureditev pravnega položaja te skupine ljudi (nekaj več kot 2000 beguncev) in njihovo polno integracijo v tukajšnjo družbo.

Partnerji

Amnesty International Slovenije, Kulturno umetniško društvo France Prešeren (KUD), Slovenska filantropija, v okviru katere deluje center za psihosocialno pomoč beguncem, Fundacija GEA 2000, Pravno-informacijski center nevladnih organizacij - PIC, Združenje VOX

Financerji

In kind delovne ure, ki so jih solidarno prispevale vse partnerske NVO

Časovni potek

Časovni potek projekta po mesecih: kontinuirano (glej tudi "dogodki")

3. PRAVNA POMOČ BEGUNCEM IN AZILANTOM

Vodja projekta

Mirjana Miličić (PIC)

Sodelavci

Neža Kogovšek (PIC)

Namen in cilji

V okviru projekta Pravne pomoči beguncem in azilantom je bilo delo določeno kot svetovalno-informativna dejavnost, namenjena ciljni populaciji prosilcev in imetnikov azila, imetnikov začasnega zatočišča in tujcev v najširšem pomenu besede. Cilj projekta je bil seznaniti te osebe z njihovimi pravicami in obveznostmi v največji možni meri ter neposredno nudenje nujne in brezplačne pravne pomoči. Dodatni dimenziji projekta sta bili monitoring primerov in sodelovanje pri monitoringu legislative.

Metode

Projekt se je izvajal v okviru nudenja pravne pomoči v zbirnih centrih (Postojna, Kozina, Ilirska Bistrica, Hrastnik, Novo mesto, Celje, Maribor, Černomelj), v prostorih PIC in v prostorih azilnega doma. Za monitoring primerov sta izvajalki uporabili informacije, pridobljene iz svetovalno-informativne dejavnosti, iz sodelovanja z nevladnimi organizacijami, na podlagi obvestil v medijih ter stikov z državnimi organi.

Dogodki

Udeležba na dveh okroglih mizah (v IDC Sveta Evrope in v Cankarjevem domu) ter posveta "Otroci brez spremstva kot posebna ranljiva skupina v migracijskih tokovih" v azilnem domu.

Rezultati

Sodelovanje pri zakonodajnih iniciativah: pri sprejemanju zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o azilu, priprava amandmajev na predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o tujcih, začele pa so se tudi priprave na spremembe zakona o začasnem zatočišču. Sodelavka Neža Kogovšek je pripravila podrobno kritično analizo procesa spreminjanja zakona o azilu, ki bo objavljena v publikaciji Evropski vratarji, ki izide februarja 2002 pri Mirovnem inštitutu.

Učinki

Izvajalki sta vsak mesec obiskali v približno pet zbirnih centrov in imetnike začasnega zatočišča informirali o zakonu o začasnem zatočišču, pravicah, ki iz njega izvirajo. Izvajalki sta približno 500 krat nudili neposredno pravno pomoč posameznikom, od tega je bilo 300 nasvetov v ustni, 200 pa v pisni obliki (tožbe, pritožbe, prošnje, intervencije, vloge...), pri tem sta sodelovali s predstavnikom OHR, z ombudsmanom BiH in z ministrstvom za begunce BiH.

Enkrat ali dvakrat tedensko (približno 100 krat v celem letu) sta v prostorih PIC nudili neposredno pravno pomoč posameznikom na področju državljanstva, dovoljenj za stalno ali

začasno prebivanje, združevanja družine, zaposlovanja tujcev ter begunskega prava. Za rešitev njihovega statusa sta pisali in vlagali prošnje in vloge za pridobitev dovoljenj in državljanstev po zakonu o državljanstvu, zakonu o začasnem zatočišču, zakonu o tujcih, zakonu o zaposlovanju tujcev in zakonu o azilu.

Enkrat tedensko sta v prostorih azilnega doma nudili pravno pomoč prosilcem za azil, nastanjenim v azilnem domu, in tujcem, nastanjenim v zaprtem oddelku doma za tujce.

V letu 2001 sta na upravno sodišče vložili 12 tožb v upravnem sporu in 7 pritožb na vrhovno sodišče. Pri tem sta posebno pozornost namenili mladoletnim prosilcem azila brez spremstva staršev ali drugih zakonitih zastopnikov.

Partnerji

PIC (partner in izvajalec projekta)

Financerji

OSI-NY, PIC (in kind)

Časovni potek

Kontinuirano

4. OKROGLA MIZA »SVOBODA IN/ALI VARNOST«

Vodja projekta

mag. Aldo Milohnič, neformalni koordinator skupine NVO

Sodelavci

Liana Kalčina, Primož Šporar, Nataša Posel, Dean Zagorac, Maša Ogrizek

Namen in cilji

Ob triinpetdeseti obletnici sprejema deklaracije človekovih pravic je Mirovni inštitut v sodelovanju s tremi drugimi nevladnimi organizacijami v Cankarjevem domu organiziral okroglo mizo z naslovom "Svoboda in/ali varnost - človekove pravice v Sloveniji in po svetu v luči protiterorističnih ukrepov".

Sodelovali so Joseph Schwarz, predstavnik Amnesty International iz Londona, dr. Ljubo Bavcon, profesor kazenskega prava, dr. Zoran Kanduč z Inštituta za kriminologijo PF in Zoran Klemenčič s Sveta Evrope v Strasbourgu, moderirala pa sta jo Dean Zagorac in Liana Kalčina.

Namen je bil z različnih zornih kotov osvetliti dilemo, kako zagotoviti sobivanje varnosti in svobode ter s tem varovati človekove pravice, ki so nekakšen presek med obema.

Metode

Javna prireditve, spodbujanje kritične razprave v javnosti, vpliv na javno mnenje in vidne predstavnike državnih institucij.

Dogodki

Okrogla miza je bil enkraten dogodek, ki se je zgodil na mednarodni dan človekovih pravic, 10. decembra 2001 v Cankarjevem domu.

Rezultati

Obiskovalcem okrogle mize so bile na voljo brezplačne publikacije s področja varstva človekovih pravic, publikacije sodelujočih NVO ter Društva za OZN. MI je posebej za to priložnost zagotovil pravice in prevedel v slovenščino članek o protiterorističnih ukrepih in kršitvah človekovih pravic v Nemčiji, (strokovnjakinja Inštituta za civilne pravice iz Berlina. Članek je bil na voljo obiskovalcem in novinarjem.

Učinki

Okrogla miza je bila dobro medijsko pokrita. Dnevni mediji so poročali korektno, RTV Slovenija je posnela večji del okrogle mize za oddajo "Brez reza", nekaj govorcev je dalo izjave za medije. Okroglo mizo so obiskali tudi minister za notranje zadeve dr. Rado Bohinc, direktor policije Marko Pogorevc, predstavnik za tisk MNZ, ter nekaj vidnejših uslužbencev drugih vladnih inštitucij (ministrstvo za obrambo, ministrstvo za zunanje zadeve in ministrstvo za pravosodje).

Partnerji

Amnesty International Slovenije (tudi AI London), Pravno-informacijski center nevladnih organizacij, Informacijsko-dokumentacijski center Sveta Evrope, Inštitut za civilne pravice - Berlin

Financerji

Vse štiri partnerske organizacije so solidarno razdelile stroške projekta, največji delež je kril MI, svoj delež je prispeval tudi Cankarjev dom (brezplačna uporaba dvorane, honorar za moderatorje).

Časovni potek

10. december 2001

5. PRIPRAVA STROKOVNIH PODLAG ZA RAZVOJ NEFORMALNEGA DELA Z MLADIMI

Vodja projekta

Albert Mrgole

E-pošta: albert.mrgole@guest.arnes.si, tel. 01 8311 686

Sodelavci

Vesna Leskošek , Sanja Vraber, Brane Golubovič, Ljubo Raičevič, Sonja Čandek, člani mladinske iniciative Domžale, člani iniciative za mladinski klub Kamnik, vodje in mladinski delavci izbranih mladinskih centrov - Pekarna Mb, MKC Mb, MC Velenje, MC Brežice, CZM Domžale, MC Ptuj, študenti

Namen in cilji

Projekt je namenjen povezovanju treh nivojev, ki odločilno oblikujejo dejavnost mladinske kulture oz. mladinskih scen: 1. nacionalne mladinske politike, 2. lokalne politike, 3. delovanje obstoječih (ali nastajanje novih) mladinskih struktur. Cilj je vplivati na izdelavo jasnega sistema, ki zagotavlja kvalitetno neformalno delo z mladimi v praksi. Namen projekta je pripraviti podlage, ki bi pomenile orientacijo za razvoj neformalne mladinske kulture, t.j. dejavnosti, ki na dolgi rok mladim ponudijo višjo kakovost preživljanja časa odraščanja.

Vsebina

Praksa dela z mladimi v Sloveniji je odvisna od naključnih dejavnikov: bolj in manj sposobni vodje, bolj ali manj kvalitetni kadri, bolj ali manj kvalitetni programi, bolj ali manj ustrezni pogoji, boljše ali slabše sodelovanje z lokalno skupnostjo in državnimi podpornimi viri. Rezultat so bolj ali manj kvalitetne ponudbe mladinskih programov. Druženje mladih je preveč pomemben socializacijski agens, da bi ga lahko prepustili naključju. Zato je potrebno izdelati vednostne podlage, ki bodo uporabne na način strokovnih argumentov pri oblikovanju kvalitetne nacionalne mladinske politike, lokalnih razvojnih programov in za neposredno delo z mladimi.

Metode

- (1) Raziskovalno delo: študij literature, evalvacija izkušenj lastne prakse, terensko raziskovanje (intervjuji, ankete): analiza potreb, analiza dobrih praks.
- (2) Delo na sistemskem vplivanju: nastopi na strateško pomembnih srečanjih, sodelovanje v komisijah itn.

Dogodki

Izvedba 20 urnega poskusnega izobraževanja: projektno delo kot metoda vodenja neformalnega mladinskega dela z mentorji in mentoricami CZM v Domžalah. (avgust 2001). Okrogla miza o potrebah mladih v Domžalah (Knjižnica, september 2001). Priprava in izvedba 40 urnega poskusnega izobraževanja za mentorje v neformalnem programu MK Kamnik (oktober 2001). Seminar »Vmesne oblike socialno pedagoškega dela: načini povezovanja z različnimi skupinami uporabnikov zunaj ustanove« (Združenje za socialno pedagogiko in Mladinski dom Jarše, Ljubljana: 29., 30.11. in 1.12. 2001 – Albert Mrgole,

plenarno predavanje: »Neformalno delo z mladimi v različnih pogojih lokalne podpore«. Mednarodni seminar Alpe Jadran »Informiranje brez meja«, Bled, 7.- 9.12.2001 (organizator MISSS) – Albert Mrgole: povezovanje okrogle mize in sklepno predavanje: »Mladinsko delo: nove ideje in pristopi«. Zagon iniciativne skupine za delovanje Mladinskega kluba Kamnik (oktober – december 2001). Članki v medijih.

Rezultati

1. Oris temeljnih vsebin (»Temelji neformalnega dela z mladimi«), ki predstavljajo vednostno podlago za Belo knjigo o neformalnem delu z mladimi.
2. Izdelava Koncepta in dolgoročne vizije razvoja mladinskega kluba – temeljne smernice za izdelavo dolgoročnih lokalnih mladinskih politik (kot zgled za multiplikacijo v lokalna okolja).

Učinki

Mladinska politika na državni ravni: sodelovanje v komisiji za ocenjevanje razpisnih prijav (za področje mladinskih centrov in informiranje), sodelovanje v strokovnih telesih za pripravo in oceno programov neformalnega dela z mladimi, sodelovanje pri pripravi izhodišč: »Navodila za povezovanje Urada RS za mladino z lokalnimi iniciativami«.

Mladinska politika na lokalni ravni (praktični zgledi): nastanek lokalnega mladinskega sveta Domžale – zgled za sistem koordinacije različnih lokalnih mladinskih iniciativ 'od spodaj'; ustanovitev Info centra pri Matični knjižnici Kamnik – zgled nastajanja mladinske iniciative 'na novo'; vplivi na kvaliteto izvajanja mladinskih programov:

Zagotavljanje kontinuitete projekta: povezave s projekti Urada RS za mladino ter predvidenaročilo elaborata "Koncept neformalnega mladinskega dela" (na osnovi programskih smernic, ki smo jih zasnovali v projektu), ki bi ga Urad za mladino ponudil lokalnim skupnostim.

Partnerji

Projekt je sicer zasnovan kot samostojen, vendar se logika dela smisleno vključuje in povezuje z aktualnimi dogajanja v polju mladinskega dela na ravni nacionalnega (Urad RS za mladino, MISSS, Združenje za socialno pedagogiko) in na območju regije Trzin, Domžale, Kamnik, kjer nastajajo zgledi praks neformalnega mladinskega dela.

Financerji

MI / OSI-NY

Časovni potek projekta

VEDNOSTNE PODLAGE, 06.2001 - 03. 2002 (zbiranje literature, izbor temeljnih vsebin, oris vsebinskih sklopov, priprava in uskladitev metodologije za ankete na terenu, terensko delo, analiza potreb mladih); SISTEMSKE PODLAGE 10.2001 - 12.2001 (pregled evropske zakonodaje, ki ureja neformalno delo z mladimi, delo sistemske skupine, delo na terenu, priprava in distribucija vprašalnika); ZAKLJUČKI 03.2002 - 09.2002 (analiza izkušenj dobre prakse, temeljne smernice za izdelavo dolgoročnih lokalnih mladinskih politik, dokončanje izhodišč za Belo knjigo, priprava sklepne poročila, tisk izhodišč neformalnega dela, predstavitev rezultatov)

CENTER ZA MEDIJSKO POLITIKO

1. MEDIA WATCH

Vodja projekta

Brankica Petković
E-pošta: brankica.petkovic@mirovni-institut.si
Tel.: 01 234 77 27

Sodelavci

	Ime in priimek	Vloga v skupini
1	Sandra Bašić Hrvatinić	Članica (področja: zakonodaja, samoregulacija, elektronski mediji, komunikacijske pravice, medijski trg in lastništvo, evropsko medijsko pravo, izobraževanje novinarjev, mednarodne medijske študije)
2	Simona Zatlner	Članica (področja: medijsko pravo, evropsko medijsko pravo, svoboda tiska, etični kodeksi, pravica do popravka in odgovora, avtorizacija, mediji in sodišča)
3	Marko Milosavljević	Član (področja: javni rtv servisi, novinarstvo, izobraževanje novinarjev)
4	Matevž Krivic	Član (področja: medijsko pravo, svoboda tiska, etični kodeksi, pravica do popravka in odgovora)
5	Gojko Bervar	Član (področja: novinarstvo, novinarske organizacije, etični kodeksi, samoregulacija, radio, javni rtv servisi)
6	Boris Čibej	Član (področja: novinarstvo, mednarodni kontakti)
7	Kaja Jakopič	Članica (področja: mediji, novinarstvo, javni rtv servisi)
8	Aleksandra B. Lubej	Članica (področja: mediji, novinarstvo, medijsko sodelovanje v JV Evropi, izpopolnjevanje novinarjev)
9	Jaka Repanšek	Član (področja: medijsko pravo, medijski trg)
10	Kristina Plavšak	Članica (področja: izobraževanje novinarjev, mednarodni kontakti)
11	Barbara Bizjak	Članica (področja: internet, novinarstvo, mediji)
12	Marko Prpič	Član (področja: internet, javni rtv sistemi, radio, izpopolnjevanje novinarjev)
13	Breda Luthar, Jože Vogrinc, Dejan Verčič, Igor. Ž. Žagar	Ustanovitelji projekta, svetovalci, občasni nosilci študij
14	Tonči Kuzmanić, Srečo Dragoš, Mitja Velikonja	Občasni nosilci študij, svetovalci
15	Beata Klimkiewitz, Miklos Sukosd, Nadire Mater, Snježana Milivojević, Peter Bajomi Lazar, Damir Matković itn.	Redni sodelavci iz tujine (Poljska, Madžarska, Turčija, Hrvaška, Srbija itn.)

Namen in cilji

Media Watch je projekt za spremljanje, proučevanje in poročanje o delu množičnih medijev v Sloveniji. Študije in članke s področja svojega delovanja objavlja v biltenu Medijska preža in dvojezični (slovensko-angleški) knjižni zbirki Media Watch. Projekt je nastal konec leta 1997, prve izdaje pa so objavljene marca 1998. Projekt združuje raziskovalce medijskih praks, novinarje, študente in druge zainteresirane za kakovost in odprtost slovenskega medijskega prostora in je tudi sam odprt za nove pobude in sodelavce.

Vsebina in metode

Izhodišče delovanja projekta je v zavedanju pomena novinarstva in javnega govora za ustvarjanje in ohranjanje odprtosti družbenih prostorov in nadzor nad delom javnih oblasti ter zasebnih centrov moči.

Študije in članke o delovanju množičnih medijev v Sloveniji objavljamo v reviji Medijska preža in dvojezični (slovensko-angleški) knjižni zbirki Media Watch.

Člani skupine Media Watch dogovorijo okviren seznam področij in tem, ki jih sami in v sodelovanju s številnimi raziskovalci in novinarji spremljajo in kritično analizirajo.

Vsako izdano knjigo predstavimo na tiskovni konferenci ali omizju, revijo Medijska preža in knjige, izšle v knjižni zbirki Media Watch razpošiljamo brezplačno ciljni javnosti v Sloveniji in v tujini (skupaj okvirno 500 izvodov). Brezplačne izvode prejemajo tudi številne knjižnice. Knjige gredo tudi v prodajo.

V okviru projekta organiziramo tudi omizja Media Watch v Cankarjevem domu, na katerih redno sodelujejo neodvisni strokovnjaki, predstavniki vlade in parlamenta, in predstavniki medijskih podjetij in organizacij - so namenjena spodbujanju javne razprave in ugotavljanju morebitnih boljših sistemskih rešitev na področju medijske politike v Sloveniji.

Občasno v okviru projekta ustvarimo tudi dokumentarne filme oz. prispevke.

Pomladi 2001 je postavljena tudi spletna stran Media Watch (<http://mediawatch.si>) - le slovenska različica -, na kateri so shranjene vse doslej izšle publikacije v okviru projekta Media Watch in tudi vsi javni dogodki (vključno z novinarskimi večeri).

Dogodki

Dogodki v okviru projekta Media Watch v 2001:

1/ "Zakon o medijih v slepi ulici", 15. 2. 2001 - Media Watch omizje v Cankarjevem domu.

Udeleženci: Božidar Zorko, državni sekretar na ministrstvu za kulturo, Rudolf Moge, predsednik odbora za kulturo v Državnem zboru RS, Dr. Sandra Bašić Hrvatina, predsednica Sveta za radiodifuzijo RS, Matevž Krivic, nekdanji sodnik Ustavnega sodišča RS, Janez Čadež, generalni direktor RTV Slovenija, Gojko Bervar, tajnik Društva novinarjev Slovenije, Cene Grčar, pravnik Pro Plusa, Rosvita Pesek, novinarka TV Slovenija in Peter Jančič, novinar Večera. Voditelj: Aleš Gaube, Dnevnik.

2/ Predstavitev knjige Mit o zmagi levice, 12. 4. 2001. Omizje v IDC Sveta Evrope. Udeleženci: Breda Luthar, Tonči Kuzmanić, Srečo Dragoš, Mitja Velikonja, Sandra B. Hrvatina. Voditeljici: Liana Kalčina in Brankica Petković.

3/ "Perspektivne javne radiotelevizije v Sloveniji", 19. 4. 2001 - Media Watch omizje v Cankarjevem domu. Udeleženci: Dr. Janez Kocjančič, predsednik sveta RTV Slovenija, Božo Zorko, državni sekretar na ministrstvu za kulturo, Vlado Senica, urednik kulturno-umetniškega programa Radia Slovenija, Rajko Gerič, predsednik Sindikata novinarjev TV Slovenija, mag. Matevž Krivic, nekdanji sodnik ustavnega sodišča in mag. Marko Milosavljevič, asistent na Fakulteti za družbene vede. Voditeljica: dr. Sandra Bašić Hrvatina, predsednica sveta za radiodifuzijo.

4/ "Država in mediji v Sloveniji - politika državnega subvencioniranja in državne lastnine v medijih" - Media Watch omizje v Cankarjevem domu. Udeleženci: Božidar Zorko, državni

sekretar na ministrstvu za kulturo, Anton Končnik, predsednik uprave Slovenske odškodninske družbe, Irma Benko, predsednica strokovnega združenja nekomercialnih radijskih postaj, Marjan Moškon, predsednik skupščine združenja nekomercialnih TV postaj, Bojan Veselinovič, odgovorni urednik Radia Slovenija, Bojan Petan, predsednik uprave DZS, Goran Novkovič, odgovorni urednik Spleta, revije GV o medijih in oglaševanju, in Marko Milosavljevič, asistent na Fakulteti za družbene vede. Voditeljica: dr. Sandra Bašić Hrvatini, predsednica sveta za radiodifuzijo.

Rezultati

V letu 2001 so izšle tri številke biltena/revije Medijska preža (10, 11 in 12 - slednja kot dvojna številka). Medijska preža zdaj že doseže obseg tudi 60 strani, povprečno število člankov oz. avtorjev pri vsaki številki je 40.

V okviru knjižne zbirke Media Watch so izšli naslednji naslovi:

- 1/ Mit o zmagi levice, Breda Luthar, Tonči Kuzmanić, Srečo Dragoš, Mitja Velikonja, Sandra B. Hrvatini.
- 2/ Medijska politika v Sloveniji v devetdesetih, Sandra B. Hrvatini, Marko Milosavljevič.
- 3/ Poročilo Skupine za spremljanje nestrpnosti št. 1.
- 4/ Retorika begunske politike v Sloveniji, druga izdaja, Igor Ž. Žagar, Marjeta Doupona Horvat in Jef Verschueren.

V letu 2001 smo postavili spletno stran Media Watch.

Učinki

Publikacije Media Watch in omizja Media Watch imajo velik odmev v medijski skupnosti, med raziskovalci, učitelji in študenti novinarstva in komunikologije v Sloveniji. Precejšnjih odmevov in pohval je v tujini deležna knjižna zbirka Media Watch.

Distribucija brezplačnih izvodov se povečuje, ker se ves čas prijavljajo novi prejemniki oz. jih sami uvrščamo na mailing listo. Za distribucijo knjig za prodajo je začela skrbeti Študentska založba, kar naj bi prispevalo večji dostopnosti publikacij Media Watch.

Projekt Media Watch prispeva h kakovosti javne debate o medijskih praksah in medijskem razvoju v Sloveniji in o njihovi primerljivosti s tujimi primeri. Projekt povečuje sposobnost samorefleksije medijskih delavcev, njihovo angažiranost na tem področju in senzibilnost za vprašanja medijskih svobod in medijske etike. Teme s tega področja projekt pomaga uvrstiti v razprave raznih ciljnih javnosti (od uredništev medijev in dodiplomskih ter podiplomskih študentov do raziskovalnih skupin, političnih elit, mnenjskih voditeljev itn.

Teme, ki jih projekt obravnava so pogosto teme študentskih seminarских nalog, novinarskih prispevkov, intervjujev, oddaj, komentarjev itn.

Partnerji

Pri projektu Media Watch redno sodelujejo številni posamezniki iz Slovenije in tujine. Sodelavci iz Slovenije prihajajo z univerz v Ljubljani in Mariboru, iz osrednjih medijskih hiš v Sloveniji, študentskih skupin in iz vrst neodvisnih raziskovalcev ali samostojnih medijskih delavcev. Sodelavci iz tujine prihajajo z univerz, iz medijskih institutov in centrov ter iz medijskih hiš na Hrvaškem, Poljskem, Madžarskem, v Srbiji, Avstriji, ZDA, Nemčiji, Franciji, Bolgariji, Črni gori itn.

Financerji

Open Society Institute.

Pri Poročilu Skupine za spremljanje nestrpnosti tudi Urad za mladino RS.

Pri Media Watch omizjih: sofinanciranje Cankarjev dom.

Pri knjigi Mit o zmagi levice je materialno pomoč zagotovilo podjetje CHS.

Časovni potek projekta po mesecih

Januar 2001 - priprava za izid knjige Mit o zmagi levice in 10. številke Medijske preže

Februar 2001 - MW omizje Zakon o medijih v slepi ulici

Marec 2001 - izid knjige Mit o zmagi levice, izid 10. številke Medijske preže, zagon spletne strani Media Watch

April 2001 - predstavitev knjige Mit o zmagi levice, MW omizje Perspektive javne radiotelevizije Slovenija

Maj 2001 - priprava za izid knjige Medijska politika v Sloveniji v devetdesetih in 11. Številke Medijske preže

Junij 2001 - izid knjige Medijska politika v Sloveniji v devetdesetih in 11. Številke Medijske preže, snemanje dveh dokumentarnih prispevkov o državnih subvencijah medijem na Nizozemskem in o državnem lastništvu nad mediji na Madžarskem

September 2001 - MW omizje "Država in mediji v Sloveniji", na katerem smo predstavili knjigo Medijska politika v Sloveniji v devetdesetih in dokumentarna prispevka iz Nizozemske in Madžarske

Oktober 2001 - priprava za izid knjige Poročilo Skupine za spremljanje nestrpnosti in 12. številke Medijska preža

November 2001 - izid knjige Poročilo Skupine za spremljanje nestrpnosti, predstavitev Poročila, izid 12. številke Medijske preže in ponatis knjige Retorika begunske politike v Sloveniji

December 2001 - sestanek projektne skupine in priprava načrta dejavnosti v letu 2002

V aprilu, maju, juniju in decembru se je Brankica Petković udeležila konferenc na Hrvaškem (Rovinj, Zagreb) in v Srbiji (Beograd), ki so problematizirale vprašanje medijske etike, sovražnega govora in medijske verodostojnosti.

2. PROJEKT: NOVINARSKI VEČERI

Vodja projekta

Ksenija Horvat in Brankica Petković
E-pošta: ksenija.horvat@rtvslo.si
brankica.petkovic@mirovni-institut.si
Tel.: 01 475 30 68
01 234 77 27

Sodelavci

	Ime in priimek	Vloga v skupini
1	Ksenija Horvat	Voditeljica
2	Gašper Lubej	Poročevalec za spletno stran (slovenščina in angleščina)
3	Borut Krajnc	Fotograf
4	Borut Savski	Arhiv tonskih zapisov
5	Živa Frelj	Spletna stran
6	Tomaž Lavrič	Ilustrator
7	Sandra Žuvela	Namizno založništvo (priprava in distribucija tiskanih vabil, priprava fotografij za spletno stran)
8	Joško Pajer, Galerija Škuc	Soorganizator

Namen in cilji

Novinarski večeri so mednarodni javni pogovori o novinarstvu in medijih. Namen večerov je promocija novinarstva kot resnega, težkega, odgovornega in včasih tudi privlačnega posla, namenjeni pa so tako novinarjem in študentom novinarstva kot tudi splošni kulturni javnosti. Poleg novinarjev in medijskih izvedencev iz Slovenije v pogovorih sodelujejo tudi tuji novinarji in strokovnjaki, kar prispeva k izmenjavi izkušenj, znanj in mnenj o novinarskem poklicu, delovanju medijev, medijskih svoboščinah, medijskih zakonodajah, medijskem trgu, novinarski solidarnosti itn.

Novinarski večeri naj bi skupaj z drugimi projekti centra za medijsko politiko v okviru Mirovnega inštituta v Ljubljani prispevali h kvaliteti novinarstva in medijev v Sloveniji ter k razvoju profesionalne skupnosti in mednarodnih povezav.

Novinarski večeri potekajo v Galeriji ŠKUC, Stari trg 21, Ljubljana, Slovenija, pokroviteljstvo pa zagotavlja tudi Klub ŠKUC. Od aprila 1997 do decembra 2000 je to bil projekt Zavoda za odprto družbo - Slovenija, do pomladi 2000 je novinarske večere vodil novinar Boris Čibej. Od januarja 2001 je to projekt Mirovnega inštituta. Do januarja 2002 smo organizirali 48 mednarodnih novinarskih večerov, voditelja Boris Čibej in Ksenija Horvat pa sta gostila približno 100 domačih in tujih novinarjev ter medijskih izvedencev.

Vsebina in metode

Izhodišče delovanja projekta Novinarski večeri je v zavedanju pomena novinarstva in javnega govora za ustvarjanje in ohranjanje odprtosti družbenih prostorov in nadzor nad delom javnih oblasti ter zasebnih centrov moči.

Gre za mednarodne javne pogovore o novinarstvu in medijih, kjer določeno temo obravnavamo primerjalno. Publika sodeluje v razpravi, velikokrat so v okviru razprave predstavljeni tudi sekundarni viri, video gradivo, publikacije itn.

O temah in gostih novinarskih večerov poročajo tudi mediji.

Teme in goste mednarodnih javnih pogovorov določi projektna skupina v sodelovanju s projektno skupino Media Watch za polletno obdobje, vendar se načrt lahko spremeni glede na aktualnosti in relevantne pojave v novinarstvu, medijih in javnem prostoru.

Novinarske večere snemamo in hranimo tonske zapise, le občasno jih prepíšemo in prepis objavimo. Povzetek vsakega novinarskega večera s kratkimi biografijami in fotografijami objavimo na spletni strani Media Watch.

Dogodki

Dogodki v okviru projekta Novinarski večeri v 2001:

V letu 2001 smo organizirali 7 novinarskih večerov in sicer:

23.11.

Privatni vs. javni elektronski mediji: kdo bolje služi javnosti?

Udeleženci: Gwyneth Henderson (nekadnja vodja BBC World Training Centre), Veran Matic (RTV B92, Beograd), Danail Danov (nekdanji urednik pri Radiu Bolgarija, programski direktor Media Development Centra v Sofiji), Goran Gavrilov (direktor makedonske radijske mreže Kanal 77), dr. Sandra Bašić-Hrvatini (Svet za radiodifuzijo RS)

16.10.

Živeti in razumeti islam

Udeleženka: Melika Salihbeg Bosnawi, pisateljica in publicistka iz Sarajeva

13.09.

Ženske in mediji

Udeleženci: Sanja Sarnavka, raziskovalka in aktivistka ženske skupine Babe iz Zagreba, Tatjana Božić, režiserka filma Iskrivljeni odrazi, Roman Kuhar, raziskovalec na Mirovnem inštitutu v Ljubljani

30.05.

Daytonska Bosna – nedokončana zgodba

Udeleženca: Vildana Selimbegović, glavna in odgovorna urednica tednika Dani iz Sarajeva in Željko Kopanja, direktor dnevnika Nezavisne novine iz Banja Luke

18.04.

Makedonija v ogledalu dveh svetov

Udeleženca: Branko Geroski, glavni in odgovorni urednik dnevnika Dnevnik iz Skopje in Artan Irfan Skenderi, direktor televizije ART TV iz Tetova

12.03.

Kdo obvladuje rusko "glasnost"?

Udeleženca: Vlasta Jeseničnik, dopisnica RTV Slovenija iz Moskve in Aleksander K. Simonov, predsednik fundacije Glasnost iz Moskve

01.02.

Ne dam svoje televizije

Udeleženca: Petr Kopecky, urednik in član stakovnega odbora pri Češki televiziji in Rajko Gerič, predsednik sindikata novinarjev TV Slovenija

Rezultati

Seznam novinarskih večerov, povzetek razprave in predstavitev gostov so dosegljivi na spletni strani projekta Media Watch (<http://mediawatch.ljudmila.org>). Arhiv tonskih dopisov je dosegljiv na Mirovnem inštitutu. Le v redkih primerih naredimo in objavimo prepis celotne razprave na novinarskem večeru.

Učinki

Mednarodni javni pogovori o novinarstvu in medijih, ki jih redno izvajamo v okviru projekta Novinarski večeri spodbujajo in razvijajo novinarsko reflektivnost, potrebo po analiziranju in primerjanju medijskih praks in medijskega razvoja v Sloveniji z razvojem v drugih državah, prispevajo k razvoju medijske in novinarske skupnosti v Sloveniji in odprtosti te skupnosti za javno razpravo v širši kulturni javnosti o problemih profesionalnih standardov v medijih, politični ekonomiji in družbeni odgovornosti medijev.

Novinarski večeri prispevajo tudi k večji obveščenosti slovenske medijske skupnosti in splošne kulturne javnosti o problemih svobode izražanja in medijskega delovanja v drugih državah in regijah. S tem pa tudi, upamo, prispevajo k večji solidarnosti in odprtosti za sodelovanje in profesionalno pomoč.

Partnerji

Pri iskanju primernih tujih gostov za novinarske večere sodelujemo z Fundacijo Guardian in še nekaterimi medijskimi centri in inštituti v tujini.

Financerji

Open Society Institute

ŠKUC (delitev stroškov)

Brezplačne napovedi: Radio Študent, Delo-Kažipot, Teletekst RTV Slovenija

Časovni potek po mesecih

Februar 2001 - novinarski večer Ne dam svoje televizije, gosta Rajko Gerič in Petr Kopecky

Marec 2001 - novinarski večer Kdo obvladuje rusko "glasnost"?, gosta Vlasta Jeseničnik in Alexander K. Simonov

April 2001 - Makedonija v ogledalu dveh svetov, gosta Branko Geroski in Artan Skenderi

Maj 2001 - Daytonaska Bosna - nedokončana zgodba, gosta Vildana Selimbegović in Željko Kopanja

September 2001 - Ženske in mediji, gosti Sanja Sarnavka, Tatjana Božić in Roman Kuhar

Oktober 2001 - Živeti in razumeti islam, gostja Melika Salihbeg Bosnawi

November 2001 - Privatni vs. javni elektronski mediji: kdo bolje služi javnosti?, gosti Gwyneth Henderson, Veran Matić, Danail Danov, Goran Gavrilov, dr. Sandra Bašić-Hrvatini

3. JAVNE RADIOTELEVIZIJE

Vodja projekta

Kaja Jakopič, Aleksandra B. Lubej
E-pošta: kaja.jakopic@rtvslo.si
Gasper@mail.ljudmila.org

Sodelavci

	Ime in priimek	Vloga v skupini
1	Kaja Jakopič	koordinatorka
2	Aleksandra B. Lubej	koordinatorka
3	Brankica Petković	programska direktorica
4	Sandra B. Hrvatin	svetovalka, mentorica
5	Marko Milosavljević	sodelavec, svetovalec
6	Marko Prpič, Gojko Bervar	Občasni sodelavci
7	Damir Matković, Peter Bajomi Lazar, Miklos Sukosd, Snježana Milivojević, Danail Danov, Saša Brajović, Petr Kopecky	Tuji občasni sodelavci (Hrvaška, Madžarska, Srbija, Bolgarija, Črna gora, Češka)

Namen in cilji

Projekt je namenjen analizi in primerjavi reforme državnih v javne radiotelevizije v državah v tranziciji ter raziskovanju in javni obravnavi strategij, ki opredeljujejo vlogo, položaj in perspektive javnega rtv servisa v Sloveniji. Projekt spremlja, opisuje in izpostavlja pozitivne in negativne primere in sistemske rešitve pri prehodu državnih v javne rtv servise. Te cilje projekt uresničuje preko objav člankov in študij v publikacijah Media Watch, sodelovanja na mednarodnih konferencah, produkcije dokumentarnega filma, organizacije omizij in konferenc, izdelave strateških študij itn.

Vsebina in metode

V okviru projekta smo pripravili dokumentarni film o reformi državnih v javne televizije na primerih osmih televizij v jugovzhodni Evropi in v državah srednje in vzhodne Evrope, kandidatki za članstvo v Evropski uniji (Hrvaška, Bosna in Hercegovina, Črna gora, Kosovo, Srbija, Madžarska, Poljska in Češka in Slovenija). Film je dokončan v decembru 2000, februarja 2001 predvajan na RTV Slovenija, tekom 2001 tudi v drugih državah.

Film je predvajan tudi na konferenci o elektronskih medijih v državah v tranziciji, ki jo je Svet za radiodifuzijo Republike Slovenije in Media Plan Sarajevo organiziral maja 2001 na Bledu.

V dokumentarnem filmu, na strokovnih srečanjih, omizjih in v publikacijah Media Watch nastopajo ključni akterji reform državnih televizij, direktorji in uredniki, predstavniki upravnih svetov in odborov, neodvisni medijski izvedenci in analitiki, predstavniki vlad in parlamentov, ki predstavijo svojo oceno uspeha reform in predlagajo primerno politiko za uspešnejši potek transformacije državnih v javne televizije v predmetnih državah.

V 10. številki Medijske preže smo pripravili tematski skop o reformah državnih v javne rtv servise. Osredotočamo se na pozitivne in negativne značilnosti transformacije državnih v televizij v teh tranzicijskih državah, predstavitev izkušenj in težav, s katerimi se srečujejo v

posameznih državah pri transformaciji državnih televizij v javni servis. Posebna pozornost je namenjena problemom nove zakonske ureditve položaja javnega radio-televizijskega servisa v razmerju do zasebnih radijskih in televizijskih postaj (komercialnih in nekomercialnih), problemom privatizacije in odprodaje nekaterih kanalov državnih televizij, modelom upravljanja in javnega nadzora nad upravljanjem z nacionalno televizijo, primerom cenzure in političnih pritiskov, primerom reorganizacije in racionalizacije osebja in programov, primerom komercializacije in tabloidizacije programov, primerom samoregulacije in (ne)sprejetih pravil poklicne etike, primerom ustvarjanja večjezičnih programov itn.

V okviru knjižne zbirke Media Watch pripravljamo študijo o položaju in perspektivah javnega rtv servisa v Sloveniji.

Dogodki

1/ "Ne dam svoje televizije", novinarski večer, 1. 2. 2001. Udeleženca: Petr Kopecky, urednik in član stakovnega odbora pri Češki televiziji in Rajko Gerič, predsednik sindikata novinarjev TV Slovenija.

1/ "V etru nove Evrope", dokumentarni film o reformi državnih v javne televizije na primerih osmih televizij v jugovzhodni Evropi in v državah srednje in vzhodne Evrope, kandidatka za članstvo v Evropski uniji (Hrvaška, Bosna in Hercegovina, Črna gora, Kosovo, Srbija, Madžarska, Poljska in Češka in Slovenija) v koprodukciji projekta Media Watch in TV Slovenija, predvajan 9. 2. 2001 na drugem programu TV Slovenija.

2/ Študijski obisk vodje in sodelavcev novo nastajajočega oddelka za internet PBS v Bosni in Hercegovini na RTV Slovenija, v organizaciji Mirovnega inštituta in RTV Slovenija, 25.-28. 2. 2001.

3/ "Perspektivne javne radiotelevizije v Sloveniji", 19. 4. 2001 - Media Watch omizje v Cankarjevem domu. Udeleženci: Dr. Janez Kocjančič, predsednik sveta RTV Slovenija, Božo Zorko, državni sekretar na ministrstvu za kulturo, Vlado Senica, urednik kulturno-umetniškega programa Radia Slovenija, Rajko Gerič, predsednik Sindikata novinarjev TV Slovenija, mag. Matevž Krivic, nekdanji sodnik ustavnega sodišča in mag. Marko Milosavljevič, asistent na Fakulteti za družbene vede. Voditeljica: dr. Sandra Bašić Hrvatini, predsednica sveta za radiodifuzijo.

4/ "V etru nove Evrope", dokumentarni film predvajan na mednarodni konferenci na Bledu, 10. 5. 2001. Udeležba na konferenci: Sandra B. Hrvatini, Kaja Jakopič, Aleksandra B. Lubej in Brankica Petković.

5/ Udeležba Sandre B. Hrvatini in Brankice Petković na konferenci o reformi elektronskih medijev v Črni gori in drugih državah jugovzhodne Evrope, 4.-5. 10. 2001

6/ Javne radiotelevizije, tematski sklop mednarodne konference "Perspektive medijske politike v jugovzhodni Evropi", ki sta jo v Ljubljani organizirala Mirovni inštitut in OSI Network Media Program, 22.-23. November 2001. Udeleženske razprave: Sandra B. Hrvatini, Slovenija, Alina Pippidu-Mungiu, Romunija in Helena Mandić, BiH.

7/ "Privatni vs. javni elektronski mediji: kdo bolje služi javnosti?", novinarski večer v Cankarjevem domu ob zaključku mednarodne konference "Perspektive medijske politike v jugovzhodni Evropi", 23.11. 2001; Udeleženci: Gwyneth Henderson (nekdanja vodja BBC World Training Centre), Veran Matić (RTV B92, Beograd), Danail Danov (nekdanji urednik pri Radiu Bolgarija, programski direktor Media Development Centra v Sofiji), Goran Gavrilov (direktor makedonske radijske mreže Kanal 77), dr. Sandra Bašić-Hrvatini (Svet za radiodifuzijo RS).

Rezultati

1/ "V etru nove Evrope", dokumentarni film o reformi državnih v javne televizije na primerih osmih televizij v jugovzhodni Evropi in v državah srednje in vzhodne Evrope, kandidatka za članstvo v Evropski uniji (Hrvaška, Bosna in Hercegovina, Črna gora, Kosovo, Srbija,

Madžarska, Poljska in Češka in Slovenija) v koprodukciji projekta Media Watch in TV Slovenija, izdelan decembra 2000, predvajan 9. 2. 2001 na drugem programu TV Slovenija.

2/ "Preobrazba državnih v javne radiotelevizije", 10 strani tematske priloge v biltenu/reviji Medijska preža o poteku reform na Češkem, v Sloveniji, Bolgariji, na Hrvaškem, Madžarskem, v Bosni in Hercegovini in Črni gori, marec 2001.

3/ (v teku) izdelava študije Perspektive javne rtv v Sloveniji za knjižno zbirko Media Watch, ki bo izšla v začetku 2002

4/ (v teku) izdelava študije o poteku reforme državnih v javne rtv servise v Sloveniji, na Hrvaškem in v Črni gori za mednarodno konferenco International Federation of Journalists, ki bo februarja v Budimpešti.

Učinki

Preobrazba državnih v javne rtv servise je ena ključnih točk medijskih reform in medijskega razvoja v postsocialističnih državah. V sodelovanju s partnerji - največkrat so to posamezniki iz akademskih ali novinarskih krogov iz več držav, sodelavci našega projekta Media Watch - spremljamo, analiziramo in seznanjamo javnost z analizami poteka preobrazbe državnih v javne rtv servise v postsocialističnih državah (tematska priloga Medijske preže, dokumentarni film, Media Watch študija v pripravi, komparativna študija Bolgarija-Slovenija v pripravi, komparativna študija Slovenija-Hrvaška-Črna gora v pripravi, omizja, konference ipd.).

Učinki so vidni le v smislu opozarjanja na šibke točke reforme RTV Slovenija, soočanja mnenj in primerjanja s tujimi modeli.

Dolgoročnih in globljih učinkov našega projekta na sam potek reforme ni bilo, kvečjemu le na razumevanje. Tudi slednje bo še več doseženo s študijo, ki bo v začetku 2002 izšla v ediciji Media Watch (Sandra B. Hrvatin).

Večjo "policy" dejavnost nameravamo v letu 2002 usmeriti na novo nastajajoči zakon o RTV Slovenija in še posebej na ureditev postopka za pritožbe javnosti glede kršitev poklicni pravil in poklicne etike ustvarjalcev programov javnega rtv servisa (Krivic)..

Učinki na strateški ravni naj bi bili doseženi tudi s primerjalno študijo, ki jo bo do konca marca 2002 izdelal štipendist iz Bolgarije, izbran v okviru našega Fellowship Programa (Danov).

Partnerji

1/ Pri dokumentarnem filmu "V etru nove Evrope": RTV Slovenija, Veleposlaništvo Republike Poljske v Sloveniji, Independent Journalism Center v Budimpešti itn.

2/ Pri izdelavi primerjalne študije Slovenija-Hrvaška-Črna gora - naročnik International Federation of Journalists. Sodelujoči: Damir Matković, HRT, Jadranka Vojvodić, Sekretariat za informiranje v vladi Črne gore, Saša Brajović, OSI Črna gora, Danail Danov, štipendist Mirovnega inštituta iz Bolgarije.

3/ Pri pomoči internet oddelku PBS Bosne in Hercegovine - RTV Slovenija.

Financerji

1. Pri dokumentarnem filmu "V etru nove Evrope", koprodukcija z RTV Slovenija.
2. Pri izdelavi primerjalne študije Slovenija-Hrvaška-Črna gora je financer International Federation of Journalists

Časovni potek po mesecih

Februar:

1/ "Ne dam svoje televizije", novinarski večer, 1. 2. 2001. Udeleženca: Petr Kopecky, urednik in član stakovnega odbora pri Češki televiziji in Rajko Gerič, predsednik sindikata novinarjev TV Slovenija.

2/ "V etru nove Evrope", dokumentarni film o reformi državnih v javne televizije na primerih osmih televizij v jugovzhodni Evropi in v državah srednje in vzhodne Evrope, kandidatka za članstvo v Evropski uniji (Hrvaška, Bosna in Hercegovina, Črna gora, Kosovo, Srbija, Madžarska, Poljska in Češka in Slovenija) v koprodukciji projekta Media Watch in TV Slovenija, predvajan 9. 2. 2001 na drugem programu TV Slovenija.

3/ Študijski obisk vodje in sodelavcev novo nastajajočega oddelka za internet PBS v Bosni in Hercegovini na RTV Slovenija, v organizaciji Mirovnega inštituta in RTV Slovenija, 25.-28. 2. 2001.

Marec:

"Preobrazba državnih v javne radiotelevizije", 10 strani tematske priloge v biltenu/reviji Medijska preža o poteku reform na Češkem, v Sloveniji, Bolgariji, na Hrvaškem, Madžarskem, v Bosni in Hercegovini in Črni gori, marec 2001.

April:

"Perspektivne javne radiotelevizije v Sloveniji", 19. 4. 2001 - Media Watch omizje v Cankarjevem domu. Udeleženci: Dr. Janez Kocjančič, predsednik sveta RTV Slovenija, Božo Zorko, državni sekretar na ministrstvu za kulturo, Vlado Senica, urednik kulturno-umetniškega programa Radia Slovenija, Rajko Gerič, predsednik Sindikata novinarjev TV Slovenija, mag. Matevž Krivic, nekdanji sodnik ustavnega sodišča in mag. Marko Milosavljevič, asistent na Fakulteti za družbene vede. Voditeljica: dr. Sandra Bašić Hrvatina, predsednica sveta za radiodifuzijo.

Maj:

"V etru nove Evrope", dokumentarni film predvajan na mednarodni konferenci na Bledu, 10. 5. 2001. Udeležba na konferenci: Sandra B. Hrvatina, Kaja Jakopič, Aleksandra B. Lubej in Brankica Petković.

Oktober:

Udeležba Sandre B. Hrvatina in Brankice Petković na konferenci o reformi elektronskih medijev v Črni gori in drugih državah jugovzhodne Evrope, 4.-5. 10. 2001

November:

1/ Javne radiotelevizije, tematski sklop mednarodne konference "Perspektive medijske politike v jugovzhodni Evropi", ki sta jo v Ljubljani organizirala Mirovni inštitut in OSI Network Media Program, 22.-23. November 2001. Udeleženke razprave: Sandra B. Hrvatina, Slovenija, Alina Pippidu-Mungiu, Romunija in Helena Mandić, BiH.

2/ "Privatni vs. javni elektronski mediji: kdo bolje služi javnosti?", novinarski večer v Cankarjevem domu ob zaključku mednarodne konference "Perspektive medijske politike v jugovzhodni Evropi", 23.11. 2001; Udeleženci: Gwyneth Henderson (nekadnja vodja BBC World Training Centre), Veran Matić (RTV B92, Beograd), Danail Danov (nekdanji urednik pri Radiu Bolgarija, programski direktor Media Development Centra v Sofiji), Goran Gavrilov (direktor makedonske radijske mreže Kanal 77), dr. Sandra Bašić-Hrvatina (Svet za radiodifuzijo RS).

3/ Študijski obisk Danaila Danova iz Bolgarije, ki je štipendist Mirovnega inštituta, izbran na razpisu za Fellowship Program z namenom, da izdela primerjalno študijo o reformi državne v javno rtv v Sloveniji in Bolgariji, 19.-25. 11. 2001.

December:

1/ izdelava študije Perspektive javne rtv v Sloveniji za knjižno zbirko Media Watch, ki bo izšla v začetku 2002 (Sandra B. Hrvatin).

"/ izdelava študije o poteku reforme državnih v javne rtv servise v Sloveniji, na Hrvaškem in v Črni gori za mednarodno konferenco International Federation of Journalists, ki bo februarja v Budimpešti (Brankica Petković, na podlagi člankov Damira Matkovića, Jadranke Vojvodić, Saše Brajovića, Danaila Danova).

4. TISKOVNI SVET

Vodja projekta

Brankica Petković
E-pošta: brankica.petkovic@mirovni-institut.si
Tel.: 01 234 77 27

Sodelavci

	Ime in priimek	Vloga v skupini
1	Matevž Krivic	Član
2	Simona Zatler	Članica
3	Sandra Bašić Hrvatinić	Članica
4	Gojko Bervar	Član
5	Brankica Petković	Članica

Namen in cilji

Projekt je namenjen obveščanju strokovne javnosti o samoregulaciji v novinarstvu in medijih in o sistemih medijske odgovornosti.

V sodelovanju z Društvom novinarjev Slovenije predstavniki strokovne javnosti, zbrani okrog projekta Media Watch izvajajo številne dejavnosti z namenom, da bi v medijski profesionalni skupnosti spodbudili razpravo o samoregulaciji v novinarstvu in medijih in o instituciji tiskovnega (medijskega) sveta (press council, presserat) oz. o tem, ali je takšna institucija potrebna v Sloveniji.

Tem dejavnostim sledi pobuda za ustanovitev tiskovnega sveta v Sloveniji, nevladnega združenja posameznikov oz. institucij, ki želijo zaščititi svobodo in kakovost informativnih medijev, da bi bili ti bolj odgovorni do javnosti.

To počnejo predvsem (a ne samo) s sprejemanjem pritožb javnosti in podajanjem mnenj o teh pritožbah. Pri tem nimajo moči kaznovanja (z redkimi izjemami, kakršen je švedski tiskovni svet) razen javne izpostavitve t. j. objave. Tiskovni svet običajno vključuje lastnike medijev, novinarje in predstavnike javnosti. Udeležba predstavnikov javnosti je po oceni strokovnjakov nujno potrebna zaradi demokratičnosti in kredibilnosti tiskovnih svetov. Delovanje tiskovnih svetov prispeva k zmanjšanju tožb zoper novinarje in medije na sodiščih.

Vsebina in metode

V okviru projekta Tiskovni svet organiziramo novinarske večere s izvedenci iz drugih držav, omizja o samoregulaciji v novinarstvu, ankete med novinarji in uredniki, v rednih publikacijah Media Watch problematiziramo temo samoregulacije, medijske odgovornosti, pravice do odgovora in popravka v medijih in potrebe po ustanovitvi tiskovnega sveta v Sloveniji.

Po dejavnostih obveščanja in razpravljanja v strokovni javnosti, ki so dominirale v letu 2000, ko smo projekt začeli, smo v letu 2001 v sodelovanju z Društvom novinarjev Slovenije načrtovali ustanovitev iniciativne skupine za ustanovitev tiskovnega sveta, ki se tekom leta sestane z morebitnimi ustanovitelji, pripravi ustanovitelvene akte in poišče sredstva za začetek delovanja tiskovnega sveta, hkrati pa v času priprav za ustanovitev izmenja obisk z izkušenimi in uglednimi predstavniki tiskovnih svetov v tujini.

Iniciativna skupina uresničuje načrt dejavnosti, ki zajema preučevanje gradiva o pravni in organizacijski ureditvi tiskovnih svetov v drugih državah (iskanje odgovorov na vprašanja, kdo so ustanovitelji, kateri akti so potrebni, kakšna natančno je sestava tiskovnega sveta, kateri organi so potrebni, kakšne pristojnosti ima, kako je organizirana pisarna, kdo zagotavlja finančna sredstva za njegovo delovanje itn.), sestanke in pogovore s predstavniki združenj medijskih založnikov in posameznih medijskih hiš, obiske tiskovnih svetov v izbranih državah in iskanje primerne modela ter pripravo osnutka ustanovitvenega in drugih aktov, ki bi bili podlaga za delovanje tiskovnega sveta.

Dogodki

1/ Sestanki s predstavniki medijske industrije (doslej s predstavniki medijev v Gospodarskem interesnem združenju za tisk pri GZS, Društva za medije ter upravama Dnevnika in Večera), april - julij 2001.

2/ Sestanek iniciativne skupine za tiskovni svet in predstavnikov Novinarskega častnega razsodišča DNS o pripravi izboljšane različice kodeksa novinarske etike, april 2001.

3/ Obisk nemškega tiskovnega sveta - Matevž Krivic in Gojko Bervar, julij 2001.

4/ Mednarodna konferenca Perspektive medijske politike v jugovzhodni Evropi, 22. November 2001, tematski sklop "Samoregulacija", govornik: Gojko Bervar.

Rezultati

1/ Medijska preža 10, članki:

Gojko Bervar, DNS, Kdaj bomo ustanovili medijski svet v Sloveniji?

B. Bizjak, B. Kelbl in A. Veler, novinarke, Modeli tiskovnih svetov

2/ Medijska preža 11, članki:

Brankica Petković, Mirovni inštitut, Pobuda za ustanovitev tiskovnega sveta v Sloveniji

3/ Medijska preža 12, članki:

Grega Repovž, DNS, Iskanje lastne pasti

Gojko Bervar, Radio Slovenija, Kako deluje nemški tiskovni svet?

4/ Brošura: Ali tiskovni svet v Sloveniji?, Zbirka člankov in gradiva o tiskovnih svetih v Evropi in o potrebi po ustanovitvi tiskovnega sveta v Sloveniji.

Učinki

Načrtovani učinki v smislu krepitve javne razprave v medijski skupnosti o potrebi po tiskovnem svetu so delno doseženi, enako kot učinki v smislu priprav temeljnih dokumentov in inštrumentov za zagon te nove inštitucije.

Iniciativna skupina pripravlja osnutek kodeksa oziroma profesionalnih načel, na podlagi katerih bi tiskovni svet v Sloveniji presojal pritožbe. Podlaga za pripravo tega osnutka je obstoječi kodeks novinarskega društva in sindikata kakor tudi kodeksi tiskovnih svetov v drugih državah.

Aprila je skupina novinarjev in pravnikov, v kateri sta bila tudi Zoran Medved in Vili Einspieler, nekdanji in sedanji predsednik novinarskega častnega razsodišča, razpravljala o tem, v katerih točkah je potrebno popraviti kodeks DNS in SNS, da bi bil boljša osnova za kodeks tiskovnega sveta. Kodekse drugih tiskovnih svet preučuje pravnica Simona Zatler, ki na podlagi te primerjave in razprave omenjene skupine novinarjev in pravnikov pripravlja osnutek kodeksa.

Nekdanji ustavni sodnik Matevž Krivic preučuje pravne in organizacijske ureditve tiskovnih svetov v tujini. Pripravil bo osnutek pravnih aktov, potrebnih za ustanovitev tiskovnega sveta v Sloveniji. Da bi si ogledala konkretne rešitve v drugih državah, sta Matevž Krivic in dosedanji tajnik društva novinarjev Gojko Bervar obiskala nemški tiskovni svet.

Med dejavnosti, ki bi pripeljale do odločitve za ali proti ustanovitvi tiskovnega sveta v Sloveniji, sodita tudi sestanka delovne skupine s predstavniki združenja za tisk pri Gospodarski zbornici Slovenije in Društva za medije, kjer so zbrani predstavniki uprav in uredništev medijev v Sloveniji. O potrebi in možnosti za ustanovitev tiskovnega sveta se skupina pobudnikov pogovarja tudi s predstavniki uprav posameznih medijskih hiš.

Načelno podporo ustanovitvi tiskovnega sveta so izrekli na vseh dosedanjih sestankih z novinarji in predstavniki medijskih založnikov, hkrati so ostala odprta številna vprašanja o ustanoviteljih, sestavi, delovanju in financiranju tiskovnega sveta. Skupina pobudnikov bo na koncu vseh pogovorov z organizacijami in medijskimi hišami, ki bi bile ustanovitelji, in po preučitvi tujih modelov ponudila rešitve za pravno in organizacijsko ureditev. Te bodo predmet drugega kroga razprave v medijski skupnosti, po kateri bo jasno, ali je doseženo potrebno soglasje in ustvarjeni pogoji za konkretne korake za ustanovitev tiskovnega sveta v Sloveniji.

Po izvolitvi novega predsednika Društva novinarjev Slovenije so se v drugi polovici leta 2001 delno ustavile dejavnosti iniciativne skupine za tiskovni svet in pogovori o nadaljevanju projekta še tečejo.

Partnerji

Društvo novinarjev Slovenije
Nemški tiskovni svet
Prof. Claude-Jean Bertrand
Združenje evropskih tiskovnih svetov (AIPCE, Alliance of Independent Press Councils in Europe).

Financerji

1/ (v letu 2000: 15.000 guldnov - CAP projekt Nizozemskega veleposlaništva na Dunaju)
2/ Društvo novinarjev Slovenije (skupno kritje stroškov udeležbe na letnem srečanju evropskih tiskovnih svetov).

Časovni potek projekta po mesecih

Marec

- prvi sestanek iniciativne skupine za ustanovitev tiskovnega svet
- dopis nemškemu veleposlaništvu s prošnjo za finančno pomoč in pomoč pri vzpostavljanju kontakta z nemškim tiskovnim svetom
- sestanek z nemškim konzulom v Ljubljani

April

- sestanek članov Novinarskega častnega razsodišča pri DNS in iniciativne skupine za tiskovni svet o reviziji kodeksa novinarske etike
- sestanek s predstavniki uprav medijskih hiš, ki so člani Združenja za tisk pri GZS

Maj

- sestanek z Mitjo Meršolom, predsednikom Društva za medije (IPI podružnice v Sloveniji)
- priprava obiska članov iniciativne skupine pri nemškem tiskovnem svetu

Julij

- obisk dveh članov projektne skupine Matevža Krivica in Gojka Bervarja pri Nemškem tiskovnem svetu

September

- sestanek projektne/iniciativne skupine za tiskovni svet, razprava o obisku pri Nemškem tiskovnem svetu, o obsegu in potencialnih virih financiranja takšne institucije v Sloveniji, o pripravi kodeksa in ustanovitvenega akta, nadaljevanju javne razprave v medijski

skupnosti in perspektivah nadaljnega izvajanja projekta po izvolitvi novega predsednika DNS.

Oktober

- udeležba Gojka Bervarja, predstavnika DNS v projektni skupini na letnem srečanju Evropskega združenja tiskovnih svetov v Dublinu.

5. MEDIJSKO SODELOVANJE V JUGOVZHODNI EVROPI

(vključno s seminarjem in konferenco)

Vodja projekta

Brankica Petković
Saša B. Lubej

Sodelavci

	Ime in priimek	Vloga v skupini
1	Aleksandra B. Lubej	koordinator mreže medijskih centrov in inštitutov v jugovzhodni Evropi SEENPM
2	Sandra B. Hrvatin	Sodelavka - ekspert
3	Sandra Žuvela	Sodelavka pri organizaciji - študentka
4	Alenka Trauner	Sodelavka pri organizaciji
5		

Namen in cilji

Mirovni inštitut v Ljubljani (s svojim centrom za medijsko politiko) je član mreže devetnajstih medijskih centrov in sorodnih inštitucij v jugovzhodni Evropi (South East European Network for Professionalisation of the Media - SEENPM), ki jo v okviru Pakta za stabilnost podpirata danska in švicarska vlada ter mreža Sorosovih fondacij OSI Network.

Mreža medijskih centrov SEENPM izvaja skupne seminarje in načrtuje izvedbo skupnih medijskih raziskav, programe izmenjave ter regionalno medijsko revijo na internetu.

Center za medijsko politiko je član mreže devetnajstih medijskih centrov in institutov v jugovzhodni Evropi (South East European Network for Professionalisation of the Media - SEENPM), ki jo financirajo danska in švicarska vlada ter Open Society Institute. Mreža medijskih centrov izvaja skupne seminarje, medijske raziskave, programe izmenjave televizijskih programov in spletno regionalno revijo o medijih.

Hkrati Mirovni inštitut razvija samostojne projekte sodelovanja z medijskimi centri, inštituti, medijskimi hišami, raziskovalci in novinarji iz jugovzhodne Evrope.

Center za medijsko politiko Mirovnega inštituta je bil izbran za partnerja programa COLPI v Budimpešti pri projektu Broadcasting Law Development in Montenegro, v okviru katerega so načrtovana srečanja izvedencev iz Slovenije, Črne gore in drugih držav pri pripravah zakona o elektronskih medijev v Črni gori.

Center za medijsko politiko sodeluje z RTV Slovenija pri doniranju opreme in usposabljanju delavcev javnega RTV servisa PBS v Bosni in Hercegovini za prenos programov preko interneta.

S projekti sodelovanja v jugovzhodni Evropi želimo omogočiti izmenjavo znanj in izkušenj na področju medijskih reform, spreminjanja zakonodaje in analiz medijskih praks, ter s tem doseči boljše rešitve in medsebojno poznavanje in uporabo relevantnih virov in ekspertiz.

Vsebina in metode

Mreža medijskih centrov in medijskih inštitutov v jugovzhodni Evropi SEENPM izvaja skupne seminarje, medijske raziskave, programe izmenjave televizijskih programov in spletno regionalno revijo o medijih.

Mirovni inštitut v okviru mreže SEENPM pošilja novinarje in druge medijske delavce iz Slovenije na seminarje in usposabljanja, ki jih pripravljajo drugi člani mreže (večkrat na mesec). Dva slovenska novinarja se z drugimi novinarji iz jugovzhodne Evrope v okviru mreže SEENPM usposabljata za predavatelje (trainers) o temah raziskovalno novinarstvo in novinarsko poročanje z uporabo novih tehnologij.

Mirovni inštitut za mrežo SEENPM vsako leto organizira en seminar in gosti novinarje iz cele regije.

Organiziramo tudi srečanja ekspertov o medijski politiki, medijskih reformah in medijskih praksah v jugovzhodni Evropi in objavljamo primerjalne študije in analize.

Dogodki

Dvajset novinarjev in drugih medijskih delavcev iz Slovenije se je v letu 2001 udeležilo seminarjev v jugovzhodni Evropi v okviru mreže medijskih centrov in inštitutov SEENPM.

Dva novinarja iz Slovenije - Edi Pucer in Erika Repovž - sta se v okviru SEENPM usposabljala za predavatelje o temah raziskovalno novinarstvo in novinarsko poročanje z uporabo novih tehnologij.

Sodelavci novega oddelka za internet pri javni rtv Bosne in Hercegovine so bili aprila 2001 s podporo Mirovnega inštituta na študijskem obisku v internet oddelku RTV Slovenija.

Sandra B. Hrvat in Brankica Petković sta se oktobra 2001 aktivno udeležili regionalne konference v Budvi, Črna gora, o spreminjanju zakonodaje o elektronskih medijih v Črni gori in drugih državah jugovzhodne Evrope.

Od 5.-11. novembra 2001 je Mirovni inštitut organiziral v okviru SEENPM seminar o poročanju o zdravstvu, ki se ga je udeležilo 15 novinarjev iz jugovzhodne Evrope, med predavatelji pa so bili številni slovenski strokovnjaki in novinarji ter vodja oddelka za medije pri Svetovni zdravstveni organizaciji.

Od 22.-23. novembra 2001 je Mirovni inštitut v sodelovanju z Open Society Institute Network Media Program organiziral mednarodno konference Perspektive medijske politike v jugovzhodni Evropi z 90 udeleženci - strokovnjaki iz jugovzhodne Evrope in relevantnih mednarodnih institucij.

Rezultati

Referati z mednarodne konference Perspektive medijske politike v jugovzhodni Evropi so objavljeni na spletnih straneh Mirovnega inštituta.

V Medijski preži redno objavljamo članke o poteku medijskih reform v jugovzhodni Evropi, katerih avtorji so raziskovalci in novinarji, redni sodelavci Mirovnega inštituta.

Učinki

Projekti s področja medijskega sodelovanja v jugovzhodni Evropi omogočajo sodelovanje slovenskih novinarjev in medijskih izvedencev v regionalnih izobraževalnih in raziskovalnih programih, spodbujajo regionalna strokovna srečanja in skupne projekte na področju medijske politike in refleksije medijskih praks v jugovzhodni Evropi.

Preko tovrstnih projektov so se vzpostavile trdne vezi med posameznimi institucijami in posamezniki iz Slovenije in drugih držav jugovzhodne Evrope, ki delujejo na področju medijev in novinarstva, razvijajo se in uresničujejo številni skupni projekti (študije, raziskave, knjige ipd.).

Časovni potek projekta po mesecih

Januar - December

Udeležba novinarjev iz Slovenije na seminarjih mreže SEENPM:

Jerca Legan, TV Slo v Opatiji; Roman Kuhar, Mirovni inštitut v Sofiji, Marko Vrečič, Koroški radio v Sofiji, Špela Šipek, POP TV v Sofiji, Lucija Bošnik, Finance v Sofiji, Borut Mehle, Dnevnik v Beogradu, Marjan Moškon, TV Novo mesto v Sofiji, Alenka Kotnik, TV Slovenija v Neumu, Miha Vrbinc, Delo Revije v Kišnjevu, Rina Klinar, Radio Jesenice v Sofiji, Jelka Šparavec, Društvo za nenasilno komunikacijo v Beogradu, Karina Cunder, Delo v Opatiji, Klara Debeljak, STA v Budvi, Gita Zadnikar, 24ur.com v Bukarešti, Polona Križnar, TV Slovenija v Sofiji, Miha Švalj, Val 202 v Sofiji, Zoran Potič, Večer, v Tirani in Alenka Veler, Ciciban v Sarajevu.

Januar - December

Udeležba dveh novinarjev na TOT seminarjih v okviru mreže SEENPM:

Edi Pucer, POP TV - usposabljanje za predavatelja (trainer) za raziskovalno novinarstvo
Erika Repovž, 24ur.com - usposabljanje za predavatelja (trainer) za poročanje z uporabo novih tehnologij.

Februar

Udeležba B. P. na letni skupščini mreže SEENPM.

Marec

Skupna prijava za donacijo Evropske unije štirih članic mreže SEENPM: Združenja Access iz Sofije, Medijskega centra iz Beograda, Medijskega inštituta iz Tirane in Mirovnega inštituta - centra za medijsko politiko iz Ljubljane.

Udeležba B. P. na konferenci o medijih v jugovzhodni Evropi, Tirana.

April

Študijski obisk štirih sodelavcev novega oddelka za internet pri javni rtv Bosne in Hercegovine pri RTV Slovenija.

November

Od 5.-11. novembra 2001 je Mirovni inštitut organiziral v okviru SEENPM seminar o poročanju o zdravstvu, ki se ga je udeležilo 15 novinarjev iz jugovzhodne Evrope, med predavatelji pa so bili številni slovenski strokovnjaki in novinarji ter vodja oddelka za medije pri Svetovni zdravstveni organizaciji.

Od 22.-23. novembra 2001 je Mirovni inštitut v sodelovanju z Open Society Institute Network Media Program organiziral mednarodno konferenco Perspektive medijske politike v jugovzhodni Evropi z 90 udeleženci - strokovnjaki iz jugovzhodne Evrope in relevantnih mednarodnih institucij.

December

Skupna prijava za donacijo Pakta stabilnosti za raziskavo in strokovno srečanje o samoregulaciji v medijih v jugovzhodni Evropi: Mednarodni center za izobraževanje novinarjev Zagreb/Opatija in Mirovni inštitut/Center za medijsko politiko.

Študijski obisk absolventke novinarstva A. Maček v Makedoniji s finančno podporo Mirovnega inštituta. Namen: priprava študije o poročanju makedonskih medijev o konfliktu, ki bo vključena v diplomsko nalogo in objavljena v Medijski preži.

Poziv Sandri B. Hrvatini, da sodeluje v uredništvu zbornika o medijskem poročanju o konfliktu v Makedoniji, ki ga bo izdala mreža SEENPM.

6. INTERNSHIP/FELLOWSHIP

Vodja projekta

Brankica Petković
Aleksandra B. Lubej

Sodelavci

	Ime in priimek	Vloga v skupini
1	Aleksandra Banjanac Lubej	Koordinatorica
2	Vlasta Jalušič, Sandra B. Hrvatinić, Mojca Pajnik, Brankica Petković	Člani komisije za izbor štipendistov (fellows)
3	Boris Bergant, Tonči Kuzmanić, Sandra B. Hrvatinić in Ali H. Žerdin	Mentorji tujih štipendistov

Namen in cilji

1. Projekt Internship je enoletni projekt, ki smo ga prenesli z OSI - Slovenia in njegov drugi del uresničili v prvi polovici leta 2001 v okviru Mirovnega inštituta. Izbranih je bilo 15 novinarjev iz jugovzhodne Evrope in držav, kandidatke za vstop v Evropsko unijo, ki so uresničevali dobro pripravljene in načrtovane (eno do dvotedenske) študijske obiske medijskih hiš in drugih relevantnih organizacij v Sloveniji. Namen projekta je bil, da omogoči novinarjem iz držav v tranziciji izpopolnjevanje v Sloveniji oz. izmenjavo profesionalnih znanj in izkušenj na področju medijev in novinarstva.

V letu 2001 v okviru tega projekta je preko Mirovnega inštituta študijski obisk medijskih hiš v Sloveniji realiziralo šest novinarjev iz Srbije, Latvije, Češke, Črne gore in Moldove.

Po izteku tega projekta smo zagnali novi štipendijski program za medijske izvedence in medijske delavce iz Slovenije in tujine - Fellowship Program for Media Experts and Media Professionals.

2) Namen Štipendijskega programa za medijske izvedence in novinarje iz Slovenije in iz držav članic Evropske unije, držav kandidatke za članstvo v Evropski uniji in držav jugovzhodne Evrope (Fellowship Program for Media Experts and Media Professionals from Slovenia and from EU member countries, EU accession countries and South East European countries within the Stability Pact) je primerjalno raziskovanje in izdelava študij o medijskem razvoju in medijski politiki - standardih in praksah - v Sloveniji in drugih evropskih državah.

Pričakovani rezultat programa so študije, ki jih spišejo štipendisti, z empiričnimi in analitičnimi podatki o temah s področja medijskega razvoja in medijske politike, ki smo jih določili v razpisu za štipendije. Podatki in analize naj bi bili predstavljeni komparativno v regionalnem ali mednarodnem kontekstu s poudarki na sklepnih priporočilih za izboljšanje medijske politike.

Vsebina in metode

Razpis za Fellowship Program je bil maja 2001 razposlan po distribucijski listi prejemnikov Media Watch publikacij, na domače in tuje akademske, raziskovalne in medijske portale (spletne strani), na elektronske naslove regionalnih mrež medijskih centrov in inštitutov, objavljen je bil v Medijski preži in na spletnih straneh Mirovnega inštituta.

Prijavljenih je bilo več kakor 30 kandidatov, najmanj iz držav članic Evropske unije.

Izbrali smo 6 štipendistov za področja: medijska zakonodaja (Madžarska-Slovenija), reforma državne v javno rtv (Bolgarija-Slovenija), sovražni govor (Slovaška-Slovenija), novinarsko raziskovanje korupcije in volilnih prevar (Bolgarija-Slovenija), reforma izobraževanja novinarjev (Slovenija-Francija, Hrvaška, BiH in dr.) in razvoj medijskega trga glede na standarde EU (Slovenija-Švedska).

Štipendisti uresničujejo svoje študijske obiske in raziskave ter bodo konec marca oddali študije.

Dogodki

Od februarja do maja so se zvrstili študijski obiski šest novinark iz Moldavije, Latvije, Češke, Srbije in Črne gore pri TV Slovenija, Radiu Slovenija, Radiu Študent, Delu, Dnevniku in Večeru.

Od septembra do decembra sta realizirana študijska obiska dveh od šestih izbranih raziskovalcev, štipendistov Mirovnega inštituta, izbranih v okviru novega Fellowship Programa (raziskovalca iz Slovaške in raziskovalca iz Bolgarije).

Rezultati

Študije izbranih štipendistov v okviru Fellowship Programa bomo izdali v publikacijah Media Watch ob zaključku program tj. po marcu 2002.

Učinki

Študijski obiski novinarjev v okviru Internship Programa so prispevali medsebojni izmenjavi znanj in izkušenj med slovenskimi in tujimi novinarji, tujim novinarjev omogočili izpopolnjevanje in tudi pripravo prispevkov iz Slovenije za matične medije.

Štipendijski program za raziskovalce in novinarje Fellowship Program je, čeprav se je pozno jeseni 2001 šele začel realizirati, omogočil poglobljene primerjalne analize medijske politike v Sloveniji s strani kompetentnih tujih raziskovalcev.

Časovni potek projekta po mesecih

Februar:

Internship:

študijski obisk moldavske novinarke Iulie Gutu pri TV Slovenija

študijski obisk latvijske novinarke Aieve Kanepone pri Delu, Dnevniku in Večeru

študijski obisk češke novinarke Katerine Krausove pri Delu, Dnevniku in Večeru

Marec

Internship

študijski obisk beograjske novinarke Danice Ilić pri Radiu Slovenija in RŠ

študijski obisk beograjske novinarke Vesna Simić pri Radiu Slovenija in RŠ

Maj

Internship

Študijski obisk črnogorske novinarke pri TV Slovenija in DNS

Maj

Priprava in objava razpisa za novi Fellowship Program

Julij

Seja komisije za izbor štipendistov v okviru novega Fellowship Programa; izbor šestih štipendistov. Pošiljanje odgovorov prijavljenim kandidatom.

September

Podpis pogodb o štipendiranju. Študijski obisk raziskovalca iz Slovaške o sovražnem govoru.

Oktober

Izplačilo prvega obroka štipendij.

November

Študijski obisk raziskovalca iz Bolgarije o reformi državne v javno rtv.

December

Razpošiljanje navodil za vmesno poročilo, finančno poročilo in zaključno študijo.

OSTALI PROJEKTI

1. WOMEN LEADERS FOR THE 21 CENTURY. BUILCING SUCCESFUL LOCAL, REGIONAL AND INTERNATIONAL PARTNERSHIP FOR DEMOCRACY.

Vodja projekta

Mojca Pajnik
mojca.pajnik@mirovni-institut.si
Tel.: 01 436 83 24

Sodelavke

Tanya Kmetova, Values Foundation -- vodja projekta Seelida
Tatjana Greif, Škuc-LL -- koordinatorica, organizatorka
Nataša Sukič, Škuc-LL -- koordinatorica, organizatorka

Namen in cilji

Cilj projekta je oblikovati mrežo žensk političark, podjetnic in vodij NVO-jev v V in JV Evropi. V projekt so vključene partnerske NVO iz Bolgarije, Albanije, BiH, Hrvaške, Grčije, Makedonije, Romunije, Turčije in Jugoslavije. Projekt deluje na osnovi mednarodnega, regionalnega povezovanja in sodelovanja med ženskami. Namen projekta je skozi izobraževanje in druge aktivnosti prispevati h krepitvi vloge žensk na področju civilne družbe, podjetništva idr, predvsem z namenom vplivanja na javne lokalne in regionalne politike.

Vsebina

V okviru projekta je potekalo več izobraževalnih seminarjev -- enega od njih smo organizirali v Ljubljani (14.-15. julija 2001). Strokovnjaki in strokovnjakinje z različnih področij (reševanje konfliktov, menedžment NVO, strateško planiranje, projektni menedžment idr.) so na seminarjih izobraževali ženske-voditeljice. Na seminarjih so se različne udeleženke izobraževale o enakih vsebinah; pridobile so nova znanja, se seznanjale in prek ohranjanja stikov gradile mrežo. Pomen projekta je v izobraževanju, s katerim ženske, ki delajo na različnih področjih, dobivajo nova znanja; ta znanja naj bi jih združevala in motivirala k povezovanju in sodelovanju.

Metode

Seminarji so bili izobraževalne narave: udeleženke so pridobile nova znanja, izmenjale izkušnje na različnih področjih dela in prispevale k nastanku nadnacionalne mreže žensk, katere članice so postale. Mreža združuje strokovnjakinje s področja kulture, okoljevarstva, mednarodne varnosti, zdravstva idr.

Dogodki

Seminar, ki smo ga organizirali v Ljubljani, smo predstavili na novinarski konferenci 13. julija v Centru Evropa.

Učinki

Slovenski mediji so pozitivno poročali o seminarju v Ljubljani, ki je bil dobro speljan. Udeleženke so na izobraževalnih seminarjih dobile nekatera nova znanja. Združile so se v mrežo žensk-voditeljic, ki naj bi v prihodnje postala formalno združenje. Članice tega združenja so ženske z različnimi izobrazbami: na osnovi svojih znanj, ki so jih izpopolnjevale na seminarjih, naj bi delovale na področju politik enakih možnosti v regiji. Spletne strani, na katerih bi uporabnice dobile različne informacije o položaju žensk v državah SJV Evrope, so v pripravi. Oblikovala naj bi se mreža podatkov o ženskih organizacijah v regiji, v nastajanju je tudi primerjalna študija o statusu žensk v regiji.

Partnerji

Škuc-LL
Values Foundation, Bolgaria

Financerji

Royaumont Process on Stability and Good-Neighbourliness in South-East Europe

Časovni potek

trajanje projekta: maj 2000-oktober 2001
mreženje; maj 2000-avgust 2001
seminar v Ljubljani; 14.-15. julij 2001
postavitve spletnih strani; v teku
priprava primerjalne študije o položaju žensk v regiji; v teku

2. EU MONITORING PROGRAM

Vodja projekta

Mojca Pajnik
E-pošta: mojca.pajnik@mirovni-institut.si
Tel.: 01 436 83 24

Sodelavci

Živa Humer, Sabina Autor, organizacijska pomoč, Aleš Drolc, urednik (slovenski prevodi)
Rachel Guglielmo, Andrea Gurubi, konzultacije, Nebojša Radić -- konzultacije na temo
»odnosi z mediji«

EU Monitoring:

- a. Zaščita manjšin (poročilo o položaju Romov)
- b. Neodvisnost sodstva

Namen projekta

- prispevati k izboljšanju poročil, ki jih o napredku držav kandidatk vsako leto pripravlja Delegacija EK;
- poudariti pomen političnih kriterijev kot pomembnega dela procesa pridruženja;
- spodbuditi javne razprave in prispevati k boljšemu poznavanju procesa pridruženja;
- spodbujati sodelovanje nevladnega sektorja;
- spodbujati neodvisno spremljanje procesa pridruženja na eni strani in opozarjati na (ne)demokracijo ne samo v SEE državah, ampak tudi v državah članicah EU.

Vsebina in cilji

Proces pridruženja EU je vladni proces, o njem se praviloma odloča na državni ravni; glas nevladnih organizacij, njihove pripombe in predlogi so premalokrat upoštevani. EU bi morala bolj podrobno določiti standarde, ki jih uporablja za merjenje »uspešnosti« napredka v državah kandidatkah. Poleg tega bi morala zagotoviti, da enake kriterije izpolnjujejo tudi države članice; spremljati bi torej morala »napredek« tudi v državah članicah.

V letu 2001 je OSI izdal poročila o stanju v vsaki od držav kandidatk na dveh področjih: zaščita manjšin in neodvisnost sodstva. Na področju zaščite manjšin je ena od ugotovitev poročila ta, da morajo države kandidatke sprejeti zakonodajo, ki bo temeljila na načelu nediskriminacije v odnosu do manjšin; poskrbeti morajo tudi za uveljavljanje teh določil v praksi. Tudi države članice morajo spremljati, kako se zakonodajna določila na tem področju izvajajo v praksi. Na področju neodvisnosti sodstva je ena od ugotovitev ta, da v mnogih državah kandidatkah ni zagotovljena institucionalna neodvisnost sodne veje oblasti: EU bi morala zagotoviti standarde, s katerimi bi merila neodvisnost.

Metode

Poročila so bila napisana na osnovi natančno izdelane metodologije, ki so jo pri pisanju upoštevali vsi poročevalci, ki so sodelovali v procesu nastajanja poročil. Poročevalci so bili v času raziskovanja v stiku s člani neodvisnih ekspertnih komisij. Poročila na eni strani vsebujejo pregled stanja v vsaki od držav kandidatk, na drugi strani vključujejo priporočila za

izboljšanje politik EU. Poročila o zaščiti manjšin vsebujejo pregled glede na a. spoštovanje načela nediskriminacije; b. spoštovanje pravic manjšin. Poročila o položaju sodstva so obsežne in natančne študije o neodvisnosti na tem področju.

Dogodki

Poročila so bila uradno predstavljena Delegaciji EK v Bruslju. Sledile so javne predstavitve v vsaki državi kandidatki. V Sloveniji smo organizirali dve predstavitvi: knjigi smo predstavili posebej na dveh dogodkih.

Rezultati

Poročila so objavljena v knjigah: »Judicial Independence« in »Minority Protection«. V vsaki knjigi je najprej objavljen pregled stanja, sledijo poročila za vsako državo kandidatko. V koordinaciji z nevladnimi organizacijami so bila poročila o stanju v posamezni državi kandidatki prevedena v nacionalne jezike in so izšla v knjigah. Naslova slovenskih izdaj, v katerih sta objavljena prevoda pregleda po državah in poglavje o Sloveniji, sta: »Zaščita manjšin« in »Neodvisnost sodstva«.

Učinki

Tako Delegacija EK v Bruslju, kot Delegacija EK v Sloveniji sta poročilo sprejeli pozitivno. Poročila o napredku držav kandidatk iz leta 2001 vključujejo nekatere vsebine, predstavljene v knjigah. Javnost je bila z vsebino podrobno seznanjena; odzivi so bili pozitivni in spodbujajoči.

Izbor novinarskih člankov, objavljenih o predstavitvah v Centru Evropa v Ljubljani:

- »Diskriminacija da, a naj bo pozitivna«, »Zavod za odprto družbo je pripravil poročilo o Romih v Sloveniji«, Večer, 18. oktober 2001;
- »Sporen položaj Romov«, »Sorosov inštitut opozarja EU na manjšine v Sloveniji«, Dnevnik, 12. oktober 2001;
- »Brezpravni Romi«, Mag, št. 44, 2001;
- »Slovenija mora narediti več za zaščito Romov«, STA, 17. oktober 2001;
- Odmevi, TV Slovenija (poročilo s predstavitve knjige »Zaščita manjšin«);
- »Država slab zgled državljanom«, »O neodvisnosti sodstva«, Delo, 23. oktober 2001.

Financerji

Zavod za odprto družbo-Budimpešta, EU Accession Monitoring Program

Partnerji

Zavod za odprto družbo-Budimpešta, EU Accession Monitoring Program

Časovni potek projekta

delo na terenu, pisanje poročil, 2000, prva polovica 2001
predstavitve poročil v Bruslju, 11. oktober 2001
predstavitve poročil v državah kandidatkah, po 11. oktobru
predstavitve poročil v Ljubljani (MI):

- »Zaščita Manjšin«, 17. oktober 2001
- »Neodvisnost sodstva«, 22. oktober 2001

priprava slovenskih prevodov (prevajanje, lektoriranje, urejanje knjig za izdajo), september,
november 2001
tisk slovenskih prevodov, december 2001
priprava finančnega poročila, januar 2002